ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

Немачка 3.00 DEM. САД 1.25 USD. Швајцарска 2.50 CHF.
Шведска 13.00 SEK. Аустрија 20.00 ATS.
Грчка 300 GRD. Енглеска 1.00 GBP

9 770032 339010

28. VIII 1992. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LIV ● ЦЕНА 250 ДИН. ● БРОЈ 2122

Астерикс на Олимпијским играма

За све од 7 до 77

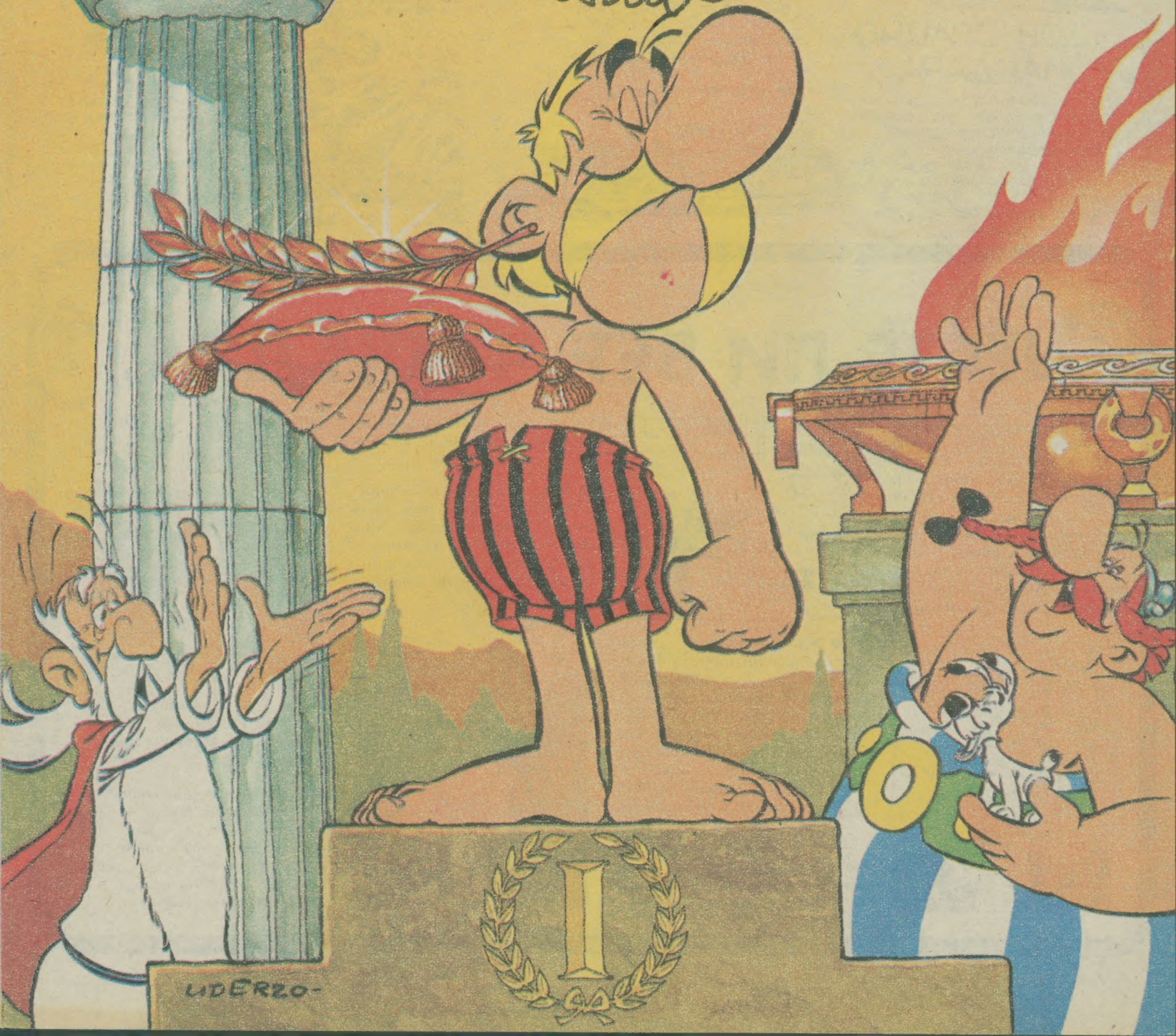

Веровали или не!

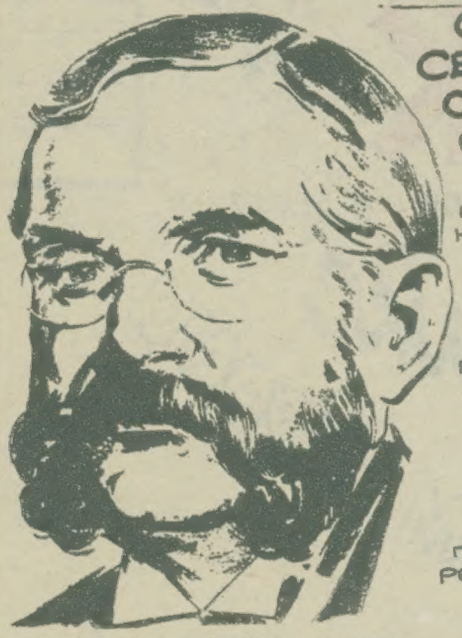

ДОН ОРАЦИО МАНДАРА

ИЗ ВИТОРИД НА СИЦИЛИЈИ ЗАВЕШТАО ЈЕ СВОЈЕ ОГРОМНО БОГАТСТВО СЕНАТОРУ БУЗЕПЕУ ШИНИНУ КОГА УОПШТЕ НИЈЕ ПОЗНАВАО САМО ЗАТО ШТО СУ ЊИХОВЕ **МАЈКЕ РОЂЕНЕ ИСТОГ ДАНА.**

СУЛТАН СЕЛИМ I СУРОВИ

(1512 - 1520)

СВАКЕ ГОДИНЕ ИМЕНОВАО ЈЕ НОВОГ ВЕЛИКОГ ВЕЗИРА ЈЕР ЈЕ ПРЕТХОДНОГ ПОГУБИО ПОШТО ЊИМЕ НИЈЕ БИО ЗАДОВОЉАН.

„СПРЕИГ"

ПАРОБРОД КОЈИ ЈЕ ПЛОВИО РЕКАМА МИСИСИПИ И ОХАЈО ОД 1902. ДО 1948, ПРОДАТ ЈЕ ГРАДУ ВИКСБУРГУ (ДРЖАВА МИСУРИ) КАО ПЛОВЕЋИ МУЗЕЈ ЗА СУМУ ОД **ЈЕДАН ДОЛАР.**

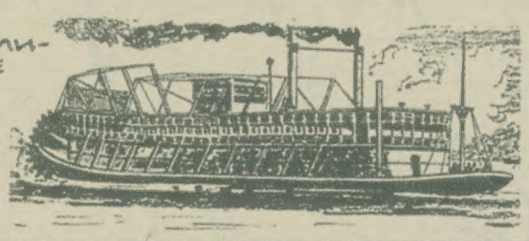

КОЧИЈАШ РУБИН СМИТ

(1829 - 1899)

САХРАЊЕН ЈЕ У ГРОБНИЦИ СЕДЕЋИ НА СТОЛИЦИ СА СВОЈОМ ОМИЉЕНОМ ЛУЛОМ И ТАБЛОМ ЗА ИГРУ „ДАМЕ".

ПУТ СА ДОПИСОМ ГРАДИТЕЉА

КРИВУДАВИ ПЛАНИНСКИ ПУТ КОЈИ ВОДИ ДО САОРЖА У ФРАНЦУСКОЈ ВЕОМА ПОДСЕЋА НА ПОТПИС ИНЖИЊЕРА КОЈИ ГА ЈЕ ПРОЈЕКТОВАО.

ДЕЧАЦИ

ИЗ ИНДИЈЕ КОЈИ ЖЕЛЕ ДА ПОСТАНУ СВЕТИ ЉУДИ, ГОДИНУ ДАНА МОРАЈУ ДА НОСЕ ВЕЛИКУ ИГЛУ ПРОБОДЕНУ КРОЗ ЈЕЗИК.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

●●● у Русији се већ дуже на киосцима не могу купити поштанске марке. Разлог: цене им толико скачу да Државна штампарија стално мора да доштампава „допунске" вредности. Све то најспремније су дочекали московски голубари: на престоничкој „Птичјој пијаци" појавили су се голуби-писмоноше.

●●● доберман по имену Том, власништво једног адвоката из јужноафричког града Пит-Ретифа, држи се строго вегетаријанске хране. Одбија да окуси рибу и месо, а обожава парадајз, краставце, лиње, банане, ананас и – кифле. Сви покушаји да Том пређе на уобичајени псећи јеловник – пропали су.

●●● судећи по најновијој статистици спроведеној у САД, пешаци најчешће доспевају под точкове аутомобила који су боје песка, јоргована, крем или бели.

●●● у Њујорку је недавно отворен ресторан под називом „Савршен алиби" чији сваки посетилац на изласку добија потврду о томе колико је тачно времена провео у ресторану.

●●● Хеба Ељакова из Русије има 113 година (рођена је 10. марта 1879) и равно – 113 унука.

●●● од свих занимања – тврде шведски лекари – најздравије је бити сељак. До таквог закључка дошли су пошто су пуних пет година пратили 60.000 фармера од 20 до 64 године старости.

Илустровао: Зоран Петканић – Петко

ВАНЗЕМЉАЦИ СУ ТУ

УЖАС У НЕКОЛИКО НИВОА

Стварно им и није неки штос. Ти свемирци дођу и онда се друже само са високим владиним службеницима и то, по правилу, америчким. Мало-мало па ето неке вести о „малим сивим". Сад се тврди не само да су ту него да их има разних, у великом броју и са прилично нечасним намерама

У добро чуваној подземној бази код места Дулсе, у Њу Мексику, постоји експериментални центар у коме амерички владини службеници, заједно са ванземаљцима, експериментишу над људима и животињама.

Ово наводи четрдесетдеветогодишњи Бил Хамилтон, аутор књига „Магија ванземаљаца" и „Космичке тајне", познати „стручњак" за питања дошљака из свемира. Своју тврдњу Хамилтон заснива на сведочењу једног америчког владиног службеника који је напустио посао у тој бази и сад се крије на сигурном месту.

Тајанствени службеник (јасно је зашто жели да остане анониман) каже да је центар изграђен у облику цилиндра и да је подељен у седам нивоа. Како се иде према нижим нивоима, обезбеђење је појачано јер су ванземаљци углавном распоређени на петом, шестом и седмом „спрату".

За шести ниво службеник тврди да слободно може да се опише као хала ужаса. Ту су смештене лабораторије у којима се експериментише над животињама али и – људима. Немајући обавезу да поштују било какве моралне законе, научници врше опите у намери да створе неке нове биолошке врсте. Ту, рецимо, има новостворених човеколиких бића са више руку и ногу и оних који су пола људи а пола слепи мишеви.

Највише, ипак, запрепашћује тврдња дотичног владиног службеника да центар врви од ванземаљаца разних врста. Само малих сивих („Забавник" је већ писао да нас та врста најчешће посећује) има око 18.000 (!). Мали су као патуљци, а глас им је дубок и храпав. Људе са којима раде описују као „смрдљиве" (не мисле на њихов карактер, већ на мирис који „одашиљу").

Поред сивих, ту се налазе и гмизолики ванземаљци и они са крилима које у центру „ословљавају" као Змајеве. Сви ти свемирци углавном су затворени на петом, шестом и седмом нивоу. Само гмизолики, који се понашају крајње мирољубиво и не показују жељу да побегну, имају приступ у горње нивое. Тешко им је прићи јер се углавном скривају по неким буџацима и излазе само кад огладне.

С обзиром да је приступ нижим нивоима дозвољен само у изузетним случајевима и да се ту крећу искључиво они (било земаљци ли ванземаљци) са посебним пропусницама, Бил Хамилтон не зна шта се на тим „спратовима" тачно дешава. Зна се мало. Неки од тих дошљака из свемира, на пример, савладали су немогуће – и кроз зидове пролазе тако лако као што ми ходамо кроз воду.

На сва питања откуд толики ванземаљци баш у тој америчкој бази крај Дулсеа, како и кад су стигли, зашто су дозволили да буду ухваћени и затворени, Бил Хамилтон слеже раменима. Једино што може да одговори јесте да је тај тајанствени владин службеник рекао да ће се још јавити, да је обећао детаљније податке кад нађе сигурно место где ће се сакрити, али да га нема већ неколико месеци.

Ванземаљци, нисте фер. Кад сте већ ту, дружите се мало и с нама, обичним смртницима.

В. С.

Илустровао: Доброслав БОБ Живковић

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

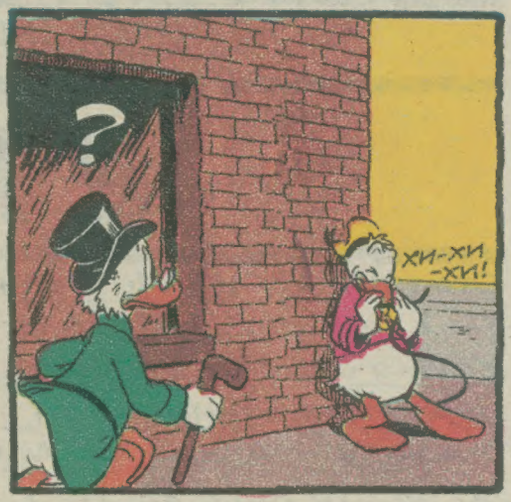

© 1992 The Walt Disney Company All Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate

НА ГУБИЛИШТУ КНЕЖЕВИХ УБИЦА

КОМАНДОВАО СОПСТВЕНУ СМРТ

Шеснаесторо људи је стрељано због завере у којој је убијен кнез Михаило Обреновић. Свима је кривица доказана, сви су признали оно што су учинили. Официра Васу Мијатовића нико ништа није питао...

Илустровао: Брана Јовановић

Пред вече око 6 сах. кнез Михаило оде у Топчидер и управо у Кошутњак, где су на скоро са њим дошле његова стрина г-ђа Томанија Јевр. Обреновићка, сестра од стрица г-ђа Анка Констатиновић, кћи г-ђе Томаније, и њена ћерка г-ђица Катарина. С овом родбином својом упути се право к обичном месту, где га зликовци очекиваху, не имајући у пратњи својој никога више до једног ађутанта г. капетана Светозара Гарашанина и једног послужитеља Миту Тимарчевића. Кнез иђаше напред с г-ђицом Катарином. Мало за њима ишла је г-ђа Анка, за овом на дванаестину корака г-ђа Томанија, коју са старости њене вођаше под руку ађутант г. Гарашанин. А послужитељ Мита беше иза њих заостао још за десетину корака.

На глас Ђоке Радовановића да кнез иде к њима, она су тројица – Марић, Рогић и Коста Радовановић – пошли стазом у сусрет кнезу, а Ђока је стао напред у честу, као што је распоређено. Како су угледали кнеза на близу, стадоше одмах покрај стазе Рогић и Марић с једне и Коста Радовановић с друге стране мало напред; па дочекавши кнеза у своју средину поздраве га, но тек што их је он отпоздравио, а одмах на првом кораку опали на њ револвер први Коста Радовановић а за њим и Марић и Рогић, који једаред а који и двапут. Од тих пушака кнез је пао мртав на место посрћући на колена. Али убици Кости Радовановићу – овој хијени у облику човечијем – то не беше доста,

већ и оним великим ножем својим удари оштримице кнеза по глави остраг баш при падању (У публици жагор, чују се гласи: „Звер! Звер!"). Сам зликовац казује: „Посрнуо беше кнез од пушака да падне као нички на једну страну, па када га ја ударих ножем по глави, преврте се на леђа и више не маче".

Па ни то овом зликовцу не беше доста, него истим ножем нагрди кнеза и по лицу, ударивши га сечимице и туда на неколико места. Чим су припуцали на кнеза, Рогић се окренуо на ађутанта Гарашанина, који је био потегао сабљу да брани кнеза, па и на њега опали револвер дваред и рани га у руку, од чега рањени се онесвести; али се брзо освешћен дигао а убице су већ умакли били. Кад је зликовац Коста почео сећи мртва кнеза налетила је г-ђа Анка на њега и на Марића, а у тај мах Марић опали на њу револвер и убије је на месту.

Кад се ово ужасно позорје свршило, убице одмах побегну у честу, а Ђока Радовановић и даље вијаше с револвером г-ђицу Катарину и послужитеља Миту, који су побегли били у честу чим се на кнеза припуцало, па пуцајући на њих ранио их је опасно, као што лекарска уверења о томе сведоче. Одмах при првом нападу г-ђа Томанија је срећно умакла од ових зликоваца и прва огласила да су кнез и њена кћи убијени..."

Овако је државни тужилац, члан варошког београдског суда, г. Никола Г. Недељковић, на седници варошког београдског суда од 14. јуна 1868, почео читање оптужнице против завереника оптужених за убиство кнеза Михаила М. Обреновића III.

Пречица преког суда

У стенографском извештају са седнице варошког београдског суда од 14. јуна 1868. – само петнаест дана после злочина у Кошутњаку, 29. маја – бележник детаљно, као да ради и сцену и сценарио за какав будући театарски комад, исписује место, људе и атмосферу. Па каже:

„Због недовољног простора у судској згради за судницу је узета велика шупа у авлији управитељства варошког. У пространој шупи и с десне и с леве стране стоје клупе а с преда столице за публику; у прочељу уздигнута трибина са столом за судије, на столу крст, јеванђеље и свеће. С десне стране клупа за комисаре, а с леве поузвишена ограда с клупама за злочинце. Пред судском трибуном стол за стенографа.

Илустровао: Брана Јовановић

На неколико минута пред 9 сах. доведени бише злочинци, редом један по један, сви у окову: Лазар Марић (погледа разбојничка), Љубомир Радовановић (гледа презрено, чисто бесно, уздигао главу), Сима Ненадовић (немарно наслонио се на клупу и окреће се по публици), Ђока Радовановић (погледа преког), Коста Радовановић (испод очију погледа намрштено), Станоје Рогић (сасвим сед, злопамтиловачка погледа), Богосав Петровић (снужден), Атанасије Атанацковић (набусита, подмукла погледа), Видоје Ивковић (укрућен, укочио главу), Таса Јеремић (у сељачком оделу, снужден), Благоје Петковић (оборио главу) и Љубомир Тадић (просед, немарно наслони се на ограду и глади брке). Последња петорица стоје, а остали седе, између сваког по један жандар без пушке, а иза њих за оградом жандари с пушкама.

Тачно у 9 сах. дођоше судије са секретаром, с комисарима и с државним тужиоцем и заузеше своја места.

Председава члан београдског варошког суда Никола Стојановић, приседавају чланови варошког београдског суда: Ђорђе П. Булић и Иван

Томић, секретар: Јован А. Максимовић, државни тужилац, члан варошког београдског суда Никола Г. Недељковић.

Тишина мртва.

Председник: Сад ће почети да се извиђају кривице злочинцима, који су радили да кнез Михаило М. Обреновић III буде убијен и да се ред законитог наследника насилно промени... Господине Никола Недељковићу дајте тужбу..."

Тужилац је, користећи се извештајем истражне комисије до детаља образложио тужбу.

Претрес је завршен истога дана а председник је изјавио да ће се пресуда донети у понедељак. Не зна се због чега је седница варошког београдског суда одложена све до 11. јула. Ни тада није донета пресуда, мада је свима оптуженима утврђена кривица. Пресуда је донета 15. јула по подне. На смрт стрељањем прво су осуђене убице:

Лазар Марић, Станоје Рогић, Коста и Ђока Радовановић.

Иста казна одмерена је и њиховим саучесницима: Павлу и Љубомиру Радовановићу, Љубомиру Тадићу, Богосаву Петровићу, Атанасију Атанацковићу, Благоју Петковићу, Видоју Ивковићу, Сими Ненадовићу, Андрији Вилотијевићу и Светозару Ненадовићу.

Претходно, већ средином јуна – одлуком преког војног суда – на Калемегдану су заједно стрељани капетани Ђорђе Мрцајловић и Младен Ненадовић.

По одлуци варошког београдског суда казна је морала да се изврши 16. јула у зору.

За књаза и отаџбину

„Стигавши на Карабурму, осуђенике извукоше из тесних дрвених сандука.

Неки су малаксало чекали, други тихо цвилели, молећи још увек за милост, мада их нико није ни слушао, нити сажаљевао.

Падала је кишица, поган дан, ваљало је обављати посао брзо, требало је толико њих послати Богу на истину.

Прочиташе поново пресуду. И приступише спровођењу пресуде у дело. Према упутствима суда, стрељаће се по реду како у пресуди стоји.

Одвојише четворицу убица... привезаше уз кочеве, брзо им намакоше црне мараме на очи, а потом официр Васа Мијатовић подиже сабљу увис.

– Готовс, нишани!

Војници подигоше пушке, циљајући у првооптуженог Лазара Марића. Он је за који трен имао заказани састанак са женом коју је убио.

– Па-ли!

После плотуна Марић се сруши.

Онда напунише пушке, па уперише у другог!

Све је текло како ваља, војници су пуцали, а осуђеници падали. Лекари и судије су се уверавали да се пресуда извршава по закону.

Андру Вилотијевића су однели до колца јер га ноге нису држале.

После једног плотуна тане фијукну, а са криком се сруши официр који је командовао стрељањем. Васи Мијатовићу притрча лекар, али му више није било помоћи. У магновењу сви схватише чудо: тане се одбило од коца или камена и усмртило официра који је командовао стрељањем. Његов заменик преузе команду, док су два војника носила официра према једној од празних кара. Он неће лежати са осуђеницима. Биће свечано сахрањен на гробљу, као војник који је пао у борби за књаза и отаџбину..."

Ово је епизода из романа Живорада Лазића „Убише књаза", романескне приче о данима који су потресли Кнежевину Србију. Годинама пребирајући по овдашњим архивама, Лазић је до танчина упознао то време и безмало не постоји спис који се односи на то време а да није прошао кроз његове руке. А на питање овог новинара о човеку који је командовао сопствену смрт, истраживач и писац је рекао да је о том невероватном догађају, чуду великом, нашао тек три реченице у једним новинама. Ништа више и нигде више.

Наравно да су били залудни покушаји да неко други сазна бар још неки детаљ о животу и приключенијима несрећног официра Васе Мијатовића. Ни гроб нисмо успели да му пронађемо јер су у међувремену београдска гробља пресељавана са једног на друго место. Ко зна да ли је „војник који је пао у борби за књаза и отаџбину" имао ближе родбине да му пренесе кости.

Ово је, уједно, и позив свима који знају бар један податак више о официру Васи Мијатовићу да се јаве нашој редакцији не би ли, некако, склопили коцкице за мозаик о човеку чија је невероватна смрт за генерације после била кудикамо значајнија од његовог живота.

Петар Милатовић

БРЖИ ОД ВЕТРА

Неколико француских фирми заједничким снагама изградило је потпуно нови тип брода који покреће ветар. Његово 12 метара дуго и косо нагнуто једро-крило ствара потисак који не само што покреће брод напред већ га и подиже увис смањујући тако знатно отпор воде!

Врхови крила у дужини од два метра чврсто су затворени док су унутрашња закрилца, на дужини од четири метра, покретна и њима се управља помоћу компјутера. Ова закрилца реагују и на најмању промену ветра извлачећи из њега максимум вучне снаге. Кад се мења правац пловидбе, крило се уз маневре закрилцима, пребацује на другу страну брода, а труп готово узлеће изнад воде. Нови бродови, тврде конструктори, моћи ће да се крећу и три пута брже од ветра развијајући брзину невероватну за једрењаке – до 100 километара на сат!

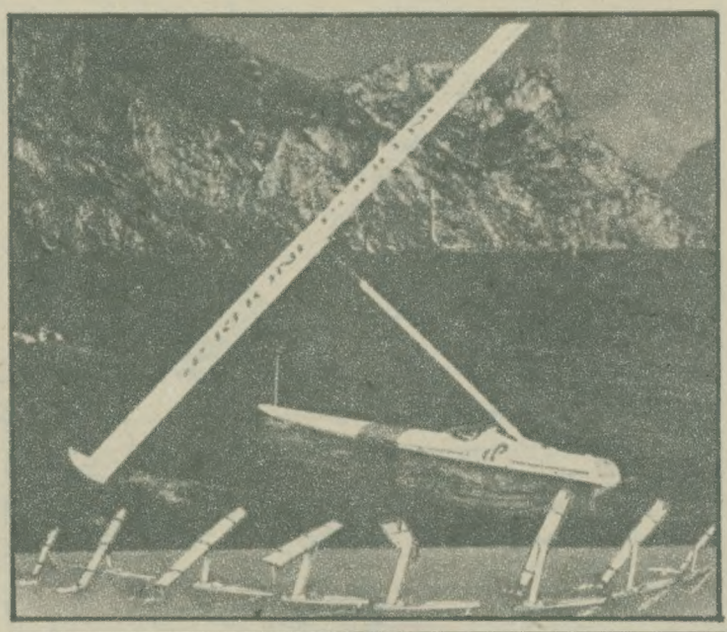

ПАНЦИР ПРСЛУЦИ ОД - ПАУЧИНЕ

Паучина, тако лака и танка, у ствари је јача од челика. Истраживања су показала да је нит паучине чак пет до десет пута чвршћа од челичне жице исте дебљине, а уз то још може и да се истеже. Судећи по неким недавним вестима, пред паучином се отвара и блистава војничка каријера. Истина, не пред обичном већ оном добијеном уз помоћ генетичког инжењеринга.

Сарадник истраживачке лабораторије при Армији САД издвојио је ген задужен за производњу паучине код једне врсте паука који насељава Флориду, Нову Гвинеју и Мадагаскар и пресадио га у ћелију бактерија. Бактеријска паучина добијена на овај начин користиће се убудуће за израду лаких, али јаких панцир прслука које метак не може да пробије, за шлемове, а можда и за падобранску ужад!

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

НАПАРФИМИСАНИ ЧАСОПИСИ – ДА ИЛИ НЕ?

РАТ НОСЕВА

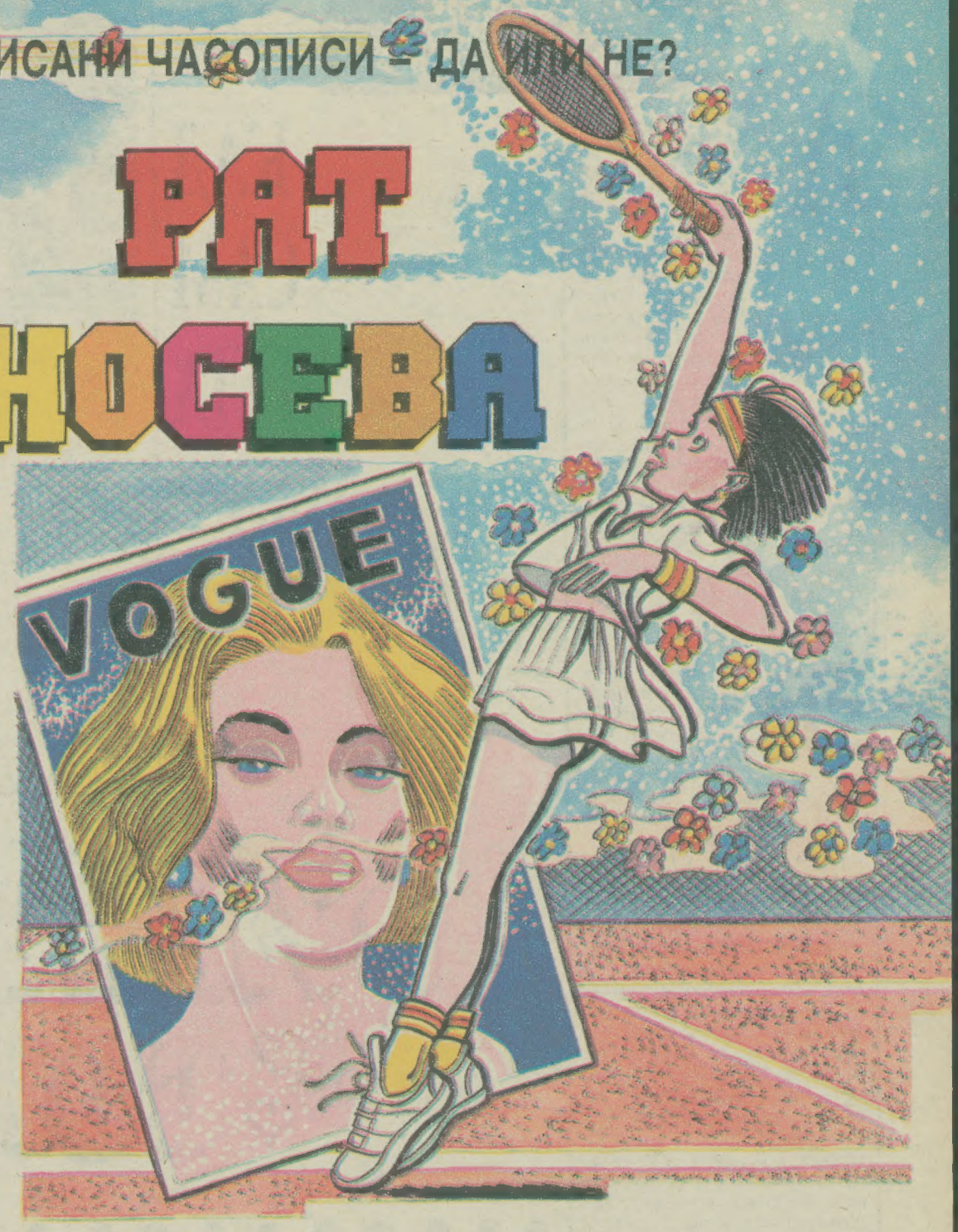

Још пре 12 година појавили су се листови који су, уз рекламу неког новог мириса, убацивали и ароматичну траку. Читаоци углавном обожавају те миомирисне новине, али има и оних који не могу да их поднесу. Како задовољити и мањину и већину?

Када сам данас донео пошту, кућном се раширио ужасан мирис – овако је Френклин Хелер, читалац из Станфорда у држави Конектикат, писао уредништву листа „Њујоркер" прошлог јуна. – И моја супруга и ја били смо непријатно изненађени схвативши да тај мирис шири наш омиљени „Њујоркер". Такав атак на наше носеве најмање смо од вас очекивали. Уколико се то понови, отказујемо претплату на часопис.

Уредништво је решило да се озбиљно позабави оваквим приговорима. Без обзира што знатно мањи број људи или не подноси мирисе или од њих добија алергију, о сваком читаоцу треба водити рачуна. „Њујоркер" спада у мали број часописа који својим претплатницима на лични захтев, шаље примерке без миришљаве траке. Тако су урадили у мају ове године када је часопис поново имао мирисну рекламу.

Лиз Тејлор против Катрин Денев

На тржишту се стално појављују нови парфеми. Постала је, рецимо, мода, па и питање престижа, да познато лице, у сарадњи са неком великом козметичком кућом, изда мирис под својим именом. Већ постоји парфем Лиз Тејлор, Катрин Денев, чак и „тениски мирис" Габријеле Сабатини, ту је и Палома Пикасо. Како да сви ти парфеми нађу пут до купаца?

Пре 12 година „Халстон" се први пут рекламирао у новогодишњим бројевима илустрованих додатака листова „Њујорк" и „Чикаго" тако што је дуж читаве странице убачена мирисна трака која, на неки начин, подсећа на комад самолепљиве тапете. Кад се горњи део одлепи, рашири се мирис.

Трака се прави на тај начин што се преко ње нанесу ситњушне капсуле парфема. Технологија израде тих трака побољшала се током година. Некада су ширили миомирисе и пре него што се одлепе, а сада не, бар не у толикој мери.

Иако угледни часописи настоје да задовоље сваког свог читаоца, прилично је тешко одштампати и примерке без мирисних трака.

– Право богатство кошта да се издају и бројеви из којих ће бити извађена та трака – каже Мајкл Пашби, председник Удружења за издавање часописа у САД. – За сада то могу да ураде само они најугледнији (није нагласио – и богатији), као „Харперс Базар", „Хаус Бјутифул", „Викторија", које штампа позната издавачка кућа „Херст".

„Вог" држи рекорд

Иначе, миришљаве траке пун су погодак за произвођаче. Камил Мекдоналд, потпредседница козметичке куће „Ралф Лорен", каже да испитивања показују да чак 76 одсто жена које се одлучују да купе неки нови мирис одабирају баш онај на чију су мирисну траку наишле у неком од часописа.

Како би успео да скупиш два милиона људи и представиш им нови парфем? Издаш мирисну траку у часопису „Гламур" који има толики тираж и сигуран си да ће велики број људи купити баш твој производ.

И док појединци презиру напарфимисане новине, већина је, наравно, одушевљена. Чак и кад немаш намеру, или новца, да себе обрадујеш новим мирисом, извесно време и ти и кућа мирисаћете на „Отров".

Рекорд у броју мирисних трака за сада држи часопис „Вог" који је изашао овог априла. Славећи свој стоти број, „Вог" се окитио са пет мирисних трака.

Илустровао: Ивица Кољанин

КАД САМ БИЛА МАЛА:

БЕОГРАД, 1. ЈАНУАРА 1937. ГОДИНЕ

РУЖИЦА СОКИЋ

Лепо је кад неко може да почне своју причу речима: имао сам срећно детињство. На жалост, ја то не могу. Ја нисам била срећно дете. Била сам јединица и расла сам у једно ружно ратно и поратно време. Стидљивост, готово патолошка, пратила ме је кроз цео живот, чак и кад сам постала глумица. И данас, кад неко каже: „Доћи ћу вечерас да те гледам", ја претрнем. Стидим се. Сећам се да сам осећала готово физички бол у грудима када ме је отац водио у посету код своје мајке или тетке, дрхтала сам од страха само зато што треба да се поздравим и кажем неколико речи. Покушаћу да нађем објашњење за то.

Били смо веома сиромашни. Ја сам била дете без играчака. Имала сам само једну лутку од каучука коју ми је отац купио пред сам рат. Касније сам покушала да купим себи играчке како бих попунила ту празнину из детињства, али то није било то. Више није помагало. Затим, били смо гладни. Нисмо имали шта да једемо. Сећам се да смо зими мама и ја лежале у кревету како бисмо мање осећале глад. Продавали смо све што је могло да се прода, а после више није било ни тога. Отац није радио јер није могао да се запосли. Иако је, као предратни левичар, био на робији заједно са Мошом Пијаде и Веселином Маслешом, проглашен је народним непријатељем због такозваног вербалног деликта, био је поново у затвору, одузето му је право гласа, одузета му је, што је вероватно и било најважније, „Правда" (познати вечерњи лист, власништво браће Сокић, који је чак и добио име по руској „Правди"), и тако смо били породица са оне стране закона, без икаквог права да се некоме жалимо. Ми смо били нико. У стан су нам уселили подстанаре који су нас малтретирали пуних двадесет година. Мира у кући није било.

И онда сам се ја, дете без играчака и без хране, окренула животињама. Понекад смо набављали неко пиле и ја сам своју нежност поклањала њему, оно је постајало моја сестра или мој брат. Тако је било све док га једног дана не би заклали, а тада се све претварало у трагедију: ја сам урлала, губила дах и бацала се по поду, тако да је моја мама морала са тим да прекине. Једном негде у бежанији, пред крај рата, нашли смо малог дивљег зеца који је убрзо угинуо и опет нова траума. Толико сам плакала да су се неки људи сажалили и поклонили ми два бела ангорска зеца. Чувала сам их на балкону стана у Александровој улици и они су почели муњевито да се множе, све док их није било преко 60 и док нису почели да са другог спрата падају као крушке. Појели су сва врата и сву дрвенарију и, на-

Снимио Градимир Алексић

Серија емисија „Детињство" траје већ пуне четири године на Првом програму Радио Београда, сваке среде од 12.30 до 13.00 часова. Различити људи различитих генерација, професија и животних судбина причају о томе како је било некад, КАД СУ ОНИ БИЛИ МАЛИ. Њихова сећања, њихове живе речи, претопили смо у приче. Емисије на Радију и приче у „Забавнику" припрема и уређује Светлана Ненадовић.

равно, морали су одатле да иду. Дали су их неким рођацима, па су и они, као и раније пилићи, завршили у лонцу. Поново траума, плакање и очај.

Мислим да је најзначајнији дан мога детињства био онај када сам од тетке добила мало женско јагње старо једва месец дана. Планула је међу нама обострана велика љубав. Расла је Сека и убрзо постала велика овца која ме је, као пас, у стопу пратила. Шетале смо Београдом, ишле чак до Калемегдана, са њом сам разговарала, она је све разумела. И она је живела на балкону, а зими у подруму јер јој је напољу, разуме се, било хладно. И опет су се станари бунили.

Родитељи су ми једнога дана саопштили како је кућни савет донео одлуку да Сека мора из куће. Била сам ван себе. Нисам могла да замислим живот без Секе. Пролазили су дани, ја сам била у паници, бежала сам са Секом од куће, нисам ишла у школу, по цео дан сам јурила улицама не могавши да нађем никакво решење. Егзекуција се приближавала и једнога дана – и сада просто осећам сваки детаљ тога догађаја – пошаљу ме у „Липов лад" да, као, у једном бокалчету донесем пива. Нисам дошла ни до првог угла кад зачујем очајничко блејање, појурим натраг и угледам неке људе како вуку моју Секу. Крикнем: „Секо!", она окрене главу и погледа ме као човек који се опрашта, опет заблеји, ја потрчим, паднем, они је угурају у неки ауто, ја стигнем до тих кола, они крену низ булевар, додају гас и нестану.

А ја сам трчала, викала, падала, опет се дизала... Аутомобили, све, све је стало, ја сам била скоро у несвести, подигли су ме и одвели кући. „Где сте ми одвели Секу?" питам, а мама каже: „Сека је права овца, она мора да има децу, да нормално живи, сада је на селу и тамо јој је боље". Ништа од тога нисам веровала. Туговала сам и плакала, а онда је дошло оно најстрашније. Враћам се из школе, а на столу, где ме је обично чекао наш сиротињски ручак, пуши се чинија пасуља из кога вире нека ребарца. Одједном схватим да је то моја Сека! Преврнем сто и почнем да вриштим. Никад ми нису признали, али ја сам све знала. Мислим да се тиме завршило моје детињство.

Тај догађај је обележио мој живот. Десет година, сваког дана, плакала сам за мојом Секом и чак и данас ја осећам тај исти бол. И сада могу да заплачем. Као да су моју сестру заклали и појели. Касније сам размишљала и схватила сву симболику те готово невероватне приче о животу једне градске девојчице у који ступа овца, симбол жртвовања, искупљења за све ружно што људи једни другима могу да учине.

Сећам се, касније сам желела да имам пса, животињу коју људи не могу појести. Нису ми дали. Као, да не бих добила ехинококус. Прво што сам урадила када сам постала самостална – узела сам пса. Од тада, већ више од двадесет година уз мене је увек пас.

Животиње су ми замењивале све оно што нисам имала: и лутке, и играчке, и сестру и брата, па чак и оца и мајку, јер су оне биле боље од њих, боље су ме разумевале. А они су их убијали и јели. Никад нисам могла да поднесем убијање животиња, од најранијег детињства, и зато сам сада вегетаријанац.

Тако је моје детињство пролазило у мучнини, у тескоби и сиромаштву, у траумама и сукобима, и једино је бекство од стварности могло да ме спасе. Осећала сам потребу да побегнем од саме себе, такве неспретне, стидљиве, у старим изношеним хаљинама и најчешће туђим ципелама, да побегнем из сопственог тела у коме се нисам добро осећала, некуд у неки други свет.

И онда, случајно, сећам се да сам била у другом разреду основне школе, наишла сам на један призор који ме је заробио: на платоу између две суседне куће девојчице су играле. Имале су беле хаљинице направљене од гувериране хартије и личиле су на снежне пахуљице. Стајала сам на углу Брегалничке и Александрове, гледала сам их и полако се прикључила. Тог тренутка сам осетила да је то оно што желим, да је то најбољи начин да живим другачије.

И тако је почело, Касније сам се укључила у хор, у фолклор, учила сам песме напамет, рецитовала, осетила сам одобравање и подршку, схватила да је то за мене добро. Ја споља никада нисам личила на глумицу, само изнутра. Била је то моја унутрашња потреба да будем неко други.

Поред глуме имала сам још само једну страст, а то је љубав према животињама. Зато сам желела да будем ветеринар. У школи је окупљена група младих зоолога који су радили у зоолошком врту, посматрали животиње и, као, вршили неке експерименте. Прва са жабама: секао им се горњи део главе, па су се испитивали неки рефлекси. То сам још некако и поднела мада сам се борила са одвратношћу и сажаљењем, али кад су једнога дана донели куче, побегла сам главом без обзира и никад се више тамо нисам појавила. Остала ми је игра коју сам осећала као своје апсолутно опредељење јер сам тако нашла решење за свој живот.

Између игре пахуљица на платоу куће у Александровој улици и дасака у многим великим позориштима, Ружица је глумила где год је то било могуће: у драмској секцији Треће женске и Шесте мушке гимназије коју је водио велики позоришни ентузијаст проф. Бора Стојковић, у „Абрашевићу", у „Бранку Крсмановићу", побрала многе награде на такмичењима аматера и онда, када је томе дошло време, конкурисала на Позоришној академији у Београду. Конкурисала и – није била примљена!

Још једна траума, равна смрти.

Идуће године – примљена на велика врата и од тада изговорила текстове колико да се испуни пристојна кућна библиотека.

Одиграла око 70 великих улога и добила око 20 великих награда.

ЗАЈЕЧАРСКО БЛАГОУТРОБИЈЕ

„АЛ" СЕ НЕКАД ДОБРО ЈЕЛО...

Један јеловник од пре седам деценија још изазива узда-хе...

Од смрти Луција Лициниja Лукула протекла су више од два миленијума, тачније скоро 2050 година, али име овог чувеног римског војсковође још се спомиње, не само по биткама и освајањима.

Иако заслужан за успон и јачање своје државе, моћни Лукул сасвим се повукао из политичког живота посветивши се писању, својој чувеној библиотеци, вртовима и – незаборавним гозбама.

Међутим, само неупућени мисле да су Лукулове гозбе биле тек темељито уништавање огромних количина најчудесније хране и најпробранијих пића. Зар један високообразовани, цењени и мудри староримски великодостојник да учини ужитак само свом телу, тачније стомаку? То никако.

Искрено поштујући животно правило свог доба и друштва да је за филозофију, односно дух неопходно да се има пун стомак (наравно, ко је то уживање могао себи да приушти!), бескрајне Лукулове трпезе биле су окружене најумнијим филозофима, најнадахнутијим песницима, највиђенијим уметницима. Тако су присутни, на челу с поносним Лукулом, частили своја тела пробраним гурманлуцима, а душе заносним искрама знања и песмама мислилаца, поета и свираца.

Зекино коло

На измаку прошле зиме Зајечарци су имали и те како разлога да, не без сете, спомињу древног Лукула. Не, овај Римљанин нема никакве везе са чувеним Гамзиградом надомак Зајечара, једним од најзначајнијих староримских налазишта у свету. Није нико прошле зиме у овом граду на Тимоку приредио раскошну гозбу сличну Лукуловој. Али, сви су, готово старији, и те како уздисали кад су видели о чему се ради, док су млађи били принуђени да најзад признају да су, ето, и маторци знали да уживају. О, још како!

Елем, до руку новинара Чедомира Николића доспео је пожутели позив за једну давну ловачку забаву. Овај уредно и маштовито одштампан позив с програмом и јеловником био је упућен извесном господину, Гргуру Јовановићу, зајечарском трговцу. Тај својеврсни документ једног далеког времена и начина живота у старом Зајечару пронађен је сасвим случајно у ресторану „Ртањ" и за њега се одмах прочуло по граду. Наравно, зуби су се влажили јаче и чешће него иначе. Руку на срце, имали су и због чега! (А био је фебруар, ове и овакве 1992. године).

Са спољне десне стране је позив, а с леве име срећника, давнопочившег Гргура Јовановића, трговца овдашњег. А унутра?

Кад се овај позив, односно јеловник отвори, осети се дух и дах прадавног Лукула. С леве стране је

„ПРОГРАМ:

I. Поздравна реч председника удружења артиљеријског пуковника г. Тихомира Ж. Стојановића.

II. „Ловци", позоришни комад из ловачког живота у 1. чину од пуковника г. Тих. Ж. Стојановића играју ловци.

РЕД ИГРАЧА: **Србијанка**, 1. Ловачко коло, 2. Зајечарка, 3. Коло српских сестара, 4. Ванстеп, 5. Омладинско коло, 6. Сарајевка, 7. Сремчица, 8. Валцер Бостон, 9. Коконеште. За време одмора закуска, а затим: 1. Мазур, 2. Комитско коло, 3. Кадрил, 4. Професор-

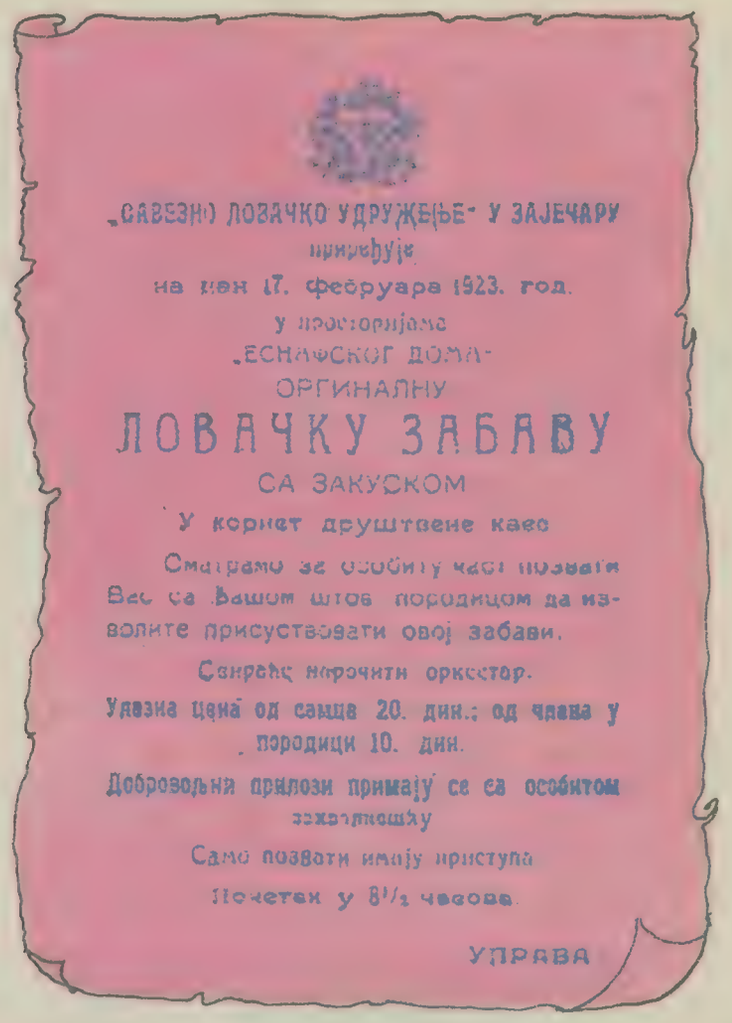

„САВЕЗНО ЛОВАЧКО УДРУЖЕЊЕ" У ЗАЈЕЧАРУ
приређује
на дан 17. фебруара 1923. год.
у просторијама
„ЕСНАФСКОГ ДОМА"
ОРГИНАЛНУ
ЛОВАЧКУ ЗАБАВУ
СА ЗАКУСКОМ
У корист друштвене касе

Сматрамо за особиту част позвати Вас са Вашом штов породицом да изволите присуствовати овој забави.

Свираће нарочити оркестар.

Улазна цена од самца 20. дин.; од члана у породици 10. дин.

Добровољни прилози примају се са особитом захвалношћу

Само позвати имају приступа

Почетак у 8½ часова.

УПРАВА

ка, 5. Тројанац, 6. Валцер X приче, 7. Девојачко коло, 8. Валцер студентски, 9. Жикино коло, **„Зекино коло"**.

А шта се пило?

Е, на десној страни је оно главно – ЈЕЛОВНИК.

Доносимо га тачно онако како је одштампан, без икакве грешке или дописивања, уз малу напомену, боље рећи савет: читати полако и „пустити мисли да се силно роје".

Дакле:

„Пихтије од мечијих шапа, Сир од кошутијег млека, Шунке од дивље свиње, Срнеће пршуте, Суве кобасице од дивокозе, Кисела чорба од ситнежи дивље пернате живине, Зечевина у сосу са кнедлама, Паприкаш од препелице, Јеленска џигерица рестована, Паприка од печурака, Боранија млада са дивљом кокошком".

Између два низа наведених ђаконија је брижно упутство присутнима: „Попуштање каиша" (јер наилазе дебље ствари)". А те, „дебље ствари" су:

„Кувана глава од дивљег вепра са реном, Лабуд на подварку, Дивља пловка на пиринчу, Јаребице надевене у дунсту, Шпиковани срнећи бут, Препелице пржене, Похована прасећина, Печење од дивље гуске, Печење од фазана, Шљука на путеру, Зечије печење, Ловачки ђувеч са црвеним патлиџанима, Пита од дивљих пужева."

Наравно, ту су и незаобилазне салате:

„Зелени краставци, Црвени патлиџани, Млада бураниja, Српски ајвар, Млади кромпири, Целер, Слатки купус, Кисели краставци, Цвекле, Зелена паприка, Стругане роткве на рендету."

Кад је већ о салатама реч, још једном треба обратити пажњу да је ова забава а'ла Лукул зајечарских ловаца одржана 17. фебруара, у по зиме, која је у овом крају чувена по студени и сметовима.

Заувек је остала тајна одакле је и како доспело младо поврће. Тајна су и врхунски рецепти за справљање ових ђаконија, као и неопходни зачини да би се од дивљачи постигао онај укус „прсте да полижеш". Ко је и како припремио ове специјалитете?

Завиша Марковић, искусни кувар у ресторану у којем је овај ловачки мени и пронађен, на ово питање само слеже раменима, док му поглед одаје искрено дивљење и поштовање.

Нико не зна ни шта се, како и КОЛИКО пило на „оргиналној ловачкој забави са закуском" те давне ноћи између 17. и 18. фебруара пре непуних седам деценија.

А да је била „оргинална" – богме јесте!

– Фалио им је само један славни Зајечарац – вајкају се житељи овог града.

Зоран Радмиловић.

Иван Лончар

ЈУГОСЛОВЕНИ У НЕЗАБОРАВУ

Одувек смо били склони да којекакве ствари одмах, својеручно, „уписујемо" у Гинисову књигу рекорда. Ово је, међутим, прича о онима који су заиста у њој.

Да свет не зна истину о нама или да жмури на оба ока кад су и наши подвизи у питању потврђује се, је ли, сваког дана у сваком погледу. Не знају, авај, да је наш човек под нашим сунцем оборио рекорд у – причању вицева. И за цела четири сата надмашио очигледно повлашћеног Перуанца Фелипеа Карбонела. Елем, Мирослав Михаиловић, службеник СДК из Београда, причао је смешне ствари пуних 76 сати, од 1. до 4. јуна 1989. Можда нам се свет још тада смејао па није за озбиљно схватио рекорд постављен у Дому омладине.

Извесно је да у Гинисову књигу рекорда није стигао да се, засад, прогура ни сасвим егзактан податак да је Нови Београд најмногољуднији новосаграђени град на свету. Гинисова књига рекорда је, сасвим домаћински – седиште јој се налази у Великој Британији – ту почаст препустила свом Милтон Кинсу, у Бакингемширу, па записује:

„Од 32 новоизграђена града у Великој Британији највеће коначно планирано становништво има Милтон Кинс који ће 1992. достићи 210.000 житеља".

Нови Београд је већ 1991. имао 280.000 становника. Истина, поприличан број непланираних. Бар не кад је 1948. на голој ледини постављен темељ за прву зграду.

Па ко је од наших стигао да се смести у најпопуларнију књигу овог века, која има 267 издања на 38 језика и чији се тираж врти изнад бројке од 65 милиона продатих примерака? Имамо ли каквих делатности у којима смо, наравски, први, најбољи на свету?! Питање се, дабоме, односи на такозвано матично издање Гинисове књиге рекорда, односно оне рекорде који су планетарних размера.

Неприкосновена Весна

Пре свега, ваља имати на уму шта је то што може да се нађе у Гинисовој књизи рекорда, посебно у време кад су многи код нас склони да којекакве ствари одмах уписују у Књигу чији је први примерак штампан 27. августа 1955. По речима Александра Спасића, издавача Гиниса у Југославији, а он цитира свог лондонског шефа Доналда Макфарлена, ствар стоји овако:

– Наше је главно настојање да објављујемо оне рекорде који поправљају претходне или који стичу нову важност тиме што постају предмет широког и, најрадије, међународног занимања. Међутим, ни под којим условима нећемо објавити сваки рекорд који нам се понуди, те задржавамо право да сами одлучујемо које ћемо рекорде уважити!

Неприкосновени становник свих издања Гинисове књиге рекорда од 1973. наовамо је стјуардеса Весна Вуловић. Тешко да ће тај рекорд – сврстан у одељак о саобраћају, ико икада надмашити. Ни она, сасвим сигурно, није желела да на такав начин стигне до Гиниса, чак и до насловне стране многих издања. Преживела је експлозију JAT-овог авиона „DC-9" на висини од 10.160 метара, изнад чехословачког села Сербска Каменица, 26. јануара 1972. У болници је провела 16 месеци, након буђења из двадесетседмодневне коме.

Још једна особа испод наше капе небеске није планирала да се докопа Гиниса а тамо је већ неколико година. Реч је о Загрепчанину Матеју Гашпару, петомилијардитом житељу планете, рођеном 11. јула 1988, а почасно именовање доделио му је лично генерални секретар Уједињених

НЕ ВОЛЕ НАОПАЧКЕ

Код нас је, је ли, много у моди све што је наопачке. Па и вожња бициклом (са седењем на управљачу, леђа окренутих смеру кретања). То оне у централи Гиниса у Енфилду много не занима, па га и не стављају у своја издања. Међутим, поред нас, наопачке воле да возе и Немци, Данци и још неки Скандинавци.

Ми смо, у овој надасве узбудљивој дисциплини која нам је иначе у крви, светски рекордери. Наш шампион Миливоје

Димитријевић из Лучана (такмичења се редовно одржавају на београдској Ади Циганлији а у организацији нашег листа) за неколико стотина километара надмашио је немачког првака. Алал нам вера. Само тако, напред унатрашке. Горан Алимпијевић је овогодишњи Гинисовац за вожњу унатраг. Такође је из Лучана и још није стигао у књигу, пошто она излази идуће године.

Александар Клас

годба у Великој Британији донела је нашој (и њиховој) Радојки Гојковић милион фунти готовине и 295.000 фунти у виду стана. И муж је Југословен, а кренули су пре тридесетак година, као студенти, у Лондон и почели од прања судова по мензама.

Наравно, имамо ми још људи за Гиниса, наравно оног светског. Поред већ поменутог причаоца вицева – Александар Спасић, уредник југословенског Гиниса, не зна да објасни због чега службеник СДК није уврштен у Књигу – ту је, свакако, и наш шахиста Бојан Курајица. Он је крајем прошлог лета у Сарајеву прибави потребне потврде које тражи Гинис (снимци, исечци из новина и потврда надлежне асоцијације) и Бојана Курајицу смести где му је место.

Одговор од централе Гиниса из Енфелда крај Лондона очекује и пензионер Војислав Јокетић из Београда. Он је власник вероватно највеће збирке транзисторских радио-пријемника на свету. На дан 1. марта 1991. имао их је 318 и сви су били у беспрекорном стању. Свирали су, певали и помало причали.

На путу до Гиниса је и Миодраг Гидра Стојановић. Он је у стању да изведе 50 одскока на трбуху за 10 секунди. Невоља је једино што овде још немамо под који електронски бележи такве ствари, као што је то учињено у Калифорнији кад је оборен рекорд у степовању. Можда ће оца надмашити седмогодишња кћи Неда која је за 55 минута направила 1510 трбушних склекова.

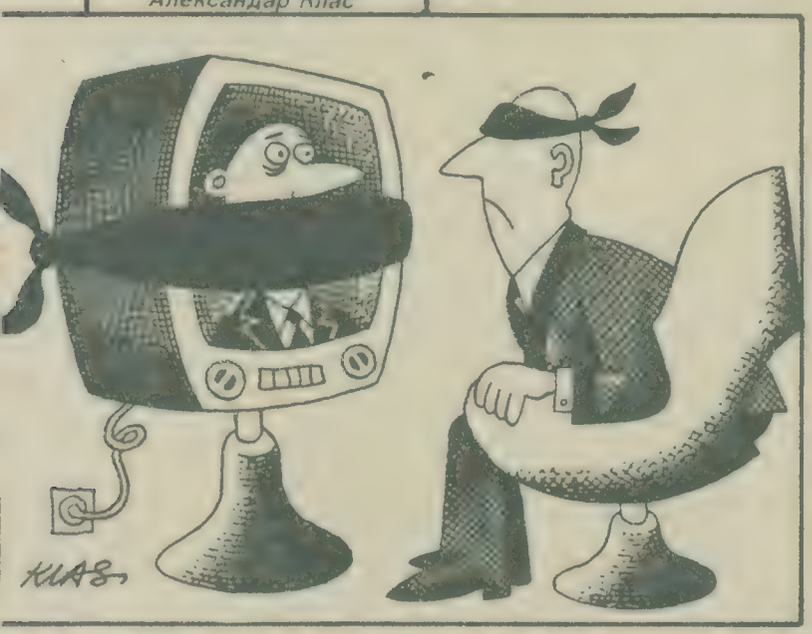

Класова карикатура која је добила највише награда – у Берингену (Белгија) 1971. године, златна медаља у Толентину (Италија) 1973. године, Пехар у Верчели (Италија) 1977. године и бронзана медаља у Токију 1981. године

нација Перес де Куељар приликом своје посете Југославији.

С предметком најн на свету су и наши ватерполисти. Они су постигли највећи званични резултат у ватерполу. На утакмици у Кобеу, у предолимпијским такмичењима, победили су екипу Гватемале са 62:0 што је службено највећа победа на једној званичној утакмици. На истом мечу је и наш капитен Миливој Бебић, засебно, ушао у Гинисову књигу рекорда. Постигао је чак 28 голова. Највише на свету откад се игра ватерполо.

Шаховски гамбити у Сарајеву

Још двоје Југословена однедавно су настанили странице Гиниса. Они су заправо полу-Југословени, ако тако смемо да назовемо људе с двојним држављанством. У овом случају је британско у питању. Наиме, највећа разводна на-одиграо највећу симултанку на свету. За 20 сати повлачио је потезе на 665 табли, четири више од дотадашњег рекордера Властимила Хорта. Уз то је повукао најмањи број потеза и доживео најмање пораза. Александар Спасић жали што због збивања у Сарајеву и Босни још није успео да

Како смо преварили нуле

Што се тиче дела наших руку, и ту смо жители Гинисове књиге рекорда.

Рецимо, највећа икад изткана талисерија носи назив „Историја Ирака" – и тада смо са њима били нераскидиво повезани – а површина јој износи 1.242,1 m². Нацрт за њу начинио је југословенски уметник Фране Делале, а довршена је 1986. Украшава зид једног амфитеатра у Багдаду. Производ је предузећа „Зивтекс Регенерација" из Забока.

Кад смо већ код уметника, ту је и наш карикатуриста Александар Клас – оно „Клас црта за вас" – који је највише награђивани уметник те врсте у свету. Учествовао је на 300 колективних изложби, сам приредио 38 самосталних, радове штампао на пет континената и досад добио 90 признања у међународној конкуренцији (3 гран-прија, 10 првих, 12 других, 15 трећих, 16 специјалних, 28 осталих и 6 диплома).

У време кад смо још веровали у мостове правили смо их највеће на свету. Највећи лучни бетонски мост на планети је онај између копна и острва Крка: има распон од 390 метара, дугачак је 1.309,5 m. Градила га је београдска „Мостоградња" по пројекту, такође Београђанина, архитекте др Илије Стојадиновића.

Највиши искључиво железнички мост у овом делу нашег свемира јесте вијадукт преко Мале Ријеке близу Подгорице, на прузи Београд-Бар. Мост се налази на 201 метар изнад воде, а отворен је 1. јуна 1976; састоји се од пет челичних распона решеткасте конструкције, ослоњених о бетонске стубове од којих најдужи мери 150,8 m. Највиши стуб је висине 114,5 метара.

Донедавно је најдужи мост са такозваним косим кабловским затегама била друмска ћуприја преко Дунава код Новог Сада, дело академика Николе Хајдина. Са затегама у једној равни и распоном од 351 метар (укупна дужина 1.341 m); он и данас држи југословенски рекорд.

Није тако давно било кад смо имали и највиши димњак на свету. То је онај у Трбовљу, у склопу термоелектране Засавје. Висок је 350 метара, а изградња је завршена 1. јуна 1976.

Однедавно смо, пак, успели да се угурамо у Гинисову књигу рекорда у дисциплини од које свака нормална земља бежи главом без обзира, па макар и преко Проклетија. Реч је о југословенској новчаници од 2,000.000 динара која поносно држи рекорд у висини номинације редовно штампаних новчаница. Повучена је из оптицаја после деноминације од 1. јануара 1989, када су брисане четири нуле. Пре два месеца јуначки смо избрисали још једну нулу знајући да је нула увек била нула, ништа.

По речима Александра Спасића, кандидата за улазак у Гинисову књигу рекорда има поприлично. Недавно се јавила жена која хоће да обори рекорд у бријању. Мушкараца, наравно. Тврди да човека може да обрије за три секунде. А спортиста из Херцег-Новог обећава да ће на рукама прећи све јавне степенице у варошици на улазу у Боку. Има их неколико хиљада.

Петар Милатовић

БЕЗ ЈЕДЕЊА И ПИЈЕЊА

Александар Спасић, заједно са ИП „Гинко" издавач Гиниса у Југославији, обавештава заинтересованима како се може стићи у „књигу над књигама":

– Прво је потребно испунити пријаву која је одштампана на последњој страни нашег издања Гиниса. Онда обавештавамо нашу централу у Енфилду и она даје одобрење да ли је заинтересована за покушај обарања рекорда у тој дисциплини. Ако се добије пристанак, позива се независни судија и надметање се одвија у присуству издавача који одлучује да ли је то рекорд или не. Потребна је, уз то, и потврда националног удружења (рецимо, за склекове Гимнастичког савеза, за вожњу бицикла унатраг Бициклистичког савеза), затим снимак или исечци из новина пошто Британци и даље верују у слободу штампе. Све се то шаље у централу и они, поред свега што је урађено, имају право да у своја издања уврсте или не уврсте рекорд. Зна се да Гинис подржава рекорде у једењу и пијењу и у свакој дисциплини у којој су здравље или живот такмичара изложени опасности. Никакве материјалне надокнаде нема за оног који и стигне у Књигу...

ДВОГЛЕДОМ НА ГРИЗЛИЈА

Живот пише драме

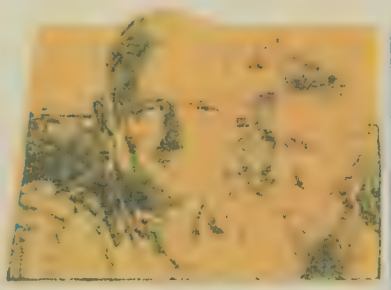

Лорен и Дин Ленгкик заиста нису могли ни да сањају да ће 44. годишњицу брака провести тако узбудљиво

Кад је Лорен Ленгкик схватила да је њеном мужу живот у питању, заборавила је на страх. Кренула је ка медведу, решена да иде до краја...

Лорен и Дин Ленгкик нису могли да избегну блиски сусрет са женком гризлија. Док су шетали стазом крај језера Ајсберг, одједном им се на путу нашла медведица са младима. Присетивши се савета чувара парка да је у таквој ситуацији најбоље да се човек не помера, обоје су легли на земљу правећи се да су мртви.

На жалост, женка гризлија, вероватно уплашена за своје мечиће, кренула је ка шездесеттрогодишњем Дину Ленгкику и шапом га ударила по леђима. Јаке канџе поцепале су Динову јакну и распориле му леђа. Шикнула је крв.

Животиња као да се тек тада разјарила. Другом шапом обухватила је унезверено човека и бацила га увис као да је крпена лутка.

Њушка је најосетљивија

Средином маја прошле године брачни пар Лорен и Дин Ленгкик кренули су на одмор у Национални парк у држави Монтана. Решили су да 44. годишњицу брака проведу у дивљини. Иако су их деца и пријатељи одговарали и убеђивали да у њиховим годинама треба ићи на нека питомија места, Лорен и Дин тврдоглаво су остали при свом плану.

Од чувара запослених у парку сазнали су са каквим све опасностима могу да се суоче уколико крену дубље у шуму. Не желећи да изазивају судбину, шетали су углавном крај језера верујући да им ту не прети посебна опасност јер је увек било доста света.

Сусрет са гризлијем ни у сну нису могли да предвиде.

Лорен, и даље лежећи непомично на земљи, гледала је како медведица кидише на Дина. Кад је схватила да га женка гризлија вуче у жбуње вероватно с намером да га тамо докрајчи, решила је нешто да предузме.

Скочила је и кренула према разјареној звери високој око метар и по и тешкој најмање 70 килограма. У рукама је стезала двоглед, једино „оружје" које је имала. Са своје 62 године, онако сићушна, Лорен је заборавила на страх. Уши су јој парали Динови крици. Једино што јој је давало снагу била је решеност да помогне свом мужу или да и она оконча заједно с њим.

– Пришла сам медведу и даље потпуно збуњена, не знајући шта бих могла да урадим – касније је испричала Лорен. – Одједном, као да сам чула речи свог покојног оца који ми је говорио док сам још била дете и живела у родитељској кући у Североној Дакоти: „Уколико ти се икада деси да се нађеш очи у очи са вуком или којотом, звер треба да удариш по носу. То место им је најосетљивије!"

Нос, односно њушка, прошло ми је кроз главу, сигурно је и гризлију Ахилова пета!

Лорен Ленгкик, држећи чврсто двоглед у рукама, свом силином почела је да удара женку гризлија по њушци. Медведица је застала на трен, подигла се на задње шапе и гледала Лорен у чуду. А Лорен, знајући да се бори за живот свог мужа и свој сопствени настављала је да удара звер по носу колико год је имала снаге у рукама.

Ипак су били у праву

И даље стојећи на задњим шапама, медведица је кренула према Лорен. Унезверена жена добро је знала да нема куд да побегне. И даље држећи двоглед у рукама, нетремице је гледала у гризлија. Значи, то је крај, помислила је. Решила је да звер још једном удари по њушци. Замахнула је и – промашила. Сад сам готова.

А онда се десило чудо. Медведица се спустила на све четири шапе, урликнула, окренула се и замакла у шуму.

Неколико секунди Лорен је стајала потпуно парализана. Није могла да верује да је избегла сигурну смрт. Онда је притрчала Дину који је тихо стењао. Рекла му је да је гризли отишао, да је опасност прошла. Није отварао очи. Кад му је испричала да је звер отерала двогледом, Дин је од неверице отворио очи. Као да га је то вратило из несвести.

Сад је требало да му завије ране пре него што неко нађе и позове помоћ. Направила је завоје од Динове и своје кошуље и превила оне које су највише крвариле. После отприлике пола сата наишао је један млади брачни пар. Жена је остала да помогне Лорен, а њен муж је отишао да обавести шта се десило.

За мање од петнаест минута пристигло је још десетак шетача, између осталих један терапеут, лекар, чак и један војник који је имао кутију прве помоћи.

После сат времена слетео је хеликоптер који је Дина одвезао до најближе болнице. Три сата су лекари „зашивали" Дина, а наредне три недеље несрећни човек опорављао се у болници. Срећом, прошао је без већих последица јер му женка гризлија није оштетила ниједну артерију.

Пошто се са Лорен вратио кући у место Холанд, у држави Мичиген, Дин је два месеца крио од своје петоро деце и пријатеља шта му се десило на одмору. Тешко му је падало да призна да су били у праву.

В. С.

Илустрово: Бранка Јовановић

АСТЕРИКС НА ОЛИМПИЈСКИМ ИГРАМА

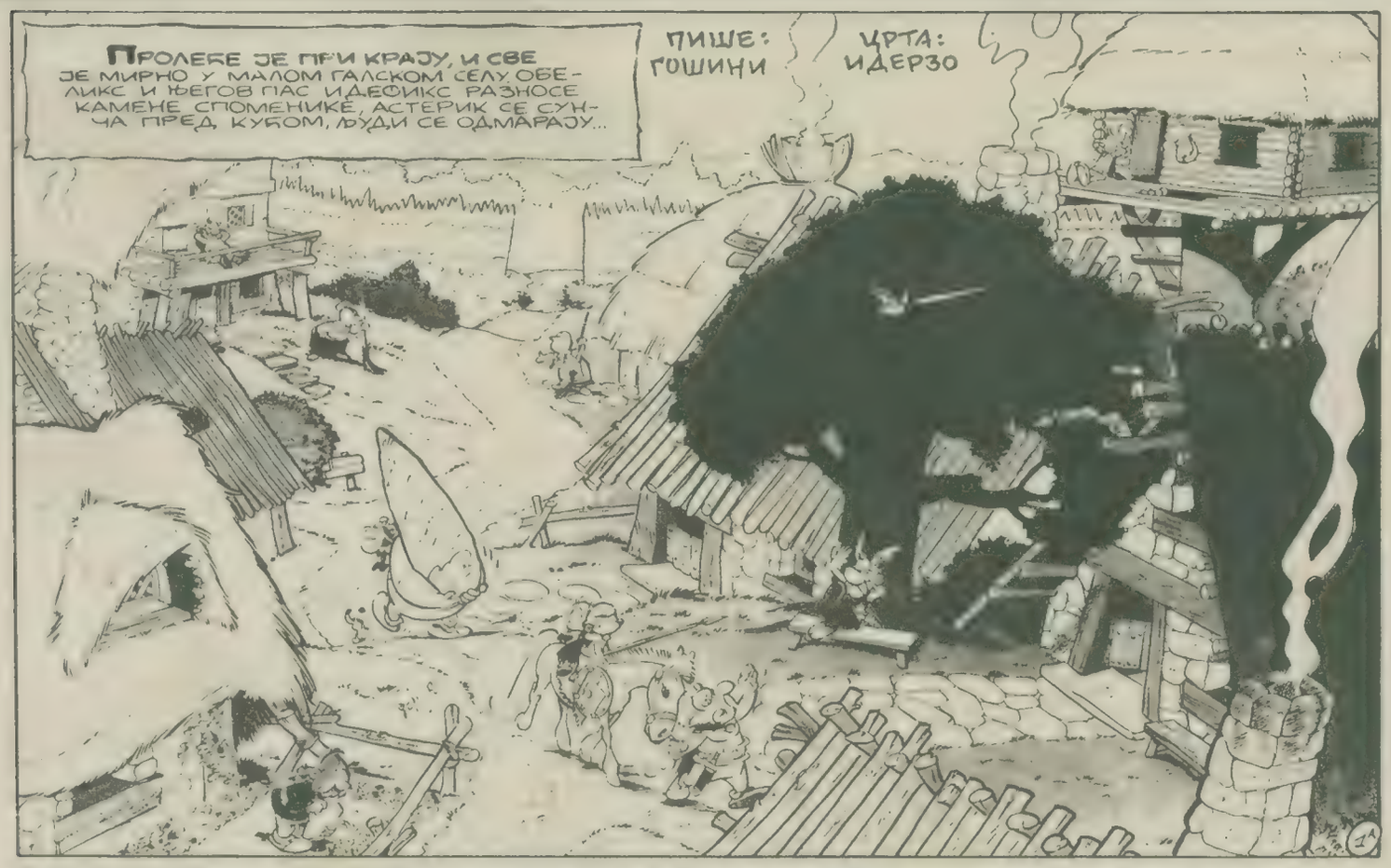
ПРОЛЕЋЕ ЈЕ ПРИ КРАЈУ, И СВЕ ЈЕ МИРНО У МАЛОМ ГАЛСКОМ СЕЛУ ОБЕЛИКС И ЊЕГОВ ПАС ИДЕФИКС РАЗНОСЕ КАМЕНЕ СПОМЕНИКЕ, АСТЕРИК СЕ СУНЧА ПРЕД КУЋОМ, ЉУДИ СЕ ОДМАРАЈУ...
ПИШЕ: ГОШИНИ
ЦРТА: ИДЕРЗО

ПЛЕКСУСЕ, АЛАЛ ТИ ВЕРА! БИО САМ У ПРАВУ ШТО САМ ТЕ ПОСЛАО У РИМ НА КВАЛИФИКАЦИЈЕ!
ТАКО ЈЕ, ЦЕНТУРИОНЕ АМБИЦИЈУСЕ! ЈА САМ НАЈЈАЧИ!

БРАО САМ ПЕЧУРКЕ БЛИЗУ РИМСКОГ ЛОГОРА, КАД САМ ЧУО ГРАЈУ И КЛИЦАЊЕ! РИМЉАНИ СУ ЗБОГ НЕЧЕГА ОДУШЕВЉЕНИ!
КОКОДЕА!

ХМ...ТО ЈЕ ЧУДНО, ГЕРИЈАТРИКСЕ ПИТАМ СЕ ШТА ТРЕБА ДА РАДИМО...

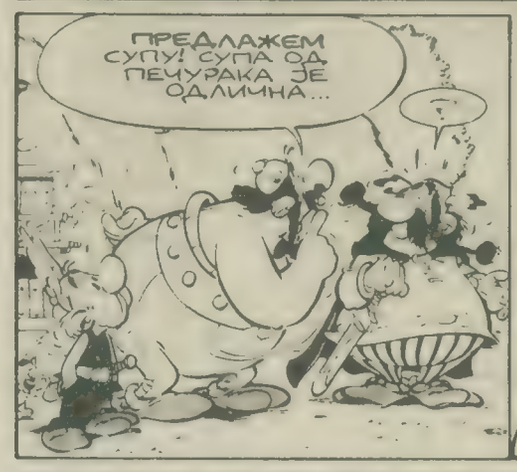
ПРЕДЛАЖЕМ СУПУ! СУПА ОД ПЕЧУРАКА ЈЕ ОДЛИЧНА...

СУПУ?!
ЗАР ТЕБИ САМО ТО ПАДА НА ПАМЕТ, ОБЕЛИКСЕ?!

С ПЕЧУРКАМА ЈЕ НАЈБОЉИ ОМЛЕТ! ТО БАР ЗНА СВАКИ ГУРМАН!

АЛИ, ПОГЛАВИЦО...
НИ РЕЧИ ВИШЕ... ЈА ОВДЕ НАРЕЂУЈЕМ! ПРАВИЋЕ СЕ ОМЛЕТ...
МОГУ СЕ ПЕЧУРКЕ И ПРЖИТИ...

ПОНЕКАД СЕ НАШИ ПРИЈАТЕЉИ ПОНАШАЈУ НЕОЗБИЉНО... АКО СЕ РИМЉАНИ ВЕСЕЛЕ, ТО НИЈЕ ДОБАР ЗНАК!
И, ШТА ТИ ПРЕДЛАЖЕШ, ВРАЧУ?

САМИ СУ ЗАПРЖИЛИ ЧОРБУ...

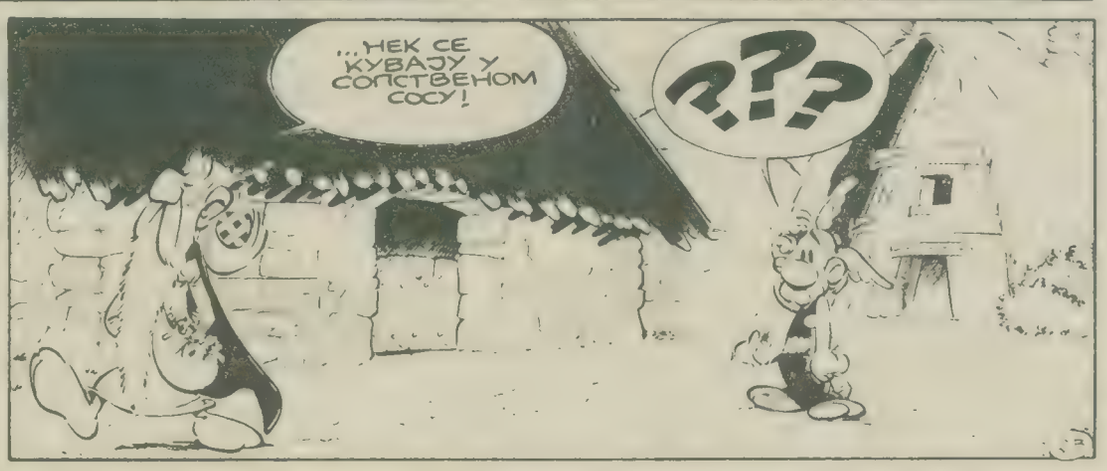
...НЕК СЕ КУВАЈУ У СОПСТВЕНОМ СОСУ!
?!?

У ЛОГОРУ АКВАРИЈУМ, ДОК ТРУБАЧ ТРУБИ ЗБОР...
ТАРАТАРИИ

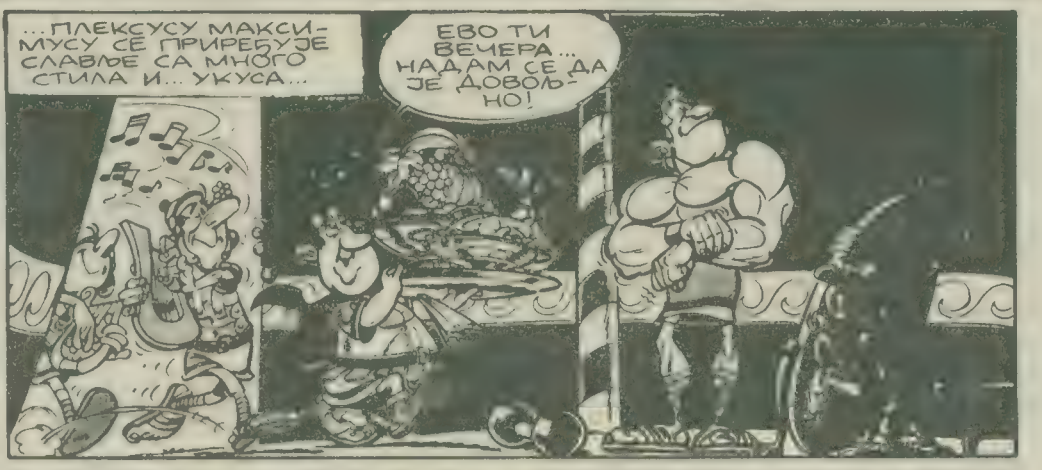
...ПЛЕКСУСУ МАКСИМУСУ СЕ ПРИРЕБУЈЕ СЛАВЉЕ СА МНОГО СТИЛА И... УКУСА...
ЕВО ТИ ВЕЧЕРА... НАДАМ СЕ ДА ЈЕ ДОВОЉНО!

БОГАМИ, ЦЕНТУРИОНЕ, ВОЈНА ХРАНА СЕ ПОПРАВЉА! КАКВЕ СУ ОВО ЦРНЕ КУГЛИЦЕ?
ЈАЈА ОД МОРУНЕ... СПЕЦИЈАЛИТЕТ! НАШ КОМАНДАНТ ИХ ЈЕ ДОБИО ИЗ ПЕРСИЈЕ!

АКО НА ОЛИМПИЈСКИМ ИГРАМА ОСВОЈИШ ЗЛАТНУ ПАЛМУ, СВИ БЕМО ДОБИТИ УНАПРЕЂЕЊЕ!

МОЖДА БИХ ЧАК МОГАО ДА ПОСТАНЕМ ПРЕФЕКТ ГАЛИЈЕ! САМО МЕ НЕМОЈ РАЗОЧАРАТИ!
НЕ БРИНИ, АМБИЦИЈУСЕ!

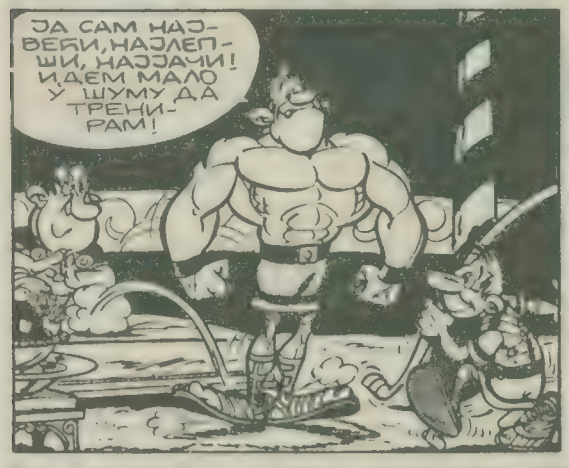
ЈА САМ НАЈВЕЋИ, НАЈЛЕПШИ, НАЈЈАЧИ! ИДЕМ МАЛО У ШУМУ ДА ТРЕНИРАМ!

МОРАЛ МУ ЈЕ НА ВИСИНИ! ТАЈ НЕ МОЖЕ ДА ИЗГУБИ!

ПРВО МАЛО СПРИНТА... ЈА САМ НАЈБРЖИ НА СВЕТУ!

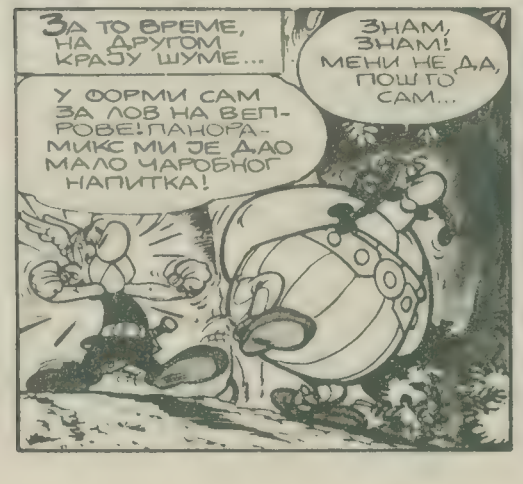
ЗА ТО ВРЕМЕ, НА ДРУГОМ КРАЈУ ШУМЕ...
У ФОРМИ САМ ЗА ЛОВ НА ВЕПРОВЕ! ПАНОРАМИКС МИ ЈЕ ДАО МАЛО ЧАРОБНОГ НАПИТКА!
ЗНАМ, ЗНАМ! МЕНИ НЕ ДА, ПОШТО САМ...

ЈЕ'Н! ДВА! ЈЕ'Н! ДВА!
???
3

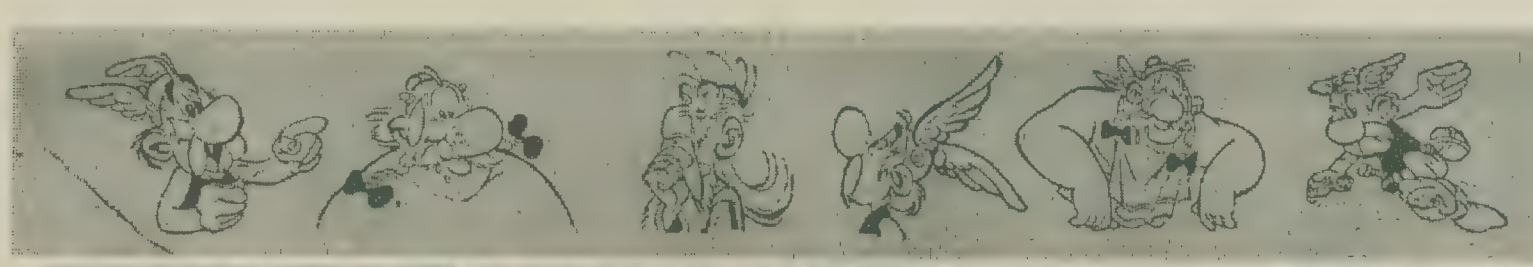

ШТА ЈЕ ОВОМ РИМЉАНИНУ?
НЕМАМ ПОЈМА! МОЖДА ГА НЕКО ЈУРИ!

ИДЕМ ДА ГА ПИТАМ!
!
?

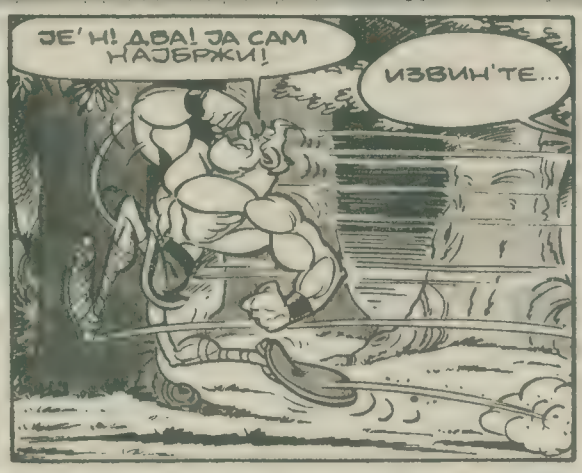
ЈЕ'Н! ДВА! ЈА САМ НАЈБРЖИ!
ИЗВИН'ТЕ...

ДА ЛИ ВАС...
?

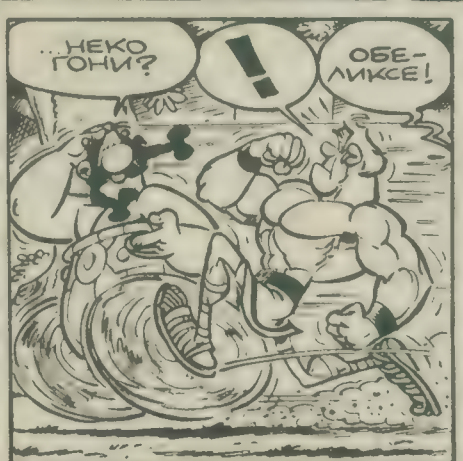
...НЕКО ГОНИ?
!
ОБЕ-ЛИКСЕ!

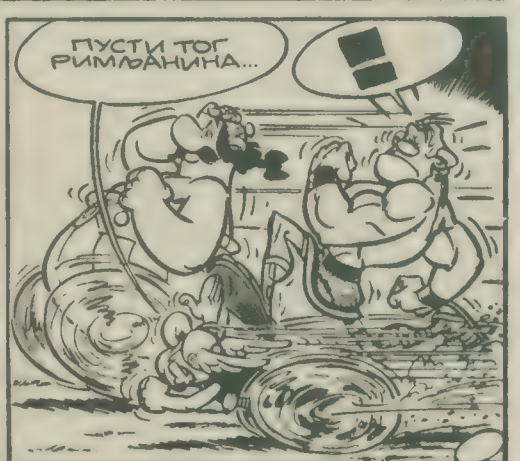
ПУСТИ ТОГ РИМЉАНИНА...
!

...ИДЕМО ДА ПОТРАЖИМО ВЕПРОВЕ!
ВАЖИ!

ПРЕСТИГЛИ СУ МЕ! ОБОЈИЦА!

НЕКА! БАР САМ У БАЦАЊУ КОПЉА...
КРРЦ!

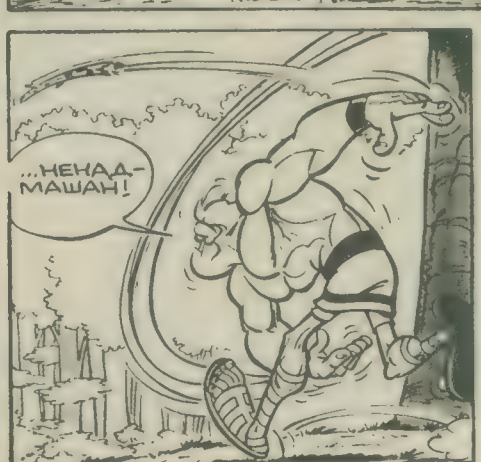
...НЕНАД-МАШАН!

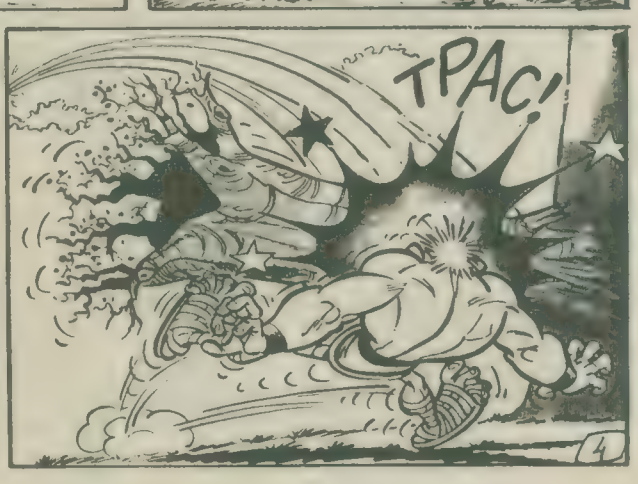
ТРАС!

НЕ ЉУТИ СЕ НА МОГ ПРИЈАТЕЉА, РИМЉАНИНЕ...

ЗАШТО СИ МУ ТО УРАДИО, ОБЕЛИКСЕ?
КАКО ЗАШТО? ОН ЈЕ БАЦИО ЈЕДНО ДРВЦЕ НА МЕНЕ, А ЈА ДРУГО НА ЊЕГА!

ПЛАТИЋЕТЕ МИ ЗА ОВО ЈУПИТЕРА МИ!

ТИ, ДЕБЕЛИ! ХОЋЕШ ЛИ РВАЊЕ ИЛИ ПЕСНИЧЕЊЕ? И У ЈЕДНОМ И У ДРУГОМ САМ НАЈБОЉИ!

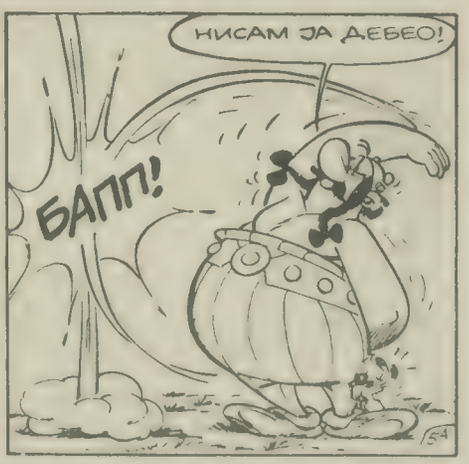
НИСАМ ЈА ДЕБЕО!
БАПП!

РЕЦИ МИ ИСКРЕНО, АСТЕРИКСЕ: ЈЕСАМ ЛИ ЈА ДЕБЕО?
НИСИ, ОБЕЛИКСЕ! САМО СУ ТИ ГРУДИ МАЛО СПУШТЕНЕ! ХАЈДЕ, ИДЕМО У ЛОВ!

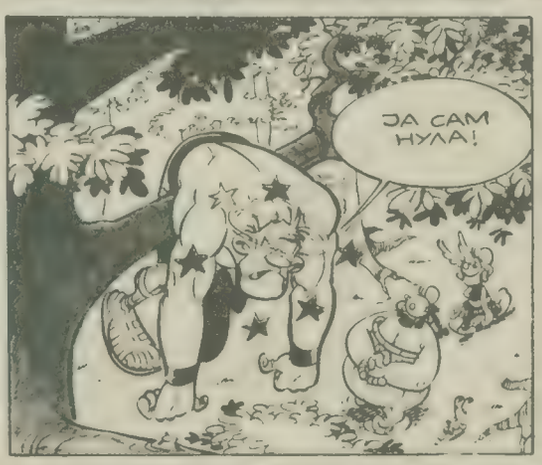
ЈА САМ НУЛА!

ШТА НУЛА? ЗАШТО НУЛА?!

КО ЈЕ РЕКАО ДА СИ НУЛА?
НЕ ВРЕДИМ НИШТА! ПРЕМЛАТИЛА СУ МЕ ДВА ГАЛА! ЈЕДАН МАЛИША И ЈЕДАН КРУПНИ ТРБОЊА!

ОПЕТ ТИ ГАЛИ, ЗНАЧИ! ВЕЋ ОДАВНО НИСМО ИМАЛИ НЕЗГОДА С ЊИМА!

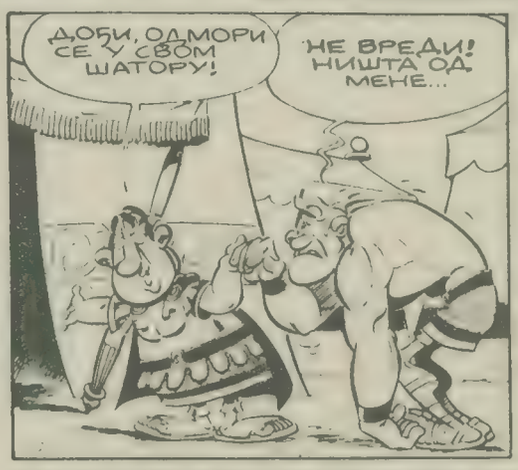
ДОБИ, ОДМОРИ СЕ У СВОМ ШАТОРУ!
НЕ ВРЕДИ! НИШТА ОД МЕНЕ...

ИДЕМ ДА ПОЖАРЧИМ! ТРАЖИЋУ МЕТЛУ... ШТО ЛАКШУ!

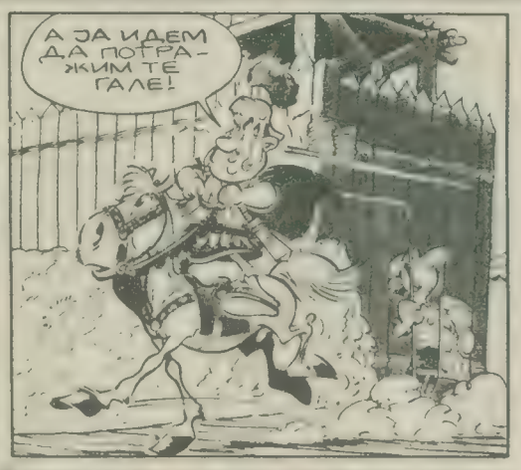
А ЈА ИДЕМ ДА ПОГРАЖИМ ТЕ ГАЛЕ!

УЛАЗАК ЦЕНТУРИОНА АМБИЦИЈУСА У ГАЛСКО СЕЛО НЕ ОСТАЈЕ НЕЗАПАЖЕН...
ГЛЕ, РИМЉАНИН!

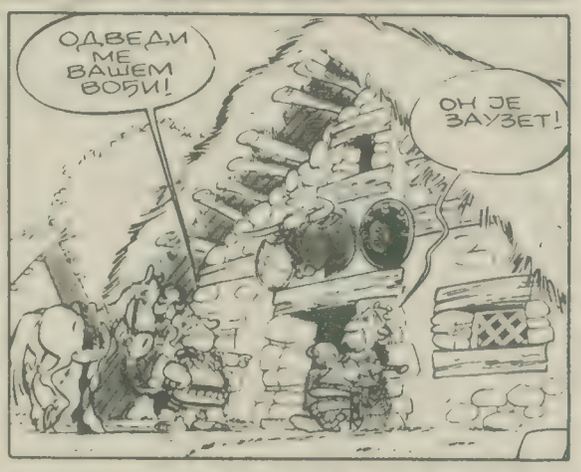
ОДВЕДИ МЕ ВАШЕМ ВОЂИ!
ОН ЈЕ ЗАУЗЕТ!

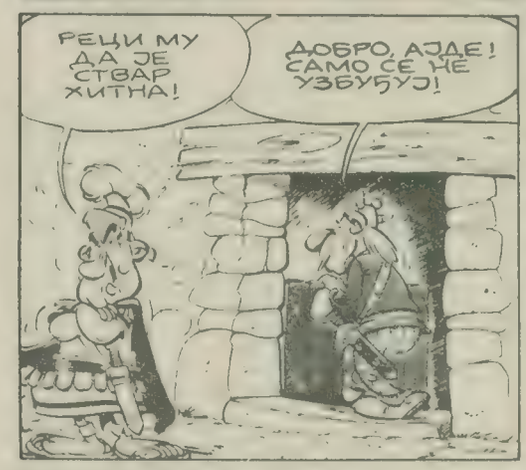
РЕЦИ МУ ДА ЈЕ СТВАР ХИТНА!
ДОБРО, АЈДЕ! САМО СЕ НЕ УЗБУЂУЈ!

УВЕК ИСТА СТВАР! ОНОГ ДАНА У ГОДИНИ КАД ЈА РЕШИМ ДА СЕ КУПАМ, НЕКО ДОЂЕ ДА МИ СМЕТА!

ДОБРО! ПОШТО ЈЕ У ПИТАЊУ РИМЉАНИН, ДРЖИМО СЕ ПРОТОКОЛА!

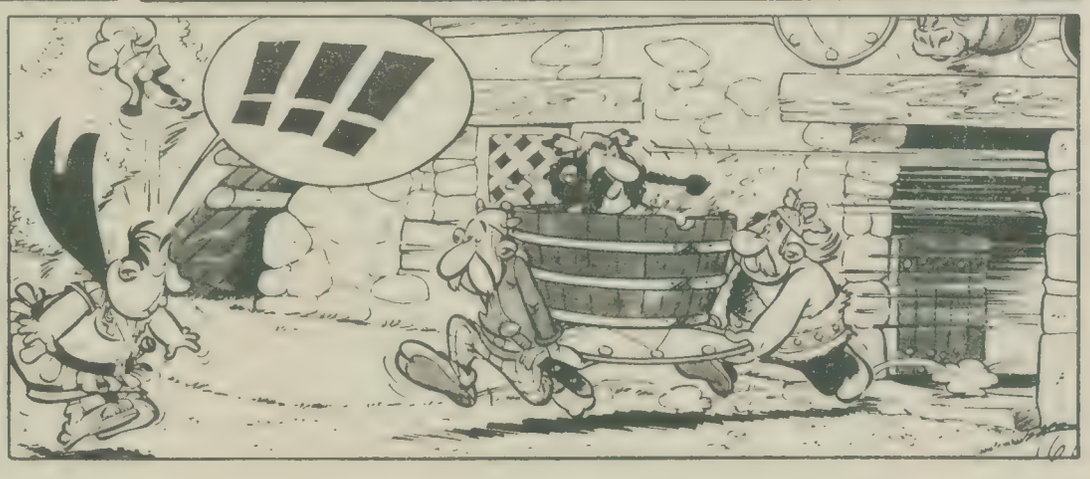
!#!

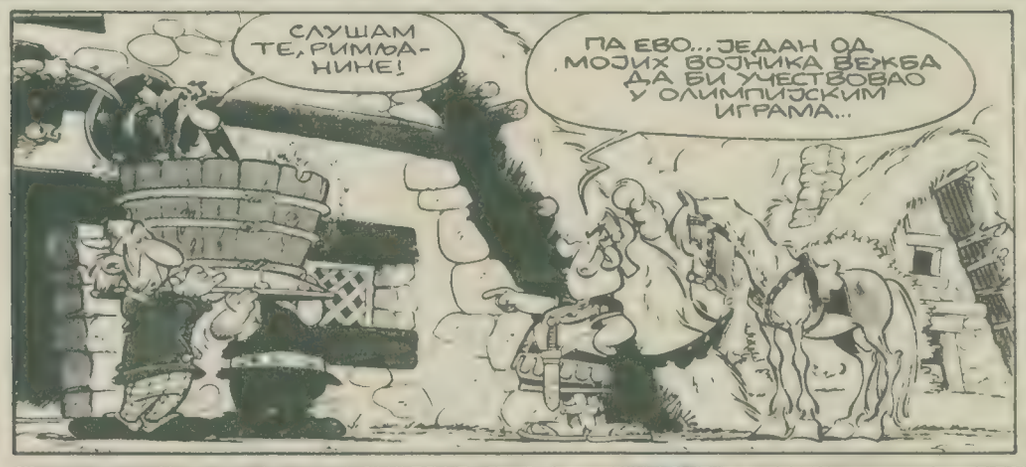
СЛУШАМ ТЕ, РИМЉАНИНЕ!
ПА ЕВО... ЈЕДАН ОД МОЈИХ ВОЈНИКА ВЕЖБА ДА БИ УЧЕСТВОВАО У ОЛИМПИЈСКИМ ИГРАМА...

...А ДВА ТВОЈА ГАЛА НАПАЛА СУ ГА БЕЗ РАЗЛОГА!

ТРАЖИМ САМО ДА ГА ПУСТИТЕ ДА НА МИРУ ТРЕНИРА!
РАЗМИСЛИЋУ О ТОМЕ, РИМЉАНИНЕ, И ЈАВИЋУ ТИ!.

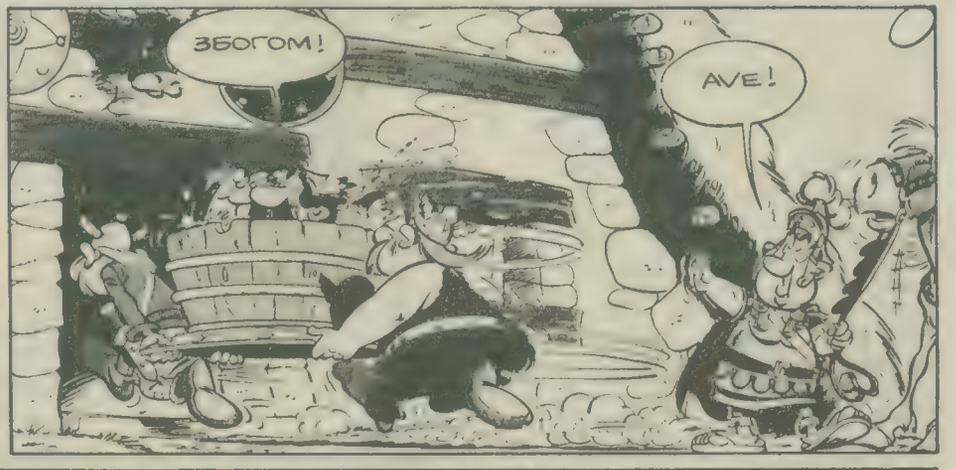
ЗБОГОМ!
AVE!

ОВО ЈЕ ВАЖНА СТВАР! БОМБОНА, ДАЈ МИ ОДЕЛО! ЗАВРШИЋУ КУПАЊЕ ИДУЋЕ ГОДИНЕ!

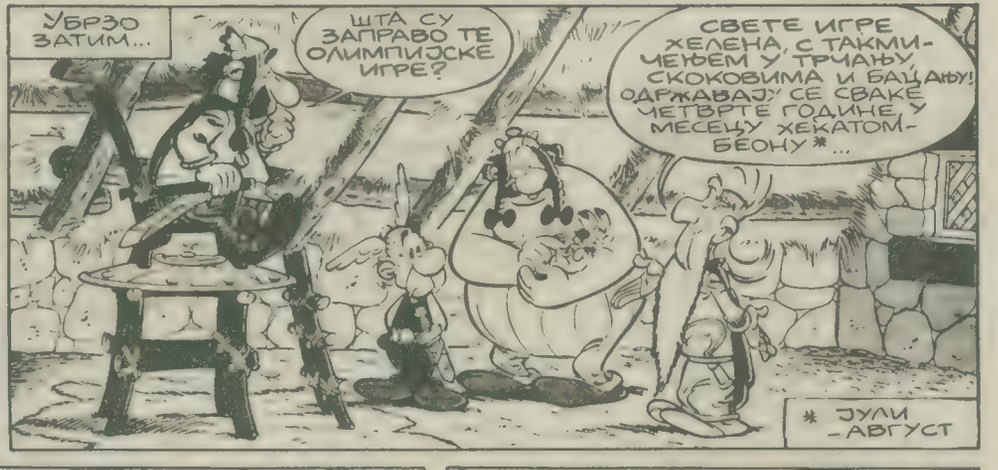
УБРЗО ЗАТИМ...
ШТА СУ ЗАПРАВО ТЕ ОЛИМПИЈСКЕ ИГРЕ?
СВЕТЕ ИГРЕ ХЕЛЕНА, С ТАКМИЧЕЊЕМ У ТРЧАЊУ, СКОКОВИМА И БАЦАЊУ! ОДРЖАВАЈУ СЕ СВАКЕ ЧЕТВРТЕ ГОДИНЕ, У МЕСЕЦУ ХЕКАТОМБЕОНУ*...
* ЈУЛИ _АВГУСТ

...У ГРЧКОМ ГРАДУ ОЛИМПИЈИ! ПОБЕДА НА ИГРАМА ДОНОСИ ВЕЛИКУ ЧАСТ ТАКМИЧАРУ И ЊЕГОВОМ НАРОДУ!

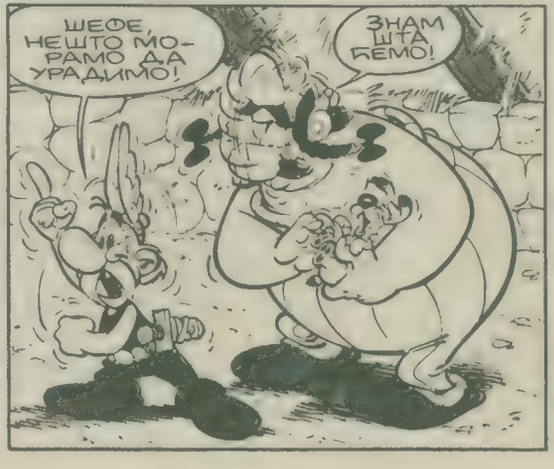
ШЕФЕ, НЕШТО МОРАМО ДА УРАДИМО!
ЗНАМ ШТА ЋЕМО!

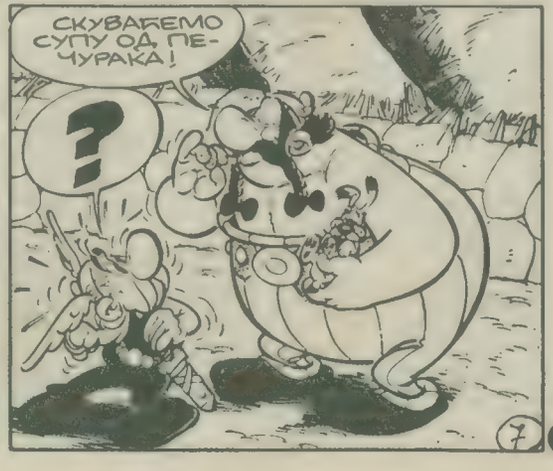
СКУВАЋЕМО СУПУ ОД ПЕЧУРАКА!
?

КАД ТИ КАЖЕМ, ГАЛИ ТЕ ВИШЕ НЕЋЕ УЗНЕМИРАВАТИ! ХАЈДЕ, ОСТАВИ ТУ МЕТЛУ!

НЕ! ЈА САМ СТВОРЕН САМО ЗА ЧИСТАМА!

СЛУШАЈ, ЧАК И АКО СУ ГАЛИ БИЛИ БОЉИ ОД ТЕБЕ, ТО ЈЕ ЗБОГ ЧАРОБНОГ НАПИТКА КОЈИ ИМ ДАЈЕ НАДЉУДСКУ СНАГУ!

А ТВОЈИ ПРОТИВНИЦИ НА ИГРАМА НЕЋЕ ИМАТИ НАПИТКА! ХО! ХО!

СТВАРНО! О ТОМЕ НИСАМ РАЗМИШЉАО!

ЦЕНТУРИОНЕ, ТРАЖИ ВАС ГАЛСКИ ПОГЛАВИЦА!

СЈАЈНО! ДОЧЕКАЋУ ИХ ПО ЊИХОВОМ ОБИЧАЈУ! ШЛЕМ! ГДЕ ЈЕ МОЈ ШЛЕМ?

МАЛО КАСНИЈЕ...

ГАЛЕ, ЦЕНТУРИОН ЋЕ ТЕ ПРИМИТИ ИСПРЕД СВОГ ШАТОРА!

ЧУЛИ СТЕ, МОМЦИ! УЛАЗИМО!

ЗДРАВО!

AVE!

РАЗМИСЛИО САМ О ОНОМ ШТО СИ РЕКАО...

И?

ОДЛУЧИЛИ СМО ДА СЕ И МИ ТАКМИЧИМО!

ШТА?

ПОСЛАЋЕМО НАШЕГ ТАКМИЧАРА У ОЛИМПИЈУ! НЕК ПОБЕДИ БОЉИ! АЈДА ЗБОГОМ!

ОИЈУУ! ОИЈУУ!

СТАНИ, ГАЛЕ! ЧЕКАЈ!
ПРИЧЕКАЈТЕ МОМЦИ!

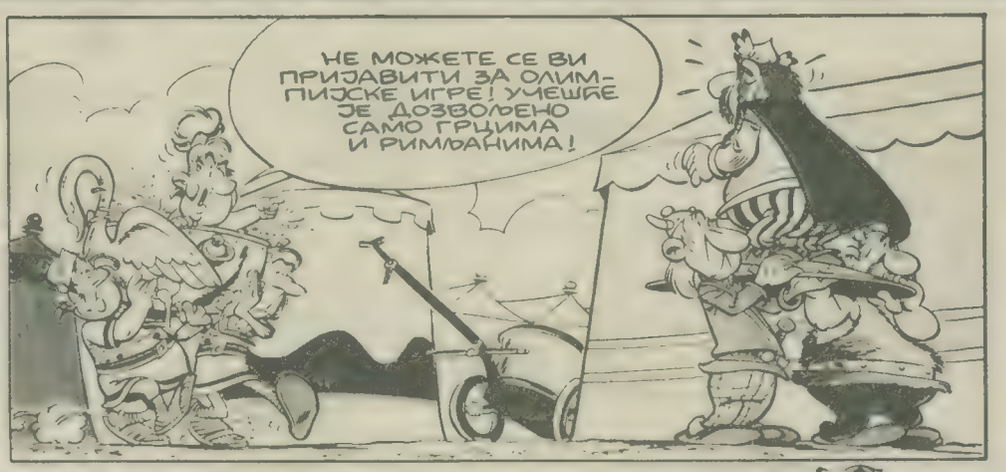
НЕ МОЖЕТЕ СЕ ВИ ПРИЈАВИТИ ЗА ОЛИМПИЈСКЕ ИГРЕ! УЧЕШЋЕ ЈЕ ДОЗВОЉЕНО САМО ГРЦИМА И РИМЉАНИМА!

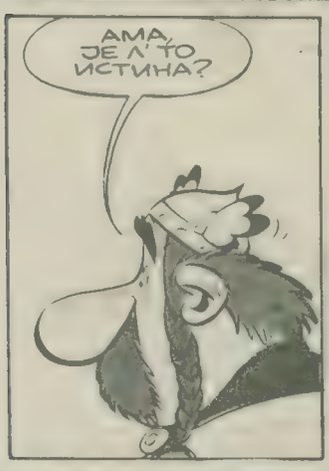
АМА, ЈЕ Л' ТО ИСТИНА?

РАСПИТАЈ СЕ, ГАЛЕ! ВИДЕЋЕШ ДА ТЕ НЕ ЛАЖЕМ!

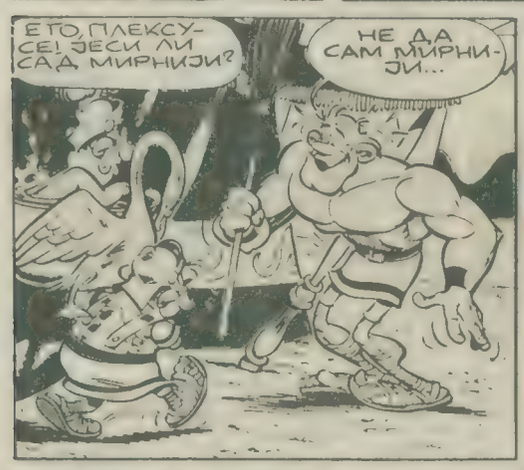
ЕТО, ПЛЕКСУСЕ! ЈЕСИ ЛИ САД МИРНИЈИ?
НЕ ДА САМ МИРНИЈИ...

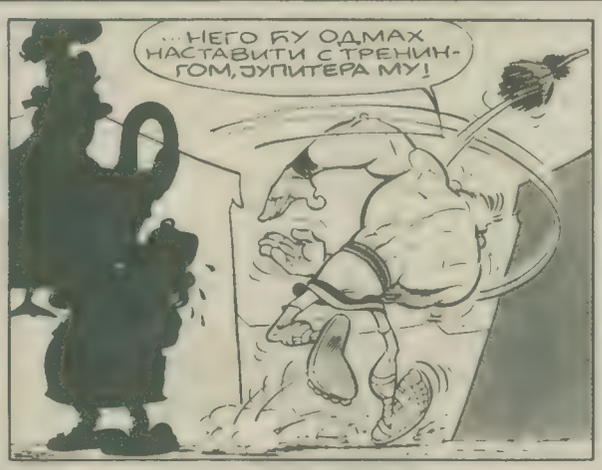
...НЕГО ЋУ ОДМАХ НАСТАВИТИ С ТРЕНИНГОМ, ЈУПИТЕРА МУ!

УБРЗО ЗАТИМ...
ТАЈНО! ЈА САМ ТО СМЕТНУО С УМА! СВЕТЕ ИГРЕ СУ САМО ЗА ГРКЕ И РИМЉАНЕ...

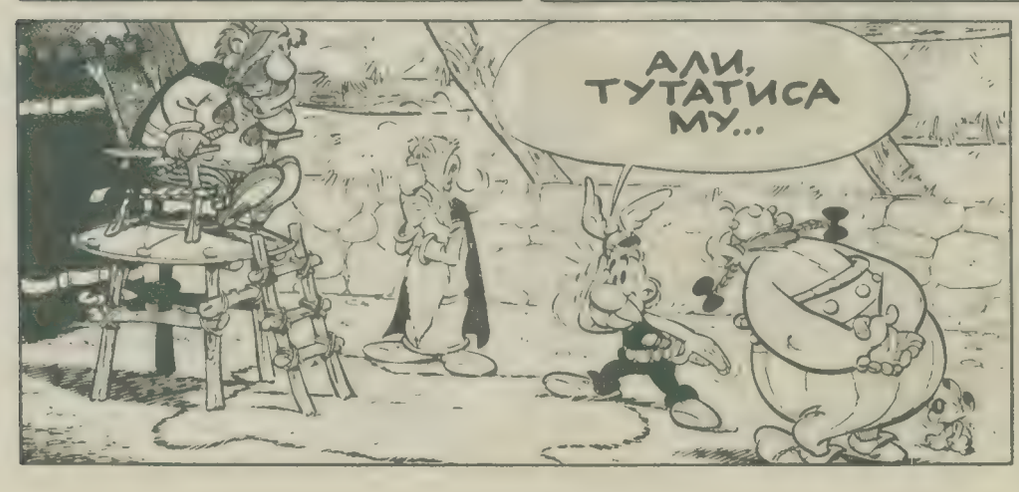
АЛИ, ТУТАТИСА МУ...

...ПА МИ СМО РИМЉАНИ!

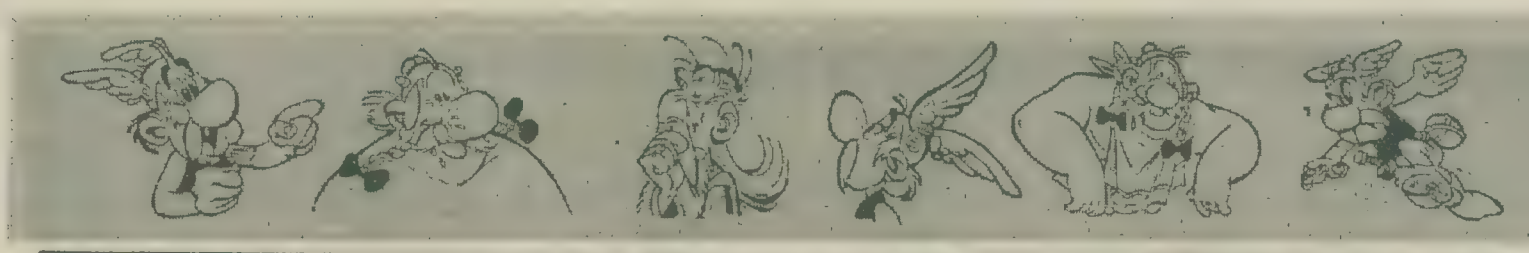

МИ РИМЉАНИ? ОТКАД ТО?
ОТКАКО ЈЕ МАТОРИ ЈУЛИЈЕ ОСВОЈИО ГАЛИЈУ! НАПИСАО ЈЕ О ТОМЕ ЦЕЛУ КЊИГУ!
ЗАР САМ ЈА РИМЉАНИН?
ЈЕСИ! ЗВАНИЧНО, МИ СМО ДЕО РИМСКЕ ДРЖАВЕ!

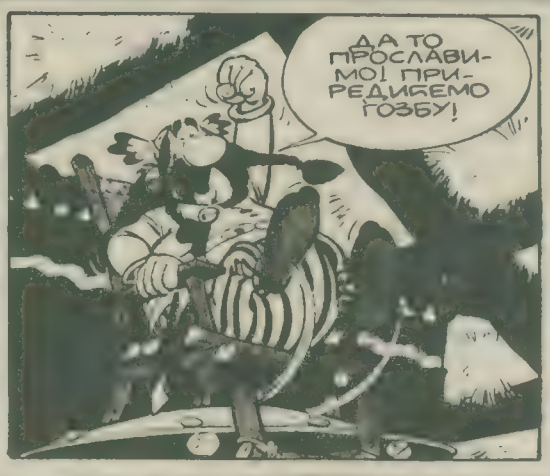
ДА ТО ПРОСЛАВИМО! ПРИРЕДИЋЕМО ГОЗБУ!

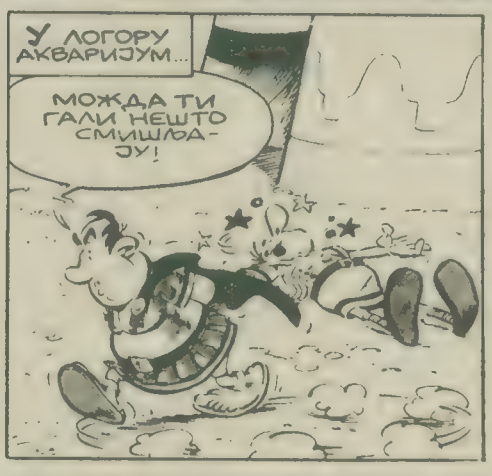
У ЛОГОРУ АКВАРИЈУМ...
МОЖДА ТИ ГАЛИ НЕШТО СМИШЉАЈУ!

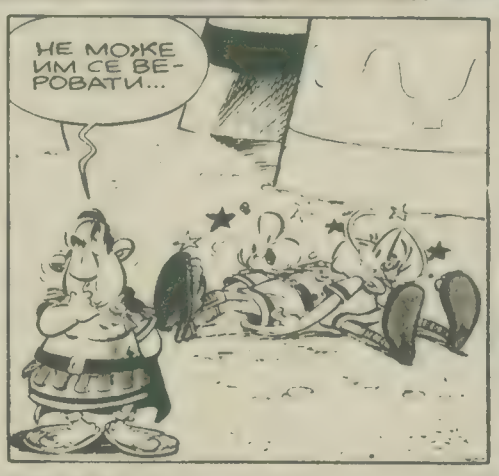
НЕ МОЖЕ ИМ СЕ ВЕРОВАТИ...

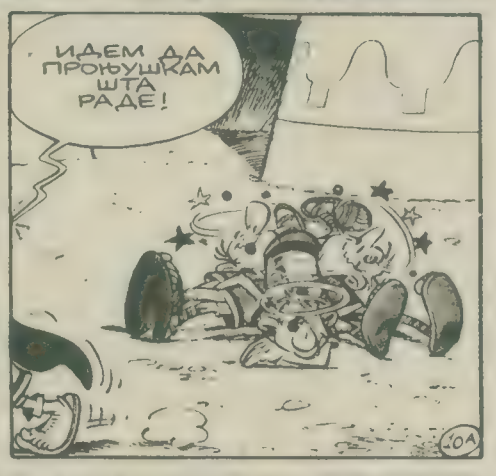
ИДЕМ ДА ПРОЋУШКАМ ШТА РАДЕ!
10А

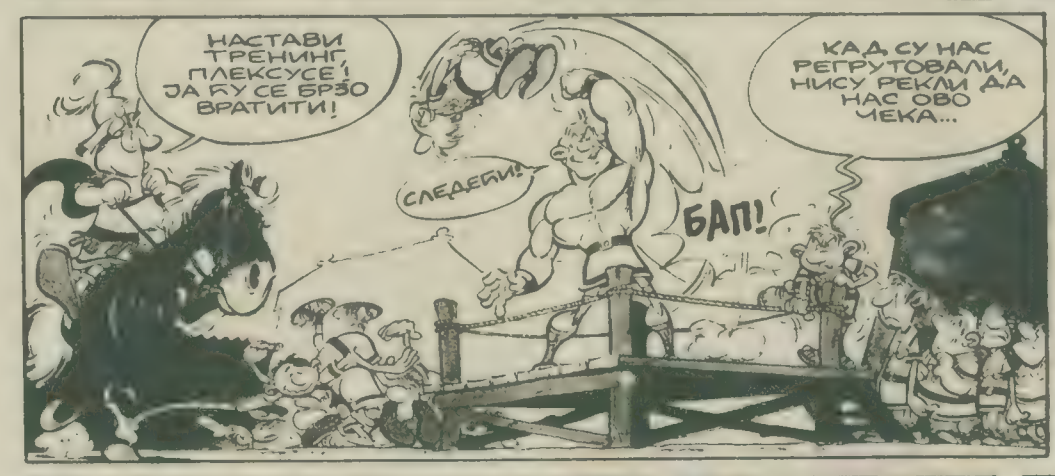
НАСТАВИ ТРЕНИНГ, ПЛЕКСУСЕ! ЈА ЋУ СЕ БРЗО ВРАТИТИ!
СЛЕДЕЋИ!
БАП!
КАД СУ НАС РЕГРУТОВАЛИ, НИСУ РЕКЛИ ДА НАС ОВО ЧЕКА...

МАЛО КАСНИЈЕ...
ПРОВИРИЋУ КРОЗ ОГРАДУ...

МИ СМО РИМЉАНИ!
НАПРЕД, РИМЉАНИ!

ШАШАВИ СУ ОВИ РИМЉАНИ!

БЕЗОБРАЗЛУК! НАПАДАШ ЉУДЕ, УБИЈАШ ИХ, ОСВОЈИШ ЊИХОВУ ЗЕМЉУ, А ОНИ ТИ ОВАКО УЗВРАТЕ!
10В

О, TEMPORA, O MORES...

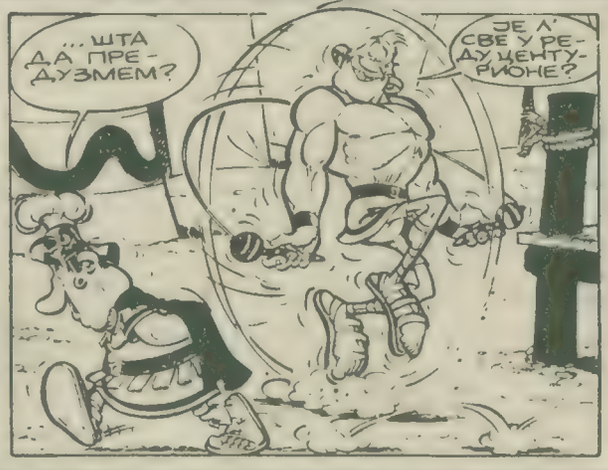
... ШТА ДА ПРЕДУЗМЕМ?
ЈЕ Л' СВЕ У РЕДУ ЦЕНТУРИОНЕ?

???

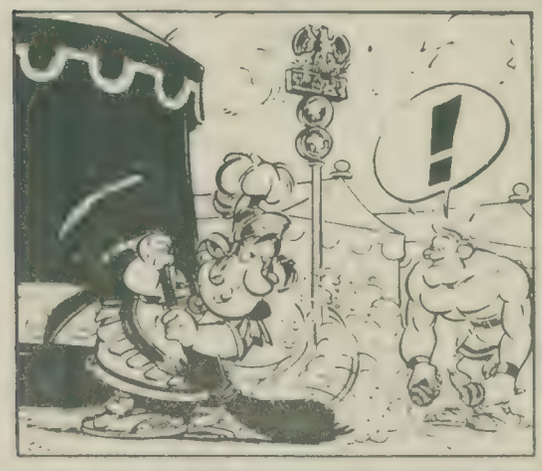
!

У ГАЛСКОМ СЕЛУ СВИ СУ ВЕСЕЛИ...
С ЧАРОБНИМ НАПИТКОМ, БИЋЕМО НЕПОБЕДИВИ! У СПОРТУ СЕ НИШТА НЕ ПРЕПУШТА СЛУЧАЈУ!
ЗБИЉА, ТРЕБА ДА ИЗАБЕРЕМО ПРЕДСТАВНИКЕ НАШЕГ СЕЛА!

ДОБИТЕ! СВАКО ЋЕ ДОБИТИ ПО ГУТЉАЈ ЧАРОБНОГ НАПИТКА ПРЕД ТРКУ!

НА МЕСТА! ЦИЉ ЈЕ ТАМО, КОД ХАРМОНИКСА!
ОН РЕЧЕ „СВАКО"!
ТИ НЕ, ОБЕЛИКСЕ! ТИ СИ ГЛАО У КАЗАН КАО БЕБА!

СЕЛЕКЦИЈА НИЈЕ ЛАКА. СВИ СУ СЕ ТАКМИЧАРИ НАПИЛИ ЧАРОБНОГ НАПИТКА И СВИ СУ БРЗИ КАО ВЕТАР...
ЗНАО САМ ДА ЋЕШ ТО РЕЋИ!
БУТИ И ТРЧИ!
ДЕРИШТА, ПУСТИТЕ СТАРИЈЕ ДА ПРОБУ!
НА МЛАДИМА СВЕТ ОСТАЈЕ!
ТАПА ТАП
ТАПА ТАП

ХОЋЕШ ТИ ДА ДОБИЈЕШ ПО ТУРУ?
ДЕДА, МОЛИМ ТЕ!

НАЈСТАРИЈИ СТАНОВНИК ТРЕБА ДА ПРЕДСТАВЉА СЕЛО!

НЕ! НА ОЛИМПИЈАДУ БУ ИЋИ ЈА!

ХА! ОНДА ТАМАН МОЖЕМО ДА ПОШАЉЕМО И МОГЛСА! ОН ЈЕ БОЉИ ОД ТЕБЕ!

БОЉИ ОД МЕНЕ?

МОЖЕШ ЛИ ТИ ДА СЕ ПОЧЕШЕШ НОГОМ ПО УВЕТУ?

?!

ТИШИНА! ОЛИМПИЈСКИ КОМИТЕТ ЈЕ ОДАБРАО ЕКИПУ!

ИЋИ ЋЕ АСТЕРИКС, ПОШТО ЈЕ НАЈПАМЕТНИЈИ И ПОШТО БЕЗ ЊЕГА НЕ БИСМО НИ УЧЕСТВОВАЛИ! И ОБЕЛИКС, ПОШТО ЈЕ НА ЊЕГА ЧАРОБНИ НАПИТАК ОСТАВИО ТРАЈНО ДЕЈСТВО!

ТАКО ЈЕ! ЈА САМ КАО БЕБА УПАО У КАЗАН!

МА ШТА МИ НАПРИЧА!

А САД ИМАМ ИЗНЕНАЂЕЊЕ ЗА ВАС! СВИ ЋЕМО ОТПРАТИТИ НАШЕ ТАКМИЧАРЕ У ОЛИМПИЈУ КАО НАВИЈАЧИ!

ЖИВЕО ТАНДАРАБРИКС!
ЖИВЕО АСТЕРИКС!
ЖИВЕО ОБЕЛИКС!

СТАНИТЕ! ЈА СЕ НЕ СЛАЖЕМ! ПОГЛЕДАЈТЕ!

?

!!!

Ближио се дан поласка. У римском логору морал је све нижи...

...док су Гали одлично расположени. Поглавица Тандарабрикс планира пут...
Изнајмио сам брод! Биће нам лепо на свежем морском ваздуху...

Врач Панорамикс је преузео бригу о снабдевању такмичара...
Морамо пазити! Наши шампиони нису навикли на страна јела!

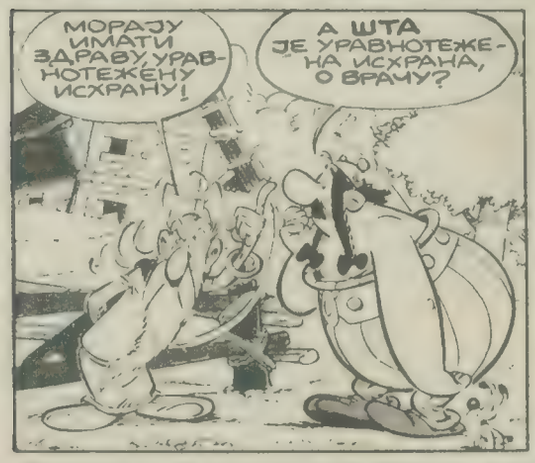
Морају имати здраву, уравнотежену исхрану!
А шта је уравнотежена исхрана, о врачу?

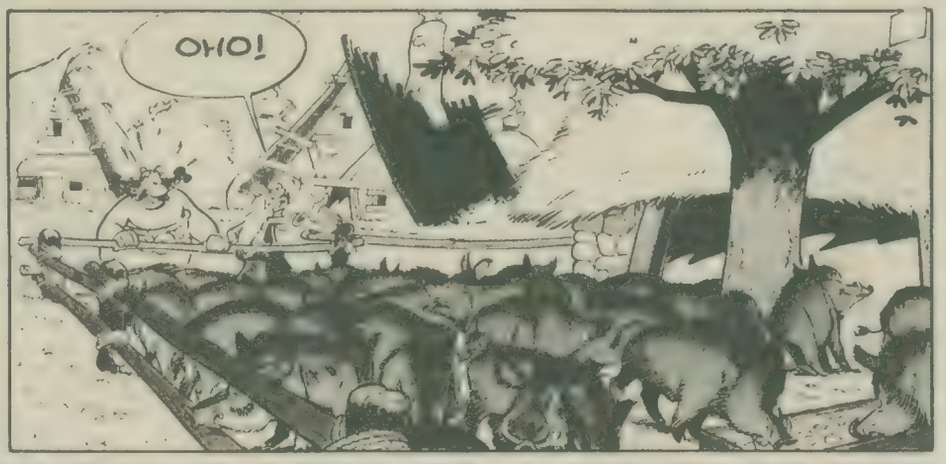
Оно!

Певач Хармоникс се припрема за свечаност...
Сад ћу да компонујем олимпијску химну!
!

Е, нећеш певати, богами!
Клонк!

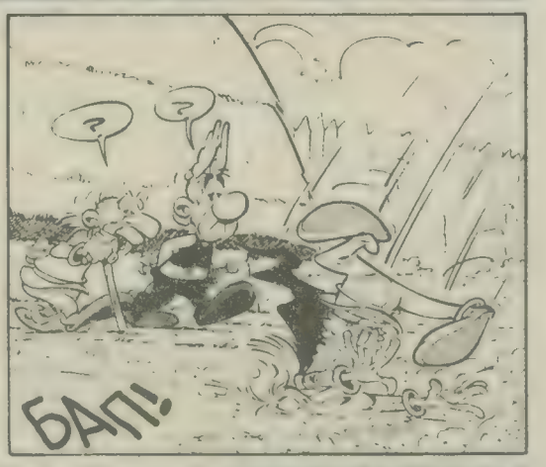
?
Бап!

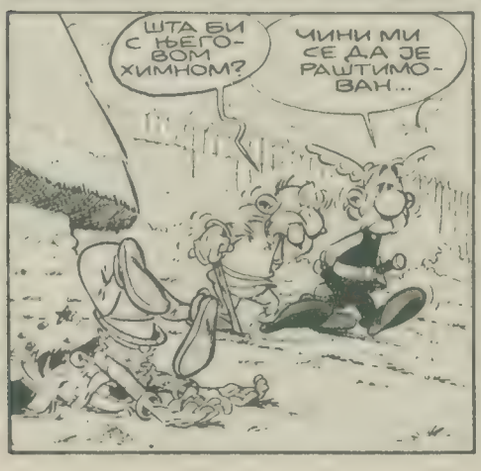
Шта би с његовом химном?
Чини ми се да је раштимован...

Дан пре поласка, такмичари су се паковали...

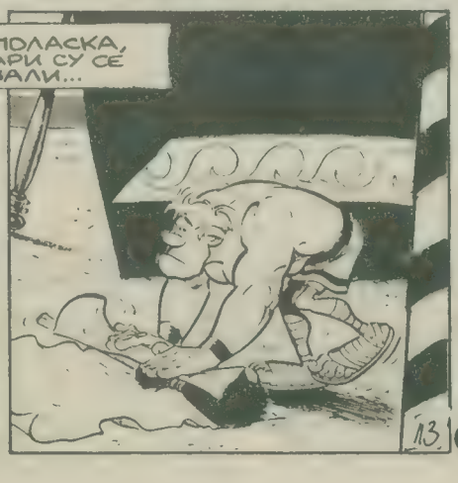
13.

НАЈЗАД, ВЕЛИКИ ДАН. НАШИ ПРИЈАТЕЉИ КРЕЋУ ЗА ОЛИМПИЈУ...
ГА-ЛИ-ЈА! МИ СМО ШАМПИОНИ!
ВУФ! ВУФ! ВУФ!

ЧУДНО! ОДЈЕДНОМ МИ НЕДОСТАЈУ МУШКАРЦИ!

НИЈЕ ВАЖНО! ХАЈДЕ ДА УРЕДИМО И ОЧИСТИМО СЕЛО ПРЕ НЕГО ШТО СЕ ТЕ ГАЛАМШИЈЕ ВРАТЕ!

УКРЦАВАЈ СЕ! НЕ ЗАБОРАВИТЕ ВЕПРОВЕ!

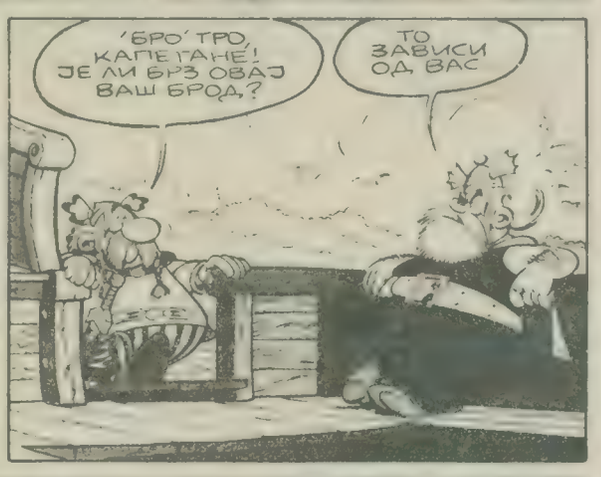
'БРО' ТРО, КАПЕТАНЕ! ЈЕ ЛИ БРЗ ОВАЈ ВАШ БРОД?
ТО ЗАВИСИ ОД ВАС

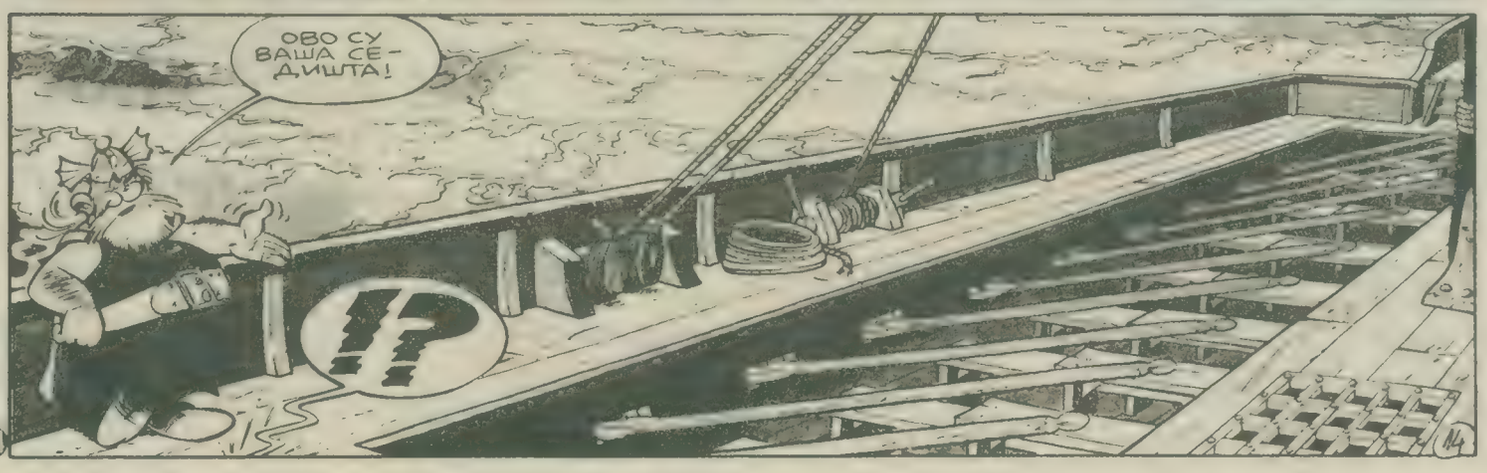
ОВО СУ ВАША СЕДИШТА!
!?

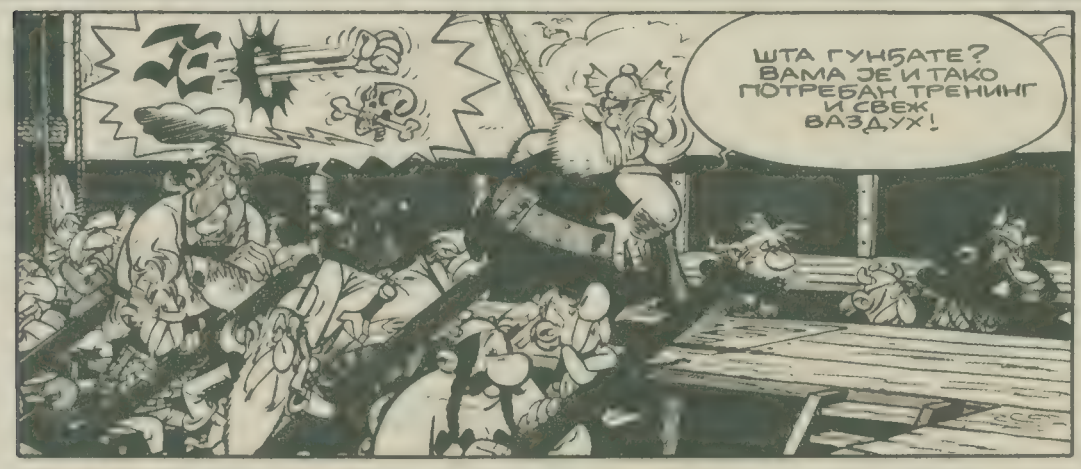
ШТА ГУНЂАТЕ? ВАМА ЈЕ И ТАКО ПОТРЕБАН ТРЕНИНГ И СВЕЖ ВАЗДУХ!

БОЉЕ ОДМАХ ЗАВЕСЛАЈТЕ, ДОК НЕ ПРОЂЕ ПЛИМА!

АЛИ, БИЋЕ УЖАСНО ДОСАДНО!
НЕБЕ! МУЗИКА, ПОЧНИ!
ПУЦ!

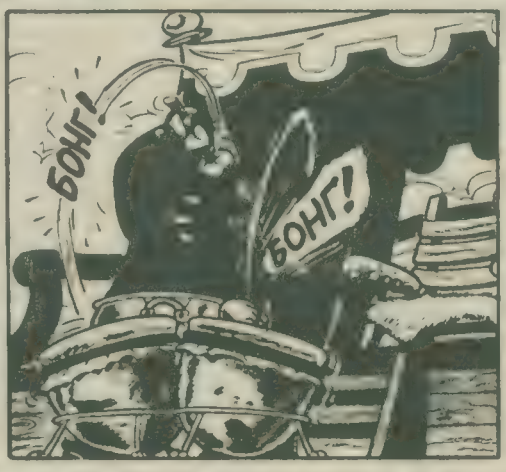
БОНГ!
БОНГ!

НЕ КУКАЈТЕ! НА ДРУГИМ БРОДОВИМА, ПУТНИЦИ СУ ОКОВАНИ И БИЧЕВАНИ! ИПАК, СВИ СЕ ОТИМАЈУ ЗА КАРТЕ: ТРЕБА СТИЋИ НА ОЛИМПИЈАДУ!
15 A

БРОД ПОЛАЗИ КА ДАЛЕКОЈ ГРЧКОЈ. ПУТНИКЕ ОБУЗИМА РАСПОЛОЖЕЊЕ КАКВО ЈЕ МОГУЋЕ САМО НА МОРУ...
БОНГ! БОНГ! БОНГ! БОНГ!

НА ОВИМ ПУТОВАЊИМА ЧОВЕК СЕ ОПУСТИ! ЗАР НЕ, АСТЕРИКСЕ?
У ПРАВУ СИ, ОБЕЛИКСЕ!

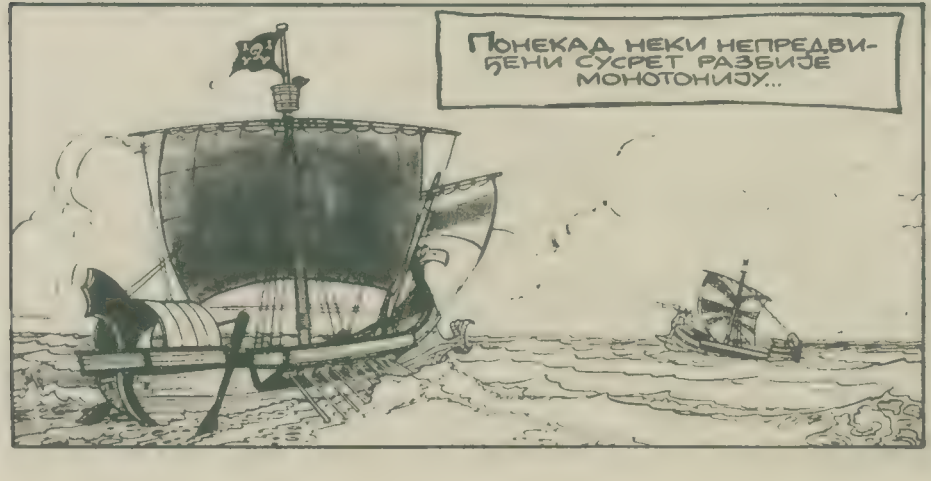
ПОНЕКАД НЕКИ НЕПРЕДВИЂЕНИ СУСРЕТ РАЗБИЈЕ МОНОТОНИЈУ...

ГУСАРСКИ БРОД!
ГДЕ?

ПУТНИЧКИ Б'ОД ИСП'ЕД НАС!

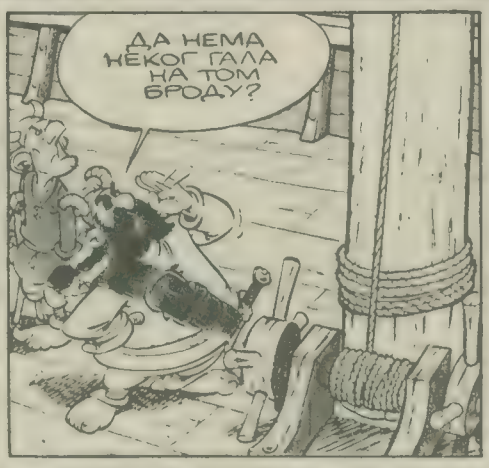
ДА НЕМА НЕКОГ ГАЛА НА ТОМ БРОДУ?

П'ЕПУН ЈЕ К' ВОЛОЧНИХ ГАЛСКИХ 'АТНИКА!

САМО МИРНО, МОМЦИ! СПРЕМИТЕ СЕ ЗА НАПУШТАЊЕ БРОДА!

НАШИ СУ, АСТЕРИКСЕ!
ВУФ!
НЕ ГУРАЈ СЕ!
СТАРИЈИ ИМАЈУ ПРВЕНСТВО!
ЧЕКАЈТЕ МАЛО!

ЗА ПОТАПАЊЕ ГУСАРСКИХ БРОДОВА ПЛАЋА СЕ ПОСЕБНО!
?
?

КАКО ПОСЕБНО?
ЖАО МИ ЈЕ, ТО НИЈЕ УРАЧУНАТО У ЦЕНУ ПУТА...

ДОПЛАТИТЕ БЛАГАЈНИКУ ПО ДВЕ СЕСТЕРЦИЈЕ!

БЕЗОБРАЗЛУК! КАД ЈЕ ТАКО, НЕЋЕМО ИХ НИ НАПАДАТИ!

ПА ДОБРО, ЗАШТО СМО МУ БЕЖАЛИ?
МОМЦИ, ОВДЕ НЕМА Х'АНЕ! П'ЕДЛАЖЕМ Ж'ЕБ ЗА 'УЧАК!
МОРЕ, НЕ БРБЉАЈ КОЈЕШТА!
БОНГ!
БОНГ! БОНГ!
БОНГ!

Путовање се мирно наставља...
Белгија
Германија
Галија
Бонг!
Италија
Хиспанија
Грчка
Атина
Мауританија

...док коначно...
Сутра стижемо, момци! Пиреј нас чека!

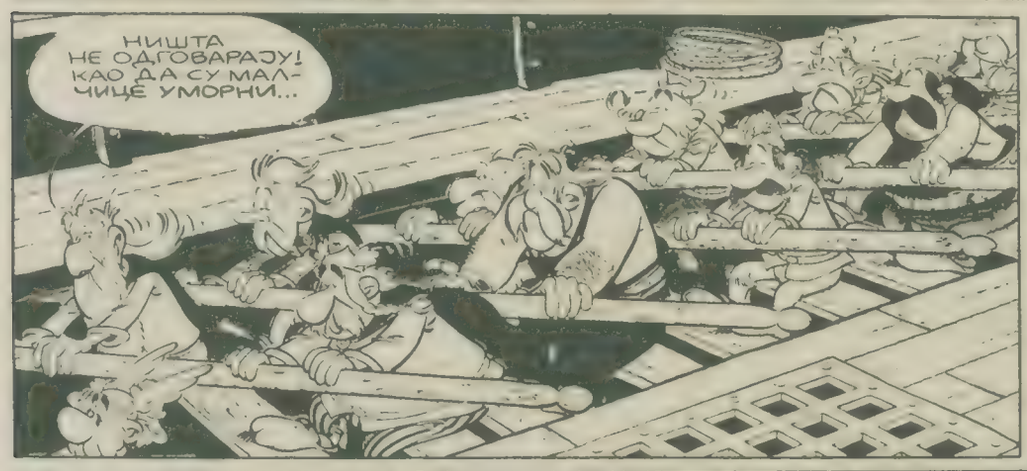
Ништа не одговарају! Као да су мали чиче уморни...

Панорамиксе...
Да?

Ко је тај Пиреј?
Незналица!

Као што знамо, Пиреј је атинска лука. У ноћи уочи доласка по обичају, на броду се приређује опроштајна свечаност...
Звоне звона око Партенона ...

Бонг!
Бонг!

И назад...

МОМЦИ, МИ ПРЕДСТАВЉАМО ГАЛИЈУ! ПОНАШАЈМО СЕ ДОСТОЈАНСТВЕНО! НЕМОЈТЕ ЗАВИТЛАВАТИ ГРКЕ, ИАКО ОНИ НЕМАЈУ НАШУ СЛАВНУ КУЛТУРНУ ТРАДИЦИЈУ!

ИЗЛАЗИМО! И НЕ ЗАБОРАВИТЕ ВЕПРОВЕ!

ХЕЈ, АСТЕРИКСЕ!

МОЛИМ?

ЈЕСИ ЛИ ИХ ВИДЕО ИЗ ПРОФИЛА?

ПСТ, ОБЕЛИКСЕ! ТО СЕ ЗОВЕ ГРЧКИ НОС!

ЈА САМ ДИЈАБЕТЕС, ВОЂИЧ! МОГУ ДА ВАМ ПОКАЖЕМ АТИНУ, АКО ХОЋЕТЕ!

ИМАМО ЈОШ ВРЕМЕНА ПРЕ ТАКМИЧЕЊА! ШТО НЕ БИСМО ОБИШЛИ АТИНУ?

ХОЋЕМО ЛИ, МОМЦИ?

ХОЋЕМО!

ВАШ НОВАЦ МОЖЕТЕ ЗАМЕНИТИ ЗА ДРАХМЕ КОД МЕЊАЧА МЕНИСКОСА! ИМАЈТЕ ПОВЕРЕЊА: ОН ЈЕ МОЈ РОБАК!

ВОЗИЋЕ ВАС КОМИЈАШ СЕДИНАПАТОС! И ОН ЈЕ МОЈ РОБАК!

ЧЕКАЈТЕ... НЕКО НАМ ФАЛИ!

ХИ, ХИ, ХИ!

ГЕРИЈАТРИКСЕ!

ЕВО МЕ, ДОЛАЗИМ! АХ, ТА ГРУПНА ПУТОВАЊА: НИКАД НИСИ СЛОБОДАН!

ГА-ГИ-ЈА!
МИ СМО ШАМПИОНИ!
РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА ГАЛИЈЕ

ШТО ИХ НЕ ОПОМЕНЕШ ДА БУДУ МАЛО ТИШИ?
НЕКА! МИ СМО БУДУЋИ ПОБЕДНИЦИ ИГАРА! МОЖЕМО ВЕЋ САД ДА СЕ ВЕСЕЛИМО!

ОДВЕШЋУ ВАС У ЈЕДАН ДОБАР ХОТЕЛ! ДРЖИ ГА МОЈ РОБАК НОВИТАЛАС!
ДОБРИ СУ ОВИ КОЊИ!

АХА! ОДЛИЧНА ЗАПРЕГА! СВИ СУ РОБАЦИ!

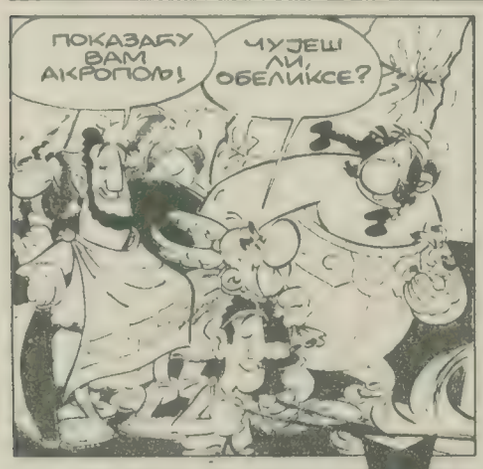
ПОКАЗАЋУ ВАМ АКРОПОЉ!
ЧУЈЕШ ЛИ, ОБЕЛИКСЕ?

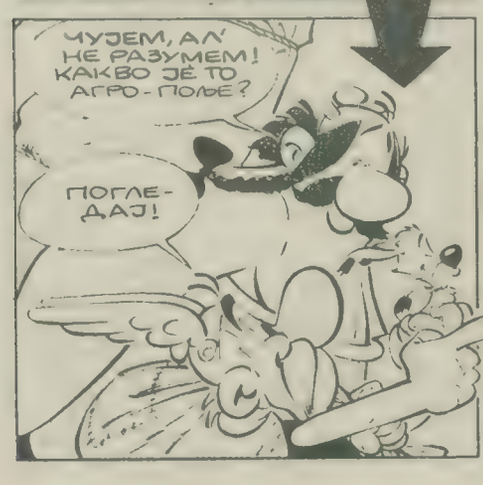
ЧУЈЕМ, АЛ' НЕ РАЗУМЕМ! КАКВО ЈЕ ТО АГРО-ПОЉЕ?
ПОГЛЕДАЈ!

АТИНА

У ЈЕДНОМ МАЛОМ ХОТЕЛУ, У АТИНИ...
НЕМОЈ БИТИ ТАКАВ, ЈУПИТЕРА МУ!

ОДЛУЧИО САМ ДА ПРОВЕДЕМО НЕКОЛИКО ДАНА У АТИНИ ДА БИ ТИ СЕ МАЛО ВРАТИЛО САМОПОУЗДАЊЕ...

У ПРАВУ СИ! МОРАМ ДА СЕ СМИРИМ!
НЕМОЈ МИСЛИТИ НА ОНЕ ГАЛЕ!

УРААА! СТИГЛИ СМО, ДРУГАРИ!
КАКВА ЈЕ ТО ГАЛАМА?

ДА ВИДИМ!

!

КО ЈЕ ТО?
БУТИ И ГЛЕДАЈ СВОЈА ПОСЛА!

ХОТЕЛ ЈЕ ВРЛО УДОБАН, АЛИ САД ЈЕ ГУЖВА! МОРАЋЕТЕ ДА ДЕЛИТЕ СОБЕ!
ШТА ЋЕМО С ВЕПРОВИМА?
OINK!

ДОЗВОЉЕНО ЈЕ ДРЖАЊЕ КУЋНИХ ЉУБИМАЦА У СОБАМА!
ОИНК!

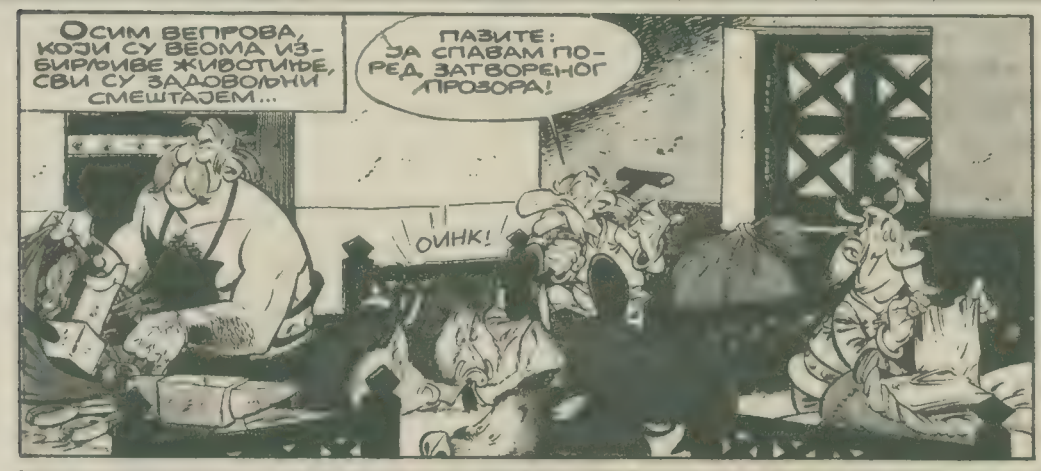
ОСИМ ВЕПРОВА, КОЈИ СУ ВЕОМА ИЗБИРЉИВЕ ЖИВОТИЊЕ, СВИ СУ ЗАДОВОЉНИ СМЕШТАЈЕМ...
ПАЗИТЕ: ЗА СПАВАМ ПОРЕД ЗАТВОРЕНОГ ПРОЗОРА!
ОИНК!

ДОБИТЕ, ДЕЦО! ДИЈАБЕТЕС ЋЕ НАМ ПОКАЗАТИ АКРОПОЉ!

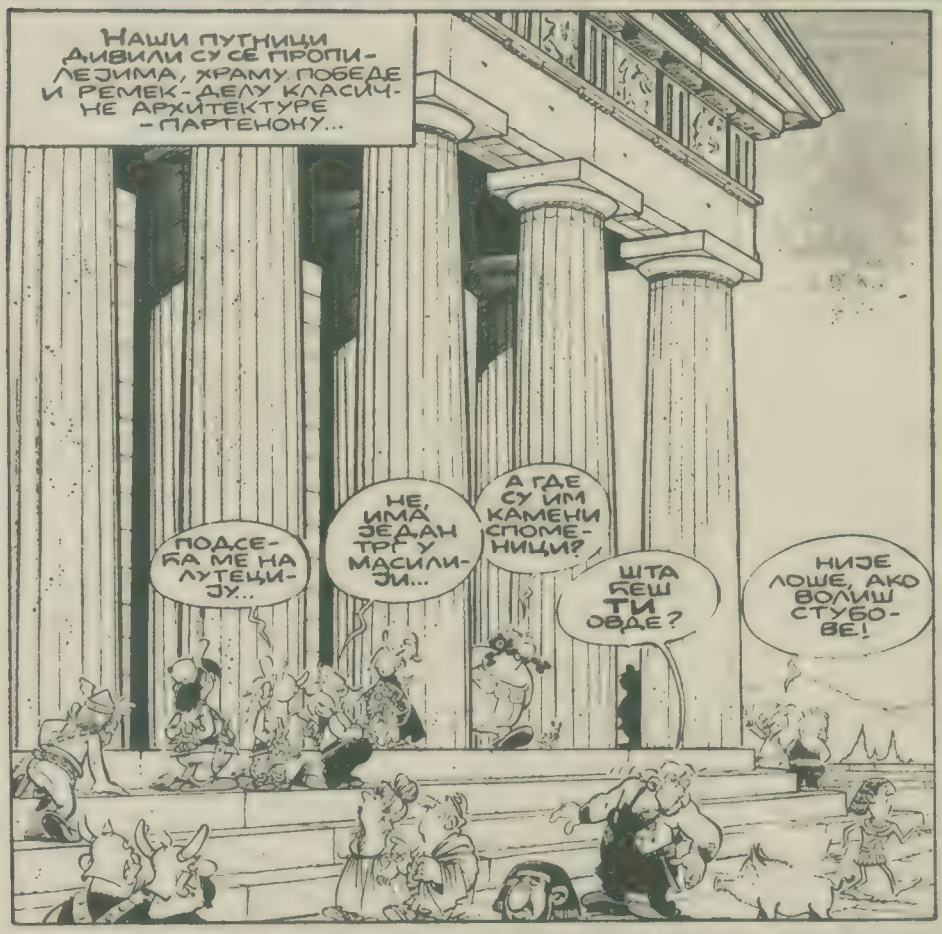
НАШИ ПУТНИЦИ ДИВИЛИ СУ СЕ ПРОПИЛЕЈИМА, ХРАМУ ПОБЕДЕ И РЕМЕК-ДЕЛУ КЛАСИЧНЕ АРХИТЕКТУРЕ -ПАРТЕНОНУ...
ПОДСЕЋА МЕ НА ЛУТЕЦИЈУ...
НЕ, ИМА ЈЕДАН ТРГ У МАСИЛИЈИ...
А ГДЕ СУ ИМ КАМЕНИ СПОМЕНИЦИ?
ШТА ЋЕШ ТИ ОВДЕ?
НИЈЕ ЛОШЕ, АКО ВОЛИШ СТУБОВЕ!

ГЛЕДАЈТЕ, ПРИЈАТЕЉИ! КАКВА ЛЕПОТА!
СЛАЖЕМ СЕ!

НЕ МРДАЈ!

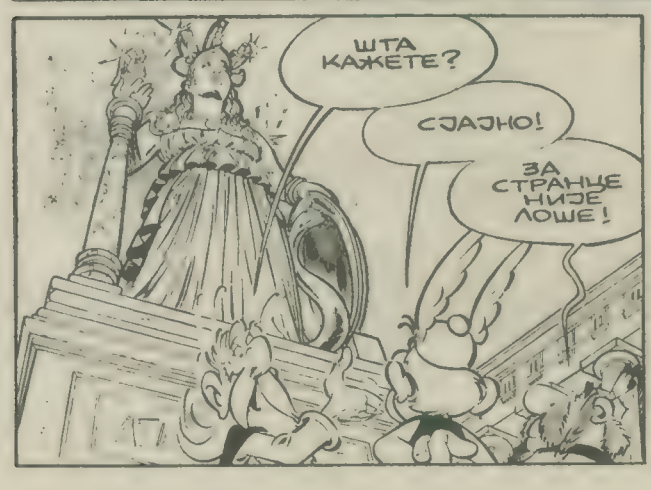
ШТА КАЖЕТЕ?
СЈАЈНО!
ЗА СТРАНЦЕ НИЈЕ ЛОШЕ!

КАД РЕЧЕ СТРАНЦИ, ЕВО НАШИХ ЗЕМЉАКА!
!

НИСАМ ЈА ВАШ ЗЕМЉАК! ДА МЕНЕ ПИТАЈУ, ОСТАВИО БИХ ВАМ ГАЛИЈУ И СВИ БИСМО СЕ ВРАТИЛИ У РИМ!

КАО РИМЉАНИН, ЗГРАЖАМ СЕ НАД ТАКВИМ РЕЧИМА!

НЕЋЕТЕ ВАЉДА СТВАРНО УЧЕСТВОВАТИ У ИГРАМА?

С МАГИЧНИМ НАПИТКОМ КОЈИ НАС ЧИНИ НЕПОБЕДИВИМ, БИЛО БИ ГЛУПО ДА НЕ УЧЕСТВУЈЕМО!

АЛИ ТО НИЈЕ ФЕР! ШТА ЋЕ БИТИ С НАМА?

НИКО ВАМ НЕ БРАНИ ДА СЕ И ВИ ТАКМИЧИТЕ... ЈЕДИНО ШТО...

...НЕ МОЖЕТЕ ПОБЕДИТИ!

ОДВЕШЋУ ВАС НА РУЧАК! МОЈ РОБАК МИРИС НАЛОКОС ИМА ОДЛИЧАН РЕСТОРАН!

ПОПИО САМ! ШТА ДА РАДИМ С ПРАЗНОМ АМФОРОМ?

САЧУВАЈ ЈЕ КАО СУВЕНИР.

ОИНК!

ТАКО СУ НАШИ ПРИЈАТЕЉИ САЗНАЛИ ЗА САРМУ, ЋЕВАП, МАСЛИНКЕ, ЛУБЕНИЦЕ И ВИНО „РЕЦИНУ"!

ИМАО САМ ЈЕДНОГ, АЛИ СУ МЕ НАТЕРАЛИ ДА ГА ОСТАВИМ НАПОЛУ!

ШТА ОНИ ТО СТАВЉАЈУ У ВИНО?

ДА МИ ЈЕ ЧАША АКВИТАНСКОГ БЕЛОГ!

СЕЋАШ ЛИ СЕ ОНЕ ДИВНЕ ТЕЛЕТИНЕ КОЈУ СМО ЈЕЛИ БЛИЗУ ЛУГДУНУМА?

НИЈЕ УКУСНО КАО ВЕПАР!

ОИНК!

ОВО НАМ ЈЕ ПОСЛЕДЊЕ ВЕЧЕ У АТИНИ! ДИЈАБЕТЕС МИ ЈЕ ПРЕПОРУЧИО КАФАНУ КОЈУ ДРЖИ ЊЕГОВ РОЂАК...

ИЗГЛЕДА ДА СЕ ЛЕПО ЗАБАВЉАЈУ...
ЧУЈЕМ ДА ГРЦИ МНОГО ВОЛЕ ИГРУ...
INVINOVERITAS
ПЉЕС! ПЉЕС! ПЉЕС!
УРАА!
ЈУХУУ!

?
ПЉЕС!
ПЉЕС!
ПЉЕС!
ПЉЕС!
ПЉЕС!
ПЉЕС!
ПЉЕС!

УБИТЕ МОМЦИ! ЈА ИМ ПОКАЗУЈЕМ КАКО МИ ГАЛИ ИГРАМО!
ТАП!

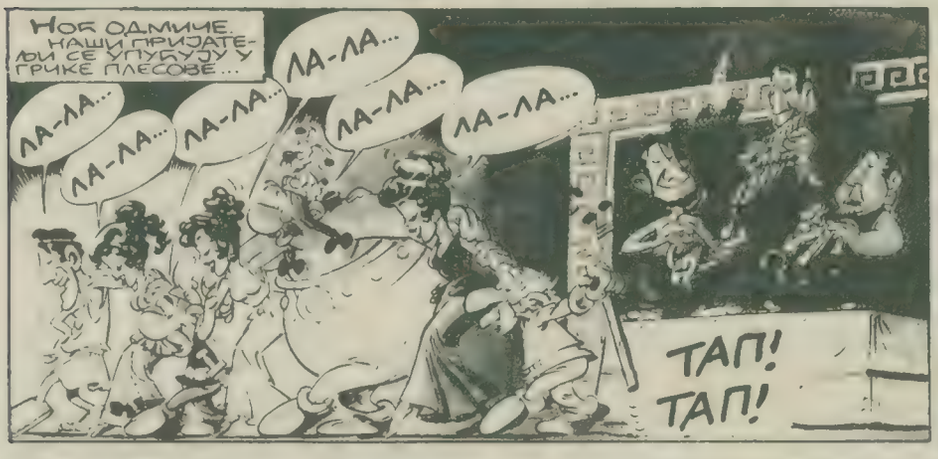
НОЋ ОДМИЧЕ... НАШИ ПРИЈАТЕЉИ СЕ УПУШТАЈУ У ГРЧКЕ ПЛЕСОВЕ...
ЛА-ЛА...
ЛА-ЛА...
ЛА-ЛА...
ЛА-ЛА...
ЛА-ЛА...
ЛА-ЛА...
ТАП!
ТАП!

И НАЗАД...
ДОБИ, ГЕРИЈАТРИКСЕ! СКОРО ЋЕ ЗОРА!
САМО ЈОШ ХИК ЈЕДАН РОГ!

ОСЕЋАМ СЕ ХИК ДЕСЕТ ГОДИНА МЛАЂИ!
ТО ЗНАЧИ ДА ИМАШ 83! ВРЕМЕ ЈЕ ЗА СПАВАЊЕ!

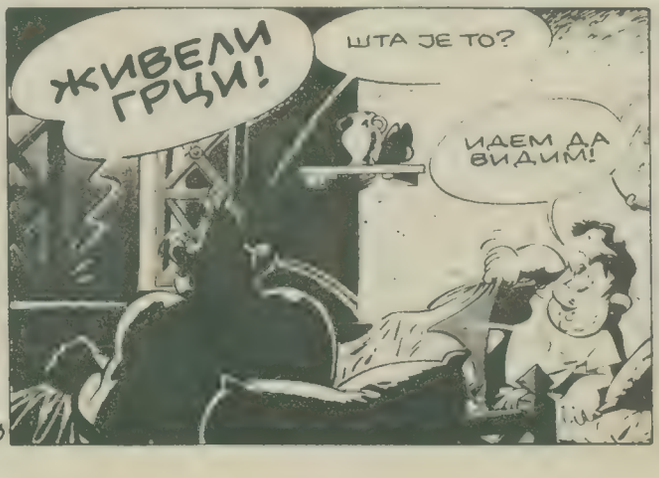
ЖИВЕЛИ ГРЦИ!
ШТА ЈЕ ТО?
ИДЕМ ДА ВИДИМ!

НАШИ ПРОТИВНИЦИ ТРЕНИРАЈУ!

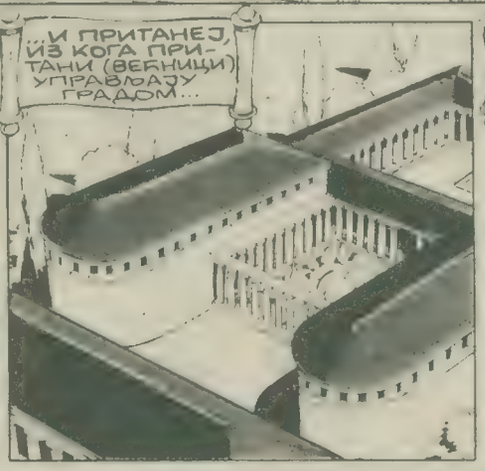

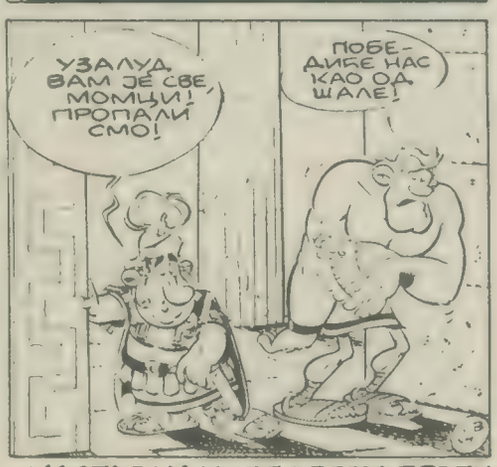

НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

Како спасти ај-аја, гремлиновог најближег рођака?

УШАТИ ПЛАВИ АНЂЕО

Ако сте помислили да је ово гремлин-добрица из истоименог филма, погрешили сте. То је ај-ај, прави лемур те врсте рођен у заточеништву

Можда најнеобичнији сисар на свету, тај сићушни лемур на списку је угрожених животињских врста. Постоји нада да уз велику упорност, ипак, неће нестати са лица Земље

Недавно је из Вашингтонског универзитетског центра за проучавање сисара стигла радосна вест. Рођен је први ај-ај у заточеништву. Сада је тежак 150 грама, одазива се на име Плави анђео и већ је постао маскота кошаркашког тима „Џук".

После дугогодишњих безуспешних покушаја тиму стручњака коначно је пошло за руком да вештачки оплоде женку ај-аја и приволе је да младунче донесе на свет природног станишта које се налази у шумовитим пределима Мадагаскара.

Овај лемур (Daubentoniidae), чак и по мишљењу биолога, можда је најчуднији и најнеобичнији од свих сисара па не изненађује што је, вероватно, послужио као инспирација кад је стваран филм „Гремлини".

Ај-ај има изразито крупне очи, велике голе уши, достиже величину мачке, а реп му је огроман и чупав. Ипак, оно због чега је тај симпатични лемур постао предмет сујеверја међу становништвом Мадагаскара је његов средњи прст. Троструко је ужи и двапут дужи од осталих прстију. Становници ове острвске државе у Индијском океану верују да неко од најближих мора да умре кад ај-ај упери свој прст у вас. Проклетство може да се спречи само ако се ај-ај сместа убије.

То сујеверје, заједно са уништавањем шума у којима живе, вероватно је утицало да се број ових живих гремлина драстично смањи. Они су на списку сисара којима прети истребљење и међу најугроженијим су врстама. Утолико је радост била већа кад је светлост дана угледао први ај-ај, грађанин Сједињених Америчких Држава или, боље рећи, грађанин света.

Овом окато-ушатом створу дугачки средњи прст значи истовремено и живот и смрт

Окато-ушатом лемуру мајка природа подарила је дугачки средњи прст из сасвим практичних разлога. Ај-ају он служи да њиме извлачи ларве инсеката из шупљина у дрвећу. И још због нечег. Тим својим прстом ај-ај куцне од шест до двадесет пута у секунди по деблу и, ушију прислоњених на дрво, захваљујући еху непогрешиво открива те шупљине.

Људи који су долазили у додир са овим животињама (а нису с Мадагаскара) кажу да је ај-ај изузетно симпатичан створ. Кад схвати да га не гоните и да не желите ништа нажао да му учините, спреман је да вам се удвара. Карл Ериксон, један од биолога из Вашингтонског универзитетског центра за проучавање сисара, решио је да се посвети овим лемурима после приватног боравка на Мадагаскару.

Ериксон је сасвим случајно почео да се дружи са једним ај-ајем који се толико ослобидио да је чак почео да му улази у кућу у којој је живео на Мадагаскару. Највише је волео да прође Ериксону, скине му наочаре и сакрије их негде у соби.

Надамо се да Плави анђео неће бити и последњи ај-ај рођен у заточеништву. Али, није циљ да се ови лемури размножавају и ван свог природног станишта. Стручњаци настоје да успоре сечу шума у северозападном и централном источном подручју Мадагаскара где они живе. И да убеде становништво да ај-ај није злодух који наговештава смрт, већ интелигентан створ који заслужује поштовање.

В. С.

ИМА ЛИ РЕПА НА АВИОНУ?

„Конкорд" G-BOAF изгубио је део репа на кратком путу од Аустралије до Новог Зеланда

Најбржи путнички авион на свету „конкорд" суочен је са озбиљним невољама. Током супersoничног лета стално отпадају делови, а нико не зна због чега

Путницима светских авио-компанија углавном није познато да авионима којима лете врло често током лета отпадају делови. И то разни. Због тога посаде имају стално муке, а дешавају се неретко и несреће.

Од новијих невоља те врсте познат је случај „боинга 737" компаније „Aloha Airlines" коме је 1988. за време лета буквално био „ољуштен" део оплате трупа и кроз ту рупу притисак ваздуха је „исисао" стјуарта Ленсинга. Захваљујући великој вештини и присебности капетана Роберта Штронстхајмера, остали су преживели.

Ољуштене летелице

Оно што је истражној комисији одмах пало у очи је сличност између тог догађаја и катастрофе, такође „боинга 737", компаније „Far Eastern" 1981. године. Само, овај други је далеко горе прошао – срушио се у океан и у њему је смрт нашло свих 110 путника и чланова посаде. За разлику од „Алохиног", „Фар истерновом" авиону се осим крова и бочних страница трупа „ољуштио" и под путничке кабине, па се авион распао док је још био у ваздуху.

И у једном и у другом случају утврђено је да је „цепање" трупа започело одмах иза пилотске кабине. Осталих сличности има на претек: оба „боинга 737" била су изграђена касних шездесетих година, а сврставају се у такозване „higt timer" авионе – летелице које су имале преко 50.000 полетања и слетања. Оба ваздухоплова коришћена су у зони Пацифика где топао и слан ваздух нагриза материјал од којег је сачињен труп.

Једина разлика је у томе што је слетање „Алохе" својеврсно ваздухопловно чудо. Ваздухоплов је у комаду одржавала, како се касније утврдило, само арматура пртљажног простора испод ногу путника који су певали религиозне песме када су видели шта их је снашло.

„Боинг 737" компаније „Алоха" после слетања

Највећа несрећа

Највећа катастрофа у историји цивилне авијације десила се такође због отпадања делова са авиона у лету. Наиме, када је 1985. године јапанском „боингу 747" отпао део репа, посада више није могла да управља летелицом и авион је, после получасовне агоније, ударио у брдо. Погинуло је 520 људи!

У Чикагу је једној „десетки" отпао цео мотор, а у Француској је турска „десетка" остала без врата на пртљажном простору. И све током лета и све несреће без преживелих.

Не треба зато да чуди узбуна која је ових дана подигнута у компанији „Британ ервејз". Енглези су, наиме, схватили да су код три од укупно седам њихових супersoничних путничких „конкорда" отпали делови вертикалног кормила. Само би им требало да се неки „конкорд" сруши па да пропадну паре које су уложили у скупи пројекат прављења његовог наследника, о чему је „Забавник" већ писао.

„Слога" без репа

Паника је почела 21. марта ове године када је на аеродром „Џон Кенеди" у Њујорку слетео британски „конкорд" (што на француском значи – слога) на редовној линији из Лондона. Када су му пришле екипе за прихват авиона, имале су шта да виде –

СРБИ И ГРЦИ, ЗАЈЕДНО

СВЕТИ РАТНИЦИ ИСПОД ОЛИМПА

Славни хеленски историчар Херодот (3.век пре нове ере) није био познат као човек који олако нешто тврди. А тврдио је да су у доњем току Дунава живели Хиперборејци, у преводу суперратници бога северног ветра. (У грчкој митологији Борej је био бог северног ветра, а хипер је грчка реч и данас у значењу преко, изнад). Страх јужњака од северног суседа био је, дакле, разумљив, али се поуздано не зна да ли су ти Хиперборејци насељавали данашњи гребен испод кога Сава увире у Дунав.

Зна се, пак, да је на месту данашњег Београда живело ђачко племе Синга и да су Келти ту подигли град и у знак поштовања Синга наденули му име Сингидунум. (Дунум је келтски назив за утврђење а синга на санскриту значи лав)...

Први сусрети Срба и Грка поклапају се с временом доласка Словена на ове просторе, у 6. веку. И тај први сусрет блиске врсте никако није обећавао мирније сутра од оног што су Грци доживљавали пре доласка Словена на Балкан. Наиме, Словени у савезу с Аварима крећу на Солун, да у мору охладе своја усијана копља. Нису успели јер им се на путу испречио чудотворац Димитрије Солунски.

Временом везе постају чврше. У доба процвата српске државе српски владари жене се грчким, односно византијским принцезама: и краљ Стефан Првовенчани, и краљ Милутин, и деспот Ђурађ Бранковић... Онда су на ове просторе пристигли Турци и веза између Србије и Грчке није било, бар не оних званичних јер није било ни званичних држава нити званичних органа.

Под утицајем идеја Француске револуције (1789), у Грчкој започињу припреме за ослобођење Грка од Турака. На челу тог покрета нашао се Рига од Фере, песник и револуционар, с идејом о обнови старе и моћне Грчке. Тражећи помоћ на све стране стиже до Беча (а уз подршку влашког кнеза Александра Ипсилантија, иначе Грка) где живи велика колонија Грка. Аустријанци, међутим, не желе невоље с још увек моћном Турском и песника и револуционара хапсе у Трсту и предају београдском кајмакану Осман-паши. У Београду је Рига од Фере погубљен и његово тело бачено у Дунав. У спомен на њега и данас једна улица у Београду, одмах поред Калемегдана, носи име Риге од Фере.

У међувремену и Срби се дижу на устанак против Турака, па 1807. у помоћ устаницима стиже одред добровољаца Хајдук-Вељкових и Карађорђевих Свети ратници (Свети ратници) из корпуса Александра Ипсилантија. Овај одред, под заповедништвом пуковника Никића, био је распоређен код Лознице а Турци су га – због црне униформе – звали Црна војска. Носили су црне капуте и филцану капу са знаком мртвачке главе или крстом.

Након пропасти Првог српског устанка Карађорђе бежи, али сања и припрема повратак. У томе му из све снаге помаже тајно грчко друштво Хетерија у које га уводи Ђорђе Олимпијакос, врло занимљива личност и због чврстих веза са Србима. Наиме, он је оженио Чучук Стану, удовицу Хајдук Вељка, која је претходно помогла грчке борце позамашном сумом од 5.500 динара. Њих двоје имали су троје деце.

Повратак Карађорђа у Србију организује руски конзул Михајло Леонардо, Грк. Иду прерушени. Карађорђе, већ оседео, фарба косу и бркове у црно и путује под именом Настасија Никића. Његов пратилац Наум, и он Грк, сад се зове Димитрије Јанополу. Обојица су лична гарда конзула Леонарда. Тако стижу у Вршац. Одатле Карађорђе и Наум крећу у село Радовање и стижу у – смрт. Србија ће, на Милошев начин, кренути у освајање слободе: без много крви, али са много лукавства.

Грци се не мире са животом под Турцима. Међутим, доживљавају пораз код Драгашана, а заповедник Александар Ипсиланти бежи у Аустрију, где у затвору проводи многе године. Тешко је умирити ускомешани народ, а Турци понављају грешку начињену сечом кнезова у Србији, 1804. Овога пута, на Ускрс 1821. маса фанатика у Цариграду на врата Патријаршије веша самог патријарха. Истог дана убијено је неколико хиљада грчких родољуба.

Овога пута Европа је огорчена. И славни енглески песник Бајрон стиже у помоћ грчким устаницима, међу њима и гине. Европљани интервенишу, за њима и Руси, и Једренским миром Грчка добија самосталност што умногоме утиче да и Србија коначно добије оно за шта се упорно борила – своју државу.

Везе Грка и Срба – и после балканских ратова и након оба светска – остале су изузетно чврсте, све до наших дана. Без обзира на то што је, још поодавно, у Солуну динар сомун (хлепчић) до Солуна два сомуна.

Текст и цртеж:
Петар Радичевић

авиону је недостајало пола репа!

Тада су се пилоти сетили да су два сата после полетања из Лондона, док су летели на висини од 17.000 метара брзином од 2500 km/h, осетили вибрације. Трајале су кратко – секунду или две. Помислили су, како кажу, да је у питању кашљуцање мотора и томе нису придавали важност. Пред крај лета, када је почела припрема за спуштање у Њујорк и када су смањили брзину на 1,4 Маха, вибрације су се поновиле и нису престајале. Опет су помислили да је у питању мотор, па су смањивали и додавали гас на сваком од четири „Ролс Ројсова" мотора „олимпус 539/610" не би ли открили који кашљуца. Када су то урадили са мотором број 2, видели су да су се вибрације смањиле, па су ту машину искључили и слетели са три мотора.

Додуше, копилот, који је слетео на писту 4Р аеродрома „Кенеди", приметио је да му се команде мало отимају из руку и да мора да окреће кормило више него што је обично потребно за такве маневре скретања.

Онда се неко сетио да је 12. априла 1989. на чартер лету између Аустралије и Новог Зеланда „конкорд" са регистрацијом G-BOAF остао без готово истог дела кормила. Прошле године, такође у Њујорку, један други „конкорд" остао је без доњег дела кормила.

И Британци знају за ону народну „трећа срећа", па не очекују да им се слично деси и четврти пут. Наредили су троструку проверу вертикалног кормила „конкорда" приликом сваког полетања са аеродрома „Хитроу" одакле лете ти суперсонични путнички авиони. Раније је било предвиђено да се такве провере раде једном у 15 месеци (!), а сада на сваком полетању из Лондона. Готово свакодневно!

Инжењерима уопште није јасно шта је у питању и зашто отпадају баш ти делови „конкорда". Прорачуни показују да је све у реду. Зато се конкордово кормило редовно прегледа, куцка и проверава ултразвуком малтене пре сваког лета.

Занимљиво је да француски национални авиопревозник „Ер Франс", који у својој флоти има осам „конкорда", никада није имао невоља. Међутим, и Французи сада стално прегледају реп „конкорда" мада ни њиховим стручњацима није јасно шта се, заправо, дешава.

Александар Павић

СВЕТИ РАТНИЦИ ИСПОД ОЛИМПА

1. Рига од Фере (1757–1798); 2. Кнез Александар Ипсиланти; 3. Застава будуће грчке државе по замисли Риге од Фере; 4. Константин Ипсиланти; 5. Грчки јаничар; 6. Бојарин; 7. Битка код Драгашана, 1821; 8. Застава Грчке; 9. Александар Маврокорда, јунак из битака против Турака; 10. Официр из Напуље; 11. Ратник из Аркадије; 12. 13. и 15. Хијеролохити (Свети ратници) из 1821; 14. Грчки јаничар из Јањине; 16. Депутат из Аркадије, 1879.

7
8
9
10
11
12
13
14
15
16

МУЗИЧКА ПОШТА

Ћао

Волео бих да знам нешто више о YU–групи и њеним члановима.

Немања из Смедерева

YU–група је настала 1970. године у постави: Драги Јелић, гитара, Жика Јелић, бас, Миве Округлић, клавијатуре и Бока Богдановић, бубњеви. Крајем 1973. године из „Поп машине" у YU групу прелази бубњар Раша Ђелмаш. У то време Миве је већ напустио састав, а као други гитариста дошао је Бата Костић који их је, током дуге каријере групе, четири пута напуштао и враћао се. Дуги низ година YU група је уживала огромну популарност у читавој Југославији а онда су 1979. године, после једног пожара у коме им је изгорео већи део опреме, одлучили да се повуку. Тада је са њима био бубњар Драгољуб Ђуричић, он је прешао у „Леб и сол" а Драги и Жика су почели да раде тон на концертима других састава.

Ипак, 1987. у постави са Ђелмашем и Костићем, поново су се вратили на сцену и публика их је одлично примила. Данас је са њима у постави оригинални бубњар Бока Богдановић.

Дискографија: „YU група" (1973), „Како то да сваки дан" (1974), „YU" група (1975), „YU" злато" (1976. компилација синглова), „Међу звездама" (1978), „Само напред" (1979), „Од злата јабука" (1987), „Има наде" (1988) и „Трагови" (1990).

DON'T LET THE SUN GO DOWN ON ME

I can't light no more of your darkness
All my pictures seem to fade to black and white
I'm growing tired and time stands still before me
Frosen here on the ladder of my life

Too late to save myself from falling
I took a chance and changed your way of life
But you misread my meaning when I met you
Closed the door and let me blinded by the light.

Don't let the sun go down on me
Although I search myself it's always someone else I see
I'd just allow a fragmetn of your life to wander free
But losing everything is like the sun going down on me
I can't find Oh the right romantic line
But see me once and see the way I feel
Don't discard me just because you think I mean You harm
But these cuts I have. Oh, they need love to help them heal.

Текст и музика: Берни Топион и Елтон Џон
Изводе: Елтон Џон и Џорџ Мајкл

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

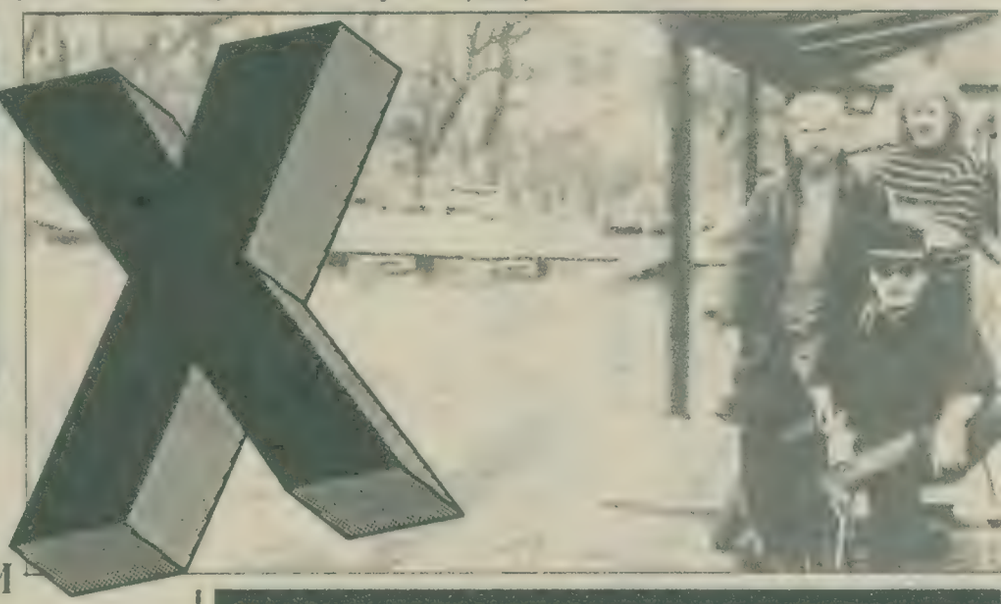

НЕ ДОЗВОЛИ ДА ЗА МЕНЕ СУНЦЕ ЗАЂЕ

Тешко ми је да осветљавам више твоју таму
Све моје слике бледе до црно-белог
Постајем уморан и време стоји мртво преда мном
Затечен овде на лествици живота

Прексно да се спасем од пада
Искористио сам прилику и изменио твој живот
Али, погрешно си ме прочитала када сам те срео
Затворила врата и оставила заслепљеног светлом

Не дозволи да за мене сунце зађе
Мада се преиспитујем, увек неког другог видим
Дозволио сам да само део твог живота буде слободан
Али, губити све је као да ми сунце залази

Не могу да откријем, о, прави романтични стих
Али, погледај ме једном и схвати шта осећам
Не одбацуј ме јер мислиш да ти желим зло
Али ови ожиљци које имам, о, треба им љубав да их залечи

КАРИЈЕРЕ: Ринго Стар

Бивши бубњар најчувеније групе на свету објавио је нови соло албум „Time Takes Time". Наравно, разговор о његовој садашњости и будућности не може да прође без честог спомињања прошлости

Поводом нове плоче Ринго је окупио „All Star Band" у коме су се заиста нашле све саме звезде: Дејв Едмундс, Џо Волш, Тод Рандгрен и Нилс Лофгрен. Затим је кренуо на европску турнеју објашњавајући да су концерти нешто што му лежи у крви, да тог осећаја не може да се ослободи, те да су живи наступи оно право. Међутим, када се мало погледа његова каријера, види се да се од 1966. године врло ретко појављивао на бини.

– Музиком сам почео да се бавим тако што смо свирали уживо – објашњава Ринго. – Као „Битлси" смо свирали четири године, али је пред крај то постало немогуће јер је публика била сувише гласна. Постао сам лош музичар јер сам само одржавао ритам њиховог скандирања. Заиста, колико дуго неко има жељу да свира на стадионима. У „Битлсима" смо изгубили додир са публиком. Волим да осетим њену љубав, а то се на стадионима не догађа. Брус Спрингстин, „Guns N' Roses", „Rolling Stones" и Пол Макартни лишени су такође те везе са публиком. Једноставно су заборавили какво је уживање свирати пред онима који те воле и зато ћу на турнеји наступати по мањим градовима, у дворанама средње величине.

Наравно, не мислим да је наступ „Битлса" на чувеном „Ши" стадиону био грешка. Тај концерт је био изврстан. Освајали смо нови простор. Ако се погледа видео снимак са тог концерта, јасно је колико смо сви тада полудели. Џон је свирао другачије, потпуно је подивљао. То је било узбуђење. Мене је такво лудило ухватило негде 1964. године. Потпуно ми се завртело

ЈА САМ ЛЕГЕНДА

у глави, помислио сам да сам Бог. Остала тројица су ме гледала запањено, а ја бих им рекао: Извините, али ја сам Бог. Сви смо прошли кроз период лудила.

Ринго је у „Битлсима" остао запамћен као лакрдијаш, најнеозбиљнији и можда због тога најсимпатичнији. Штампа и публика одувек су се питали да ли је он заиста такав или је то био део имиџа.

– Нисам такав. Једноставно, када смо снимали филмове „Help!" и „Hard Day's Night", одабрао сам такву улогу и онда су ме људи поистоветили са оним што су видели на екрану. Поред тога у групи сам увек певао неке шаљиве песмице. Њих тројица су писали озбиљнију музику него ја, а оно што су радили за мене увек је било нешто лакше. То је била комбинација по којој смо радили. Сва четворица потпуно различити, заједно смо били сила. Растали смо се зато што смо се променили.

По распаду групе Ринго је почео да се бави глумом. Појављивао се у различитим филмовима са променљивим успехом, али се временом и тога заситио. Средином седамдесетих година објавио је неколико осредњих албума, али и два изврсна сингла са песмама „Photograph" и „It Don't Come Easy". Похвале за те синглове Ринго је примио необично скромно за човека који је изјавио „Ја сам најбољи рок бубњар на свету и не тврдим то само ја већ и пуно изврсних музичара". Додуше, 1963. године такође је рекао „Сваки пут када чујем другог бубњара схватам колико сам лош". Али, вратимо се његовим сингловима.

– Одлучио сам да објавим неколико синглова јер су „Битлси" трошили много времена да би снимили албум. Почео сам да компонујем, но, никако нисам успевао да завршим песму. Направио бих две одличне строфе и рефрен, али крај ми никако није ишао од руке. Морао сам да замолим Џорџа Харисона да ми помогне. Међутим, сваки пут бисмо се посвађали јер он је хтео да ставља неке строфе о Богу а ја о Богу не певам, тако да би цела замисао пропадала.

Његове идеје пропадале су и зато што се у то време одао алкохолу.

– Тих година толико сам био под утицајем алкохола да готово нисам схватао убиство Џона Ленона. Нисам се добро осећао ни када је убијен ни дуго после тога. Осећао сам велики бол, али нисам знао због чега. Очајно сам се осећао, а онда је моја жена Барбара Бах поменула неки институт у Аризони у коме се лече алкохоличари. Отишао сам тамо и излечио се. Од октобра 1988. године нисам попио ниједно пиће, чак сам престао и да пушим. Победио сам захваљујући љубави. Доказ моје промене је и ова плоча, то што сам окупио групу која је спремна за турнеју.

Смета ми што сви и даље причају о „Битлсима" и праве поређења. У реду, баш пре неки дан поново сам слушао албум „Sgt Pepper" и то је изврсна плоча, „The White Album" је такође одличан јер смо били права група и први албум нам је одличан иако смо га снимили за само 12 сати... Али, то је било пре 30 година. Још снимам плоче, на њима може да се чује да сам одличан музичар. Побогу, јасно је да сам ја легенда. На синглу „Weight Of The World" који је скинут са ове плоче певам да се не може живети у прошлости и то је тако. Доста ми је прича о ономе што је било. Идемо напред.

• БОГАТИ АСОРТИМАН ГУМИ И ЖЕЛЕ ПРОИЗВОДА •

• ВОЋНЕ И ОСВЕЖАВАЈУЋЕ АРОМЕ ЗА СВЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ И РАЗЛИЧИТЕ УКУСЕ •

ФАНТАСТИКА

ЗООЛОШКИ ВРТ

Уредник
др Зоран Живковић

Едвард Д. Хох

Деца су увек била добра гоком месеца августа, а нарочито пред двадесет трећи. Тога дана сваке године велики свемирски брод са Међупланетарним зоолошким вртом професора Хјуга спуштао се у своју шесточасовну посету области Чикага.

Још пре свитања образовали би се дугачки редови деце и одраслих, а свако је у руци стезао долар чекајући у чуду да види која је необична створења професор ове године донео.

У прошлости су понекад били почашћени троножним створењима са Венере, високим и мршавим људима с Марса или чак змијоликим ужасима који су долазили из још већих удаљености. Ове године, када се велики, округли брод лагано приземљио на огромном слетном подручју надомак Чикага, гледаоци су са страхопоштовањем како се стране брода лагано подижу и откривају познати призор кавеза. У њима се налазио неки дивљи сој из ноћне море – мале животиње налик коњима које су се кретале хитрим, трзајућим покретима и непрестано брбљале на неком пискутавом језику. Житељи Земље убрзо стадоше да се збијају унаоколо док је посада професора Хјуга ужурбано скупљала припремљене *доларе; ускоро се појавио* и сам добри професор у свом огртачу дугиних боја и са цилиндром. „Народе Земље!", повика он у микрофон.

Гомила се утиша и он настави: „Народе Земље, ове године добијате праву посластицу за само један долар – мало познати народ коњо-паука са Каана, који је стигао до вас преко много милиона миља свемира уз велике трошкове. Сакупите се унаоколо, погледајте их, проучите их, послушајте их, испричајте својим пријатељима о њима. Али, пожурите! Мој брод може овде да остане само шест часова!"

И, гомила људи лагано стаде да промиче истовремено ужаснута и задивљена тим чудним створењима која су личила на коње, али су се верала уз *зидове кавеза попут* паукова. „Ово заиста вреди један долар", примети неки човек журно пролазећи „Идем кући по жену".

Тако је то текло целог дана, док десет хиљада људи није прошло поред кавеза смештених у један крај брода. А када је протекло одређених шест часова, професор Хјуго још једном узе микрофон у руке. „Сада морамо поћи, али *вратићемо се следеће године у исти дан. Ако сте уживали у нашем* зоолошком врту ове године, обавестите о њему телефоном своје пријатеље у другим градовима. Сутра ћемо се спустити у Њујорк, следеће недеље идемо у Лондон, Париз, Рим и Токио. Затим крећемо ка другим световима!"

Махнуо им је у знак поздрава, а када се брод подигао народи Земље сложише се да је то био до сада најбољи зоолошки врт...

Око два месеца касније и после још три посећене планете сребрни брод професора Хјуга коначно се спустио на познате крзаве стене Каана и чудна створења коњо-паука журно су напустила своје кавезе. Професор Хјуго се *опростио са неколико* пригодних речи, а они се затим ужурбано разиђоше у стотину различитих *праваца улутивши* се у своје домове међу стењем.

У једном дому женка је весело дочекала свог мужјака и младунца. Одбрбљала је добродошлицу на чудном језику и пожурила да их загрли. „Дуго вас није било. Је ли било лепо?"

Мужјак климну. „Нарочито је уживао малени. Посетили смо осам светова и видели многе ствари."

Малишан устрча уз зид пећине. „Најбоље је било на *свету званом* Земља. *Тамошња створења носе* одећу преко коже и ходају на две ноге."

„Али зар све то није опасно?" упита женка.

„Не", одврати њен мужјак. „Постоје шипке које нас штите од њих. Све време остајемо у броду. Следећи пут мораш кренути са нама. Заиста вреди дати деветнаест комока, колико стаје путовање."

А малиша климну. „Био је то до сада најбољи зоолошки врт..."

Илустровао: Добросав БОБ Живковић

ТАЉ ЈЕ БИО КРАЉ

За **Михаила Таља** шах је био живот, а шаховска табла у свакој прилици друг. Захваљујући њој на симултаној утакмици на Криму, упознао је своју супругу Галу. Партија је била реми, а годину дана после њеног завршетка њих двоје су ступили у брак.

Таљ је први пут играо на симултанци кад је имао 11 година. Била је то симултанка коју је у Риги давао тадашњи мајстор Холмов. Њега, као и годину дана касније Бронштајна, Таљ је победио, али је изгубио од старог великог мајстора шаха Левенфиша. Кад му је било 15 година, Таљ је играо на хендикеп-мечу против Кереса – и добио, а било је укупно осам табли.

Таљ је са шаховском таблом прокрстарио Земљину куглу и на симултанкама играо са низом шампиона. Тако је на хендикеп-мечу победио садашњег шампиона света Каспарова, а на симултанкама Лава Псахиса који је постао шампион Совјетског Савеза, па Хорта и многе друге. Са Тиманом је ремизирао, док резултата са Кином није могао да се сети. Поред ових, било је на хиљаде партија са партнерима који су остали непознати, али су запамћени бриљантни потези у партијама са њима. Једна од таквих је и следећа партија:

Сицилијанска одбрана

Таљ – Аматер
Играно на
симултаној утакмици
У Штутгарту, 1958.

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 cd4 4. Sd4 g6 5. Sc3 Lg7 6. Le3 d6 7. Dd2 Sf6 8. f3 (Варијанта коју је предложио совјетски мајстор Раузер. Бели ће се рокирати на велику страну и кренути пешацима са h2 и g2 у јуриш. У таквим варијантама Таљ је био као риба у води, поготову на симултанкама.) 8.... Ld7 9. 0–0–0 Da5 10. Kb1 Tc8 11. g4 h6 12. h4 a6 (Црни није желео да се рокира, али је опасно што је краља оставио у центру. Таљ ће то убрзо доказати.) 13. Le2 Se5 14. g5 hg5 15. hg5 Th1? (Требало је играти 15.... Sh5. У позицији на дијаграму чини се да бели мора узети топа на h1. Али, Таљ је смислио велелепну комбинацију.)

16. gf6!! Td1+ 17. Sd1! Dd2 18. hg7! (Срж комбинације. Бели чак прети матирањем на g8!) 18.... Le6 19. g8D + Kd7 20. Dc8 + Kc8 21. Ld2. Црни предаје. Бура је прошла и Таљ је остао са две лаке фигуре више. Партија за памћење, причање и препричавање

Чаробњак из Риге

Таљ је био шахиста са највише надимака. Његова игра, бескомпромисност, изненадне жртве, хитрост покрета и крупне, изражајне очи (којима су поражени приписивали, неосновано, моћ хипнозе) донели су му низ надимака: „Фантом шаховске табле" („Керес"), „Таљ-гусар на 64 поља", „Чаробњак из Риге", „Коцкасти Мефисто", „Шаховска ракета", „Вихор из Риге", „Балтички Морфи", „Црни пантер", „Летонски јастреб" (Запажено је да је понекад, док би противник размиш-

Илустровао: Растко Ћирић

љао, у шетњи кружио око стола.) ...Карикатуристи су га цртали с бомбом која се дими у рукама. Та „бомба" експлодирала је у ко зна колико партија! Једну од таквих партија одиграну на некој од безброј Таљевих симултанки, он је после симултанке издиктирао новинарима. Ево те партије."

Сицилијанска одбрана
Таљ – Аматер

Играно на симултаној утакмици, 1974.

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d4 cd4 4. Sd4 a6 5. Ld3 Sf6 6. 0–0 Dc7 7. Kh1 d6 8. f4 Sbd7 9. Sd2 Le7 10. S2f3 0–0 11. De2 Sc5 12. e5 de5 13. fe5 Sfd7 14. Lg5 Se5 (Црни иде на узимање пешака уместо да је одиграо бољи потез 14... Sb6 са следећим Sd3 како би уклонио опасног ловца са d3.) 15. Le7 Sf3+ 16. Tf3 De7 (Дијаграм) 17. Lh7+ (Створена је позиција за класичну жртву на h7) 17. ...Kh7 18. Th3+ Kg8 (А шта сада? На нормално 19. Dh5 следи 19... f6 20. Te1 e5 и бели нема ништа. Али, зар Таљ није био незаборавни чаробњак из Риге! (Дијаграм) 19. Sf5! Dg5 20. Dh5 Црни предаје. На 20... Dh5 иде 21. Se7+ и 22. Th5 мат, а на 20. ...f6 следи мат са 21. Se7. Таљ је показао колико је опасно било узимање пешака у 14. потезу.

Позиција после 16. потеза црног

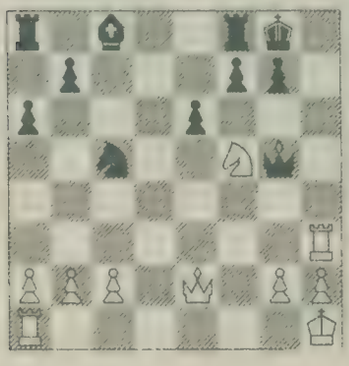

Позиција после 19. потеза црног

Минијатура из Дубна

У Дубну крај Москве одигран је децембра 1973. године међународни шаховски турнир на коме су победили екс-шампион света Михаил Таљ и велемајстор Ратмир Холмов са по 11 поена од 15 могућих. Турнир је имао неколико занимљивости: главни судија био је нико други до екс-шампион света др Михаил Ботвиник, Монголац Ујтумен добио је на необичан начин партију са Аверкином, као и Таљ против Вагањана. Партија Ујтумен – Аверкин била је прекинута, али није настављена. Приликом прекида Аверкин је, вероватно услед замора, био расејан, па је формулар са записаним потезом ставио у џеп уместо – у коверат! Зато му је уписан пораз у партији која је у нормалним околностима требало још да се игра. Таљ је као бели победио Вагањана у 12 потеза, што је необично за партију врхунских шахиста. Али, када је Таљ играо, фигуре су под његовом чаробном палицом стварале партије које се памте.

Француска одбрана

Таљ – Вагањан
Дубно, 1973.

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sd2 Sc6 4. Sgf3 Sf6 5. e5 Sd7 6. Sb3! (Ботвиников потез који се у овој позицији сматра најјачим јер бели контролише централна поља.) 6. ...f6 7. Lb5 fe5 (Друге су могућности 7. ...Scb8 са идејом c5 или 7. ...Le7) 8. de5 Sc5 9. Sg5 Ld7? 10. Lc6 bc6? (Офанзивни потез Таља 9. Sg5 није учинио пажљивијим црног. На 10. ...Lc6 после измене фигура бели би освојио пешака на e6.

Сада осваја фигуру.)

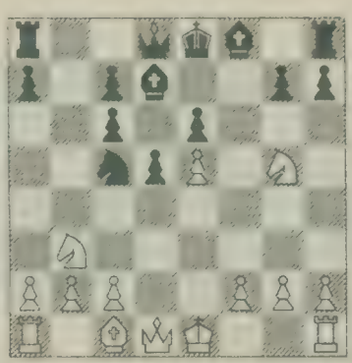

11. Dh5+ g6 12. Df3! Црни предаје, јер на 12. ...De7 иде 13. Sc5 Dc5 14. Df7+ Kd8 15. Df6+ са освајањем топа.

Славко В. Домазет

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

Приликом решавања сами уписујете црна поља. Колико их има у поједином реду, показује број у загради.

ВОДОРАВНО: 1. Женско име, Даница – Мрешћење риба – Симбол сумпора (2), **2.** Могућност, евентуалија (0), **3.** Укусни морски ракови – Страна мера за земљу, јутро (1), **4.** Увале у крашу, поникве – Блистати, сијати (1), **5.** Грчко острво – Боја у картама, херц (1), **6.** Радити (0), **7.** Ауто-ознака за Белгију – Симбол азота – Ознака за исток (3), **8.** Овој, пакет – Ознака за динар (1), **9.** Град у Шведској (0), **10.** Ознака за волт – Место на острву Пашман (1), **11.** Наречја неког краја (0).

УСПРАВНО: 1. Певач са слике (0), **2.** Обарке – Место печата (скр.) – Ауто-ознака за Немачку (2), **3.** Несигурност (0), **4.** Индонежанска новинска агенција – На тај начин (1), **5.** Сипати течност – Крш (2), **6.** Музејске установе – Делови месеца (1), **7.** Италијанска РТВ – Ознака за ампер (1), **8.** Париски лист за жене – Ознака за север (2), **9.** Снахе (0), **10.** Металоструган (0), **11.** Туга (1), **12.** Очев брат (0).

●	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												

ИЛУСТРОВАНА ИСПУЊАЉКА

ВОДОРАВНО (до прве дебље линије): **1.** Четинарско дрво. **2.** Грмље, шипраг, **3.** Индустријска област у Немачкој **4.** Двоје. **5.** Река на Косову.

ВОДОРАВНО (од друге дебље линије): **1.** Име руске глумице Аренине, **2.** Мере за земљу, **3.** Име америчког глумца Нолта. **4.** Родбина, **5.** Митски праотац Дорана.

ВОДОРАВНО (кроз цео лик): **1.** Махунасто поврће. **2.** Улични опсенари са шибицама, **3.** Друг у послу. **4.** Брод на погон воденом паром, **5.** Полуострво у Северној Америци.

Уколико сте тачно решили испуњаљку, у пољима између дебљих линија (читано редом), добићете име и презиме наше глумице са слике

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

САМ ПРОТИВ ОКЕАНА

Пре дванаест година, тачније 20. септембра 1980. Жерар д' Абовил одлучио је да савлада Атлантик. И успео је: свој последњи завеслај извео је после пуна 72 дана проведена на мору! Сада овај четрдесетпетогодишњи Француз покушава да „на мишиће" преплови највећи океан на свету. Пред полазак разговарао је са гомилом

ПРЕВЕСЛАЋУ ПАЦИФИК!

Недавно је из луке Чоши, крај Токија, испловио најпознатији веслач-маратонац. Његов циљ је Сан Франциско, а 10.000 километара намерава да савлада снагом својих мишића за пет месеци!

новинара која се окупила да га испрати, а *за читаоце „Забавника" ево и најзанимљивијих делова.*

То је немогуће!

– Кад сам превеслао Атлантик, рекао *сам себи: „Пацифик – то је немогуће!"* Био сам уверен да никад нећу *кренути на* тај пут. Уосталом, то је и технички било неизводљиво. Чамац за то путовање морао би бити већи, па према томе и много тежи да би један човек могао њиме да управља.

Али, за десет година технологија је толико напредовала да сам почео да размишљам о томе како је могуће направити дужи чамац, а да не буде сразмерно томе тежи. Начинио сам мноштво скица и једног дана план за чамац био је готов...

Уосште, за препловљавање океана на весла највећа препрека је тежина и то не само тежина чамца. За атлантик је Д' Абовил морао да укрца 300 литара воде, док би му за Пацифик требало најмање 500! Чамац би отежао толико да би се кретао споро као пуж. Међутим, кад су се појавиле пумпе за пречишћавање морске воде у питку, могао је да почне да размишља о путовању на које се још ниједан човек на планети Земљи досад није усудио – веслима преко Пацифика.

Много ми је помогао још један изум – *лиофизирана* храна: уместо конзерве тешке килограм, иста количина намирница из којих је извучена течност тежи свега 100 грама!

На крају, оно најважније: први Д' Абовилов чамац „Капетан Кук" био је од дрвета, а нови „Сектор" је од карбонских влакана, материје сличне пластици која је *изванредно* издржљива. Очекивало би се да ће готово двоструко дужи чамац бити и дупло тежи, а у ствари је испао – лакши. *„Капетан Кук" био је дугачак 5,60 метара и* тежак 180 килограма, а „Сектор" са својих осам метара има свега 120 килограма!

Као у веш-машини

Многи људи мисле да је за оног ко жели *да превесла океан најважнија физичка* снага, па је новинаре занимало каквом се тренингу подвргао Д' Абовил пре пута. Морао је да их разочара:

– Не ради се ни о каквом физичком подвигу. Ја се у ствари крећем брзином пешака од 4 km/h. Наравно да сам утрениран и кад веслам никада се не задувам. Али, *победити океан више је питање* издржљивости, воље. **Треба издржати пет месеци.** А све је стоструко мучније због самоће.

А шта кад дође бура?

– Велики талас, као зид висок 10 метара, стиже брзином од петнаест чворова или тридесетак километара на сат, чамац добија ту брзину и полети као даска за једрење. Дигнут на врх кресте нађе се у вертикалном положају. Са „Капетаном Куком" преврнуо сам се пет пута! Мој нови *чамац има још глаткији прамац*, па би требало да се понаша другачије.

Вратити изврнут чамац у нормалан положај врло је тежак посао. Замислите себе у кабини високој осамдесетак центиметара, која се окреће у свим правцима, буквално као да сте у веш-машини која ради пуном паром.

У таквој ситуацији треба га смирити, преврнути и избацити воду која је ушла. *При том су ми главна помоћ резервоари напуњени морском водом који ми омогућавају* да отежам једну страну чамца и тако га из положаја „наглавачке" вратим у усправан положај. На један такав маневар уторшим 20 минута, али мени то изгледа дуго, много дуже.

Велико ждрање

Увек кад прође олуја Д' Абовил осети страшну глад. Јер, док траје невреме човек не једе. Желудац му се стисне, мука му је, ухвати га страх. У свој дневник после једне олује записао је:

19. септембар. Морал расте, почињем да ждерем. Дневни оброк: чоколада, двадесет бомбона, велика конзерва кондензованог млека, чаша пудинга, дехидрирани оброк за двоје, две конзерве киселог купуса од по 400 грама, сир, штангла од житарица са медом."

Кад се време стиша, веслача по правилу обузме и неодољива жеља да поједе нешто свеже. Једног дана Д' Абовил је *харпуном* уловио рибу, укусну и цењену ораду, *повећи комад, испржио га на лућу* и цео смазао.

Како човек подноси самоћу на мору? – питао га је један јапански новинар. – Машта ли, бунца, сањари ли?

– На отвореном океану после дан-два постанеш сав „успорен". Видик је једнолик, покрети веслања такође, заставица на прамцу више ти ништа не значи. Ни време не тече на копну. Наравно, смењују се дан и ноћ, али како ти сутрашњи дан изгледа потпуно исти као јучерашњи, чак ни то да ли је дан или ноћ нема неког значаја. Мозак напокон почиње да ради успорено.

На Атлантику сам имао тешоћа да одредим кад се шта догодило. Сећам се једног разговора са неким радио-аматером који сам снимио. Хтео сам у ствари само да му саопштим да сам јуче срео један брод. А рекао сам дословце: „Јуче, овај... не, јутрос, овај не, прошле недеље... При том ми је иначе, главна брига била да што више сачувам своје батерије, а кад је куцнуо час да што краће кажем поруку, наједном је наступила црна мрља.

Зелено ми највише недостаје

Да би избегао монотонију, Д' Абовил је смислио хиљаду трикова у борби са самоћом и досадом.

– Строго се придржавам дисциплине. Устајем, умивам се, бријем, радим, све тачно у минут. Прекинем посао да бих јео, маркирао трасу, све на време. Како увек морам да знам где се налазим, мерим висину Сунца или неке звезде. То не смем да пропустим, а тако успут забавим и мозак.

Бити пет месеци сам самцијат, окружен бескрајним пространством мора, без иједне друге боје осим плаве, то мора да *је тешко?*

– И јесте – слаже се Жерар Д' Абовил. – Мени боје много значе и највише ми је недостајало зелено. Кад се путовање *заврши, сањарио сам, ваљаћу се по трави*, ма почећу да је пасем! Замишљао сам велики леп травњак и на њему само ја... Недостајали су ми мириси: мирис шуме после кише, мирис земље која испарава. Па звук шуштања лишћа... И то је само једна од хиљаду ствари за којом сам жалио на мору. Јако.

В. М.

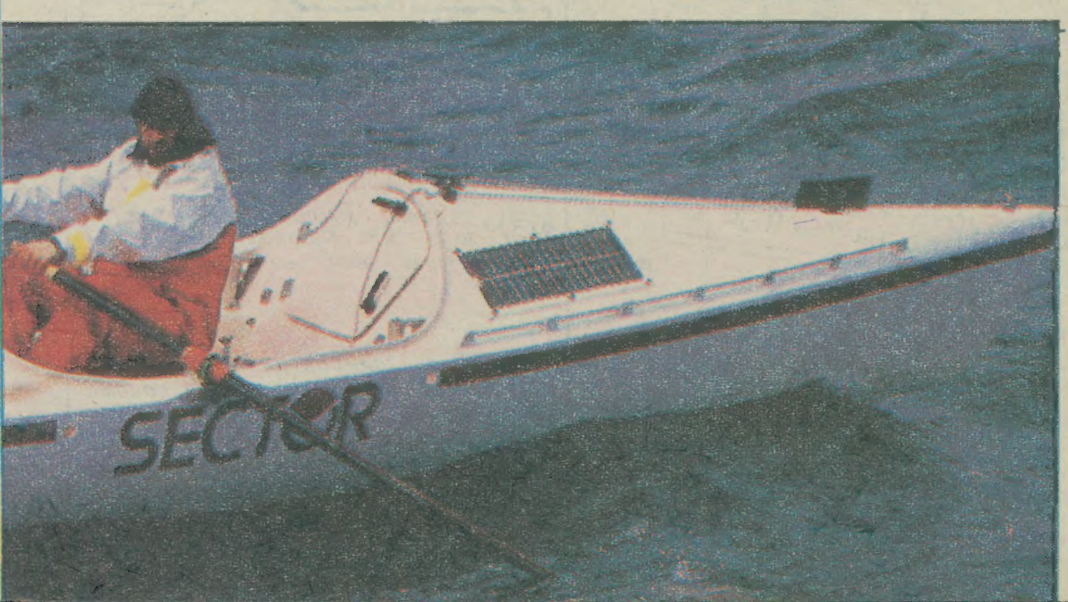

МОЈ БЕОГРАД
ПОШТА
П. ФАХ 124
МАКЕДОНСКА

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Југословенске олимпијске медаље

Колико су медаља на олимпијским играма од 1924. до 1988. освојили југословенски спортисти укупно и, ако је могуће, наведите имена освајача златних медаља.

БОРКО СТАНИШИЋ
Црвенка

На свим олимпијским играма од 1924. до 1988. године олимпијци Југославије освојили су: 25 златних, 30 сребрених и 27 бронзаним медаља. Највише знамења освојено је 1984. године у Лос Анђелесу: 7 златних, 4 сребрне и 7 бронзаних. Олимпијски победници, освајачи златних медаља, су: Леон Штукељ, гимнастичар (1924. и 1928); веслачки четверац без кормилара – Боначић, Валента, Тројановић и Шегвић (1952); Миро Церар и Бранислав Симић (1964); Ђурђица Бједов, Миро Церар и ватерполисти (1968); Мате Парлов и рукометаши (1972); Матија Љубек и Момир Петковић (1976); Слободан Качар и кошаркаши (1980); Анте Јосиповић, Шабан Трстена, Матија Љубек и Мирко Нишовић, Владо Лисјак, ватерполисти, рукометаши и рукометашице (1984); Јасна Шекарић, Горан Максимовић и ватерполисти 1988. године.

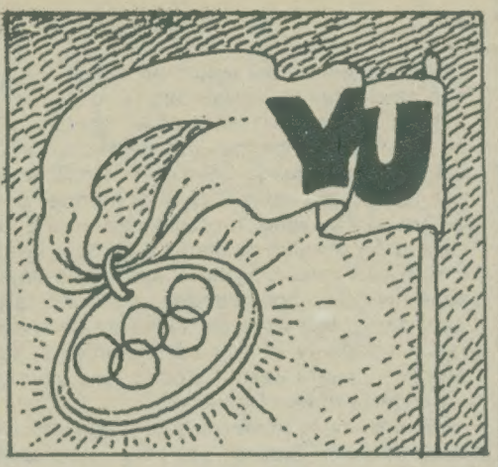

Од Нарциса нарцис

Најбоља другарица рекла ми је у свађи да сам нарцисоидна. Свађу сам заборавила, али ово да сам нарцисоидна, ваљда уображена, теже. Зашто је овај израз неугодан за неку особу, а потиче од тако лепог цвета као што је нарцис?

НЕНА
Батајница

Израз нарцисоидан не потиче од имена цвета нарцис. Напротив, цвет је добио име по младићу Нарцису који је, према грчкој митологији, био изузетне лепоте и, никоме није хтео да узврати

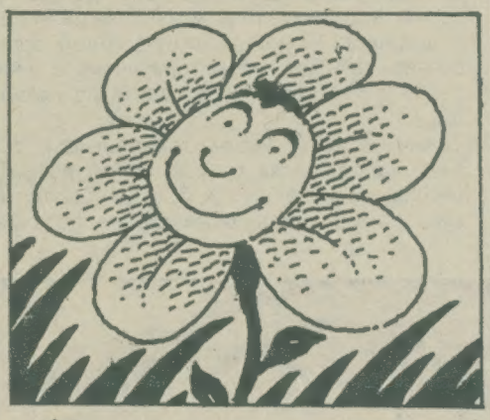

љубав него се одушевљава сопственим ликом огледајући се на изворској води.

Због своје себичности постао је симбол особе која сматра да се цео свет врти око ње, да је у центру пажње свих. Од те заљубљености у свој лик је и умро, а из његовог тела је, по митологији, израстао цвет назван његовим именом. Значи, нарцисоидан човек је особа заљубљена у саму себе, која не води рачуна о другима, мисли да је само она у праву, да само њена реч треба да се уважава.

Да је твоја добра другарица знала право значење речи нарцисоидан, сигурно је не би употребила.

„Застава 101" рођена у „Застави"

Волео бих да знам да ли је „застава 101", популарни „кец", конструисана у Италији или код нас.

ДРАГАНЧЕ
Свилајнац

„Заставу 101" конструисали су стручњаци Техничког института „Застава, а серијска производња аутомобила почела је тачно 16. новембра 1971. године.

Госпа од спаса

Недавно сам прочитала песму Лазе Костића „Санта Марија дела Салуте". Занима ме шта значе ове речи.

ГОЦА
Власотинце

Суштински симбол једне од најлепших, и најтежих за рецитовање, песама нашег романтизма је истоимена велелепна барокна црква Santa Maria della Salute – Госпа од Спаса – која се налази у Венецији.

НОВО!
Без по муке иде нам од руке
граматика и књижевност
у скраћеном издању за све узрасте
а) за убрзану и лакшу припрему поправног испита
б) за најбрже преслишавање
в) за лагодно дружење са граматиком за време распуста да бисте у
Књигу можете поручити од 00 до 24 часа на тел 011/627-660, или у продавници "Политике", Београд Македонска 35.
Цена поузећем 400 динара.
Књижарска цена 500 динара.
DAFIMENT BANKA спонзор књиге, захваљује за сваку купљену књигу, јер приход од продатих књига намењен је
Наручујем поузећем књигу
Име и презиме
Поштански број и место
Улица и број
НИП Политика Издавачка делатност, Пош. фах 124

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Драгана Руварац, Матије Гупца 19, 26000 Панчево – 13 година, жели да се дописује са вршњацима.

Јасмина Торлаковић, 27. марта 39, 11420 Смедеревска Паланка – 12 година, сакупља сличице, гумице, оловке, салвете...

Аљоша – 9 година, сакупља клипере и постере Црвене звезде и **Јасмина** – 11 година, воли животиње, сакупља украсне папириће – **Ђоровић, Орачка 5, 11080 Земун.**

Маја Трифуњагић, Соње Маринковић 5/6, 23272 Нови Бечеј – 13 година, воли музику, дописивање и путовања, сакупља постере и марке.

Јелена Мујковић, Карађорђева 176, 34220 Лапово – 10 година, сакупља салвете, постере, украсна писма и стране касете, воли музику и плес.

Бојана Ковачевић, Ботићева 10, 11000 Београд – 10 година, сакупља постере, обожава псе.

Данијела Томић, Мала Ракља 136, 37230 Александровац – 16 година, воли музику, филмове и путовања, сакупља постере.

Нена Милосављевић, Првомајска 4/14, 18360 Сврљиг – 15 година, сакупља значке, салвете, налепнице, марке и разгледнице.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

БЕЛА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: Дана, мрест, С, евентуалност, јастози, акер, вртаче, сјати, Икарија, ерац, делати, Б, Н, и, омот, д, Упсала, в, Ткон, идиоми.

ВОДОРАВНО: боранија, шибицари, сарадник, пароброд, Лабрадор.

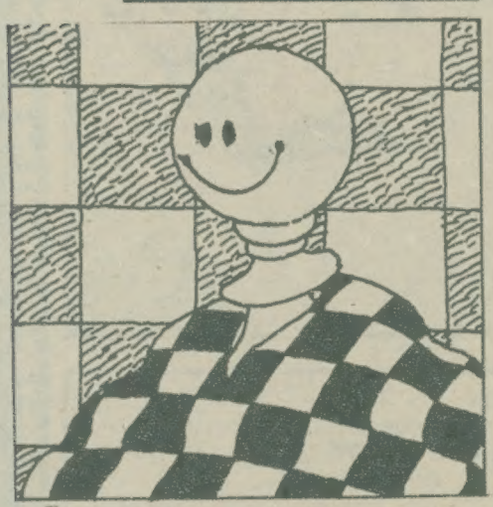

Шах-клуб

Имам девет година и хтео бих да се учланим у неки шаховски клуб. Наведите ми адресе неких.

ДАНКО
Нови Београд

Навешћемо, као што си и тражио, неколико адреса: ШК „Београд", Кнез Михаилова 42, ШК „Славија", Добрињска 5а и ШК „Нови Београд", Париске комуне 41.

Не грицкајте нокте

Имам беле мрље на ноктима и због тога сам јако забринута. Знате ли разлог њиховог појављивања?

МАЈДА
Ковачица

На ноктима се често појављују беличасте мрље различитог облика и величине. То је, у ствари, светлосни рефлекс ситних мехурића ваздуха између група ћелија нокта. Ову појаву, сматрају стручњаци, подстичу различити механички надражаји, на пример лош обичај грицкања ноктију. Постоји мишљење да беле мрље на ноктима могу да настану и услед нервирања.

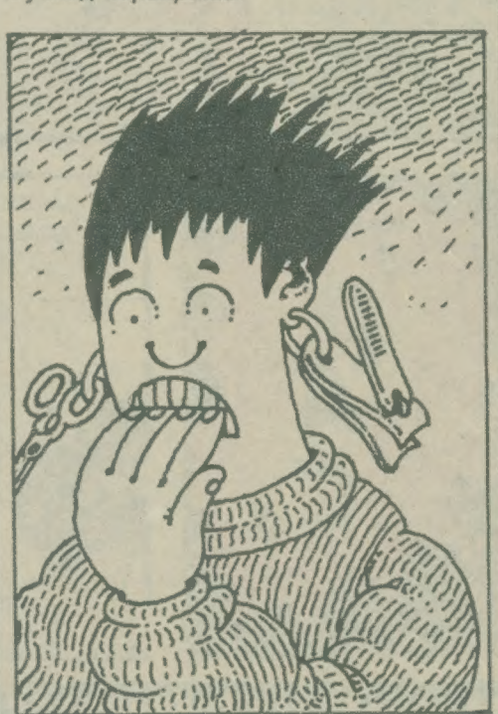

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2122

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11001 Београд, Македонска 29

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

Помоћник главног уредника
Славољуб Кецић

Уредник стрипа
Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник
Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА:
Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Маркетинг агенција: Македонска 31/I, телефон 320-645. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ОБАВЕШТЕЊЕ ПРЕТПЛАТНИЦИМА

Обавештавамо претплатнике који врше претплату за иностранство, да НИП „Политика" убудуће искључиво прима претплату преко „EXIMPO" – AG, Bernstr. – West 64, CH – 5034 SUHR Schweiz. Тел. 41/64/310470 и 41/64/310471. Fax 41/64/310472, на конто:
NEUE AARGAUER BANK, AARAU, Bahnhofstr. 49, CH – 5001 AARAU, Schweiz, Конто број: 21.4957.057.6

Годишњу претплату на лист не примамо

ПОЛУГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

САД	USD 35.–
СР НЕМАЧКА	DEM 89.–
ШВЕДСКА	SEK 374.–
ФРАНЦУСКА	FRF 211.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF 70.–

Трошкови АВИО превоза плаћају се посебно, независно од претплате на лист.

Директор
др Живорад Миновић

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампарски термин, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.
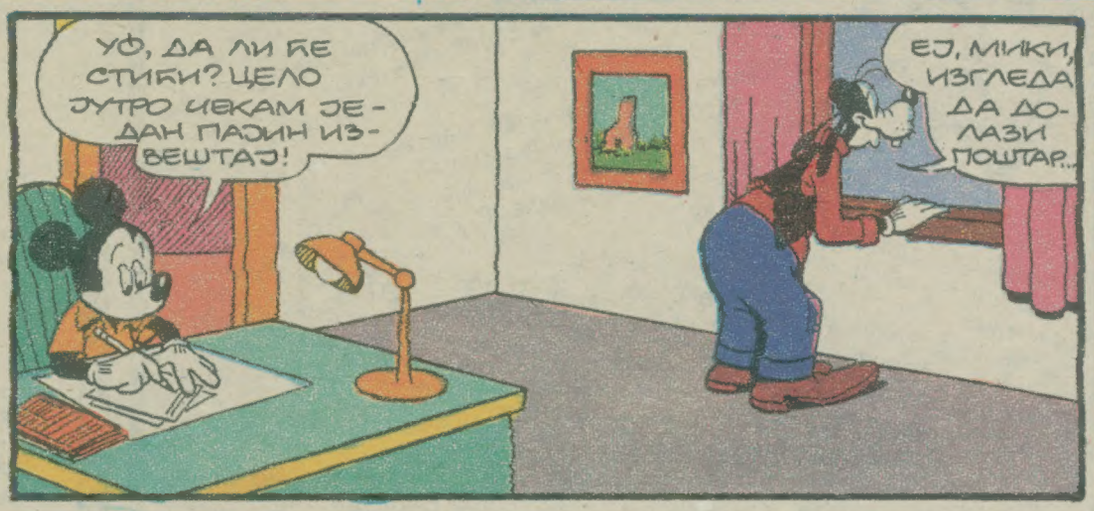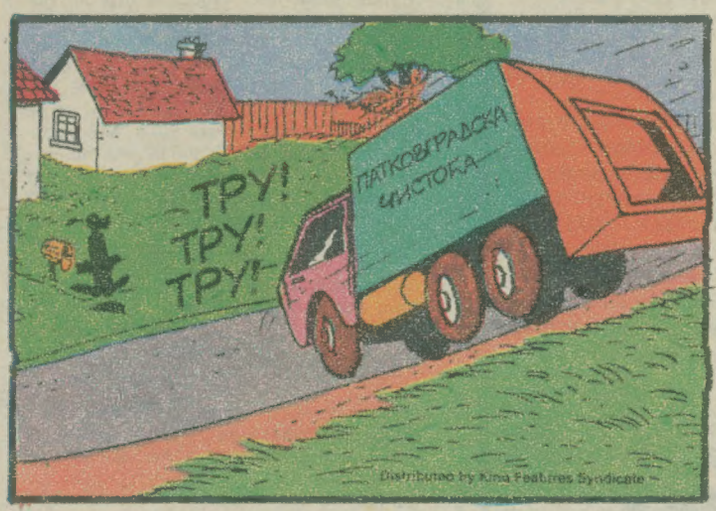
WALT DISNEY
МИКИ